

PROVINCIE FLEVOLAND

Eerste Inwonerspeiling

Ervaren Brede Welvaart Flevoland 2024

Samenvatting van de belangrijkste bevindingen

Aanleiding

De provincie Flevoland wil een fijne plek zijn waar mensen graag wonen, werken, leren en ontspannen. Om dat goed te doen, is het belangrijk te weten hoe inwoners hun leven en omgeving ervaren. Hiervoor kijken we naar ervaren brede welvaart 'hier en nu' en 'later'. In het najaar van 2024 heeft de provincie Flevoland daarom een inwonerspeiling uitgezet om te horen wat inwoners vinden van verschillende thema's die horen bij brede welvaart, zoals arbeid en vrije tijd, wonen, cultuur en veiligheid. Daarnaast hebben we gevraagd over welke thema's ze zich zorgen maken voor de toekomst van Flevoland. Inzicht in de ervaren brede welvaart 'hier en nu' en 'later' helpt de provincie om betere keuzes te maken. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste resultaten.

Deel 1

Ervaren brede welvaart 'hier en nu'

Flevolandse zijn over het algemeen positief over hun brede welvaart en geven dit een 7,4. Dit is iets lager dan het landelijke gemiddelde (7,6). Binnen Flevoland verschillen de gemeenten: Urk scoort het hoogst (7,7), Lelystad het laagst (7,2). De belangrijkste factor voor hoe mensen hun brede welvaart ervaren is 'mate van grip' – het gevoel zelf invloed te hebben op het eigen leven. Over het algemeen geldt: hoe hoger de mate van grip, hoe meer tevreden inwoner zijn over hun brede welvaart. Ook leeftijd, inkomen en werk spelen een rol; ouderen, mensen met een hoger inkomen en werkenden zijn over het algemeen meer tevreden.

Ervaren brede welvaart 'hier en nu': Tevredenheid over onderwerpen behorende bij de 11 thema's

De ervaren brede welvaart 'hier en nu' bestaat uit 11 thema's: materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, onderwijs, wonen, bereikbaarheid, gezondheid, samenleving, cultuur, veiligheid, natuur en milieukwaliteit. Bij deze 11 thema's horen 15 onderwerpen. Van deze onderwerpen zijn Flevolandse vooral tevreden over hun woning, de natuur en de bereikbaarheid van belangrijke plekken. Minder tevreden zijn ze over het culturele aanbod, de sociale omgang en de veiligheid in de buurt.

Vergeleken met Nederland scoort Flevoland lager op de bereikbaarheid van belangrijke plekken, het culturele aanbod, de aantrekkelijkheid van het landschap en de veiligheid. Van de Flevolandse gemeenten laten Urk en Zeewolde een positiever beeld zien, Lelystad scoort vaak lager. Mate van grip en leeftijd zijn belangrijke voorspellers van tevredenheid met (bijna) alle onderwerpen. Over het algemeen geldt: hoe meer grip en hoe ouder de inwoner, hoe hoger de tevredenheid op de onderwerpen.

Ervaren brede welvaart 'hier en nu': Welzijn:

Tevredenheid met het leven in het algemeen
Flevolandse geven hun algemene tevredenheid met het leven een 7,9, gelijk aan het landelijke gemiddelde. Urk en Noordoostpolder scoren hoger, Lelystad lager.

Grip en de arbeidssituatie zijn belangrijke voorspellers: hoe meer grip en hoe beter de arbeidssituatie, hoe hoger de tevredenheid. Van de 15 onderwerpen die horen bij de 11 thema's van ervaren brede welvaart speelt de tevredenheid met de mentale gezondheid de grootste rol in de tevredenheid met het leven in het algemeen, gevolgd door werk, lichamelijke gezondheid, sociale contacten en woonomgeving. Opvallend is dat de algemene levenstevredenheid hoger ligt dan de samengestelde maat voor ervaren brede welvaart.

Ervaren brede welvaart 'later' – Zorgen over 10 jaar
Flevolandse maken zich vooral zorgen over het klimaat, de energievoorziening en de milieukwaliteit wanneer ze nadenken over Flevoland over 10 jaar, net als in de rest van Nederland. Minder zorgen over de toekomst zijn er over de opleidingskansen, hoeveelheid vrije tijd en sociale contacten. Mensen met weinig grip ervaren duidelijk meer zorgen voor over 10 jaar, vooral over gezondheid, financiën en sociale contacten. Jonge mensen maken zich meer zorgen over financiën, werk, vrije tijd, opleiding en woning dan oudere generaties. Wat betreft beleid vinden Flevolandse dat de overheid vooral moet inzetten op wonen, veiligheid, gezondheid, energievoorziening en milieukwaliteit.

Deel 2

Arbeid en Vrije Tijd

Flevolandse zijn minder tevreden over hun reistijd van en naar werk of studie en willen vaker dichterbij huis werken dan gemiddeld in Nederland. Vooral jongeren, scholieren of studenten, en mensen die buiten de provincie werken, zijn vaker ontevreden over hun reistijd en willen dichterbij huis werken. Daarnaast gaat ontevredenheid over de reistijd gepaard met een lagere tevredenheid over de bereikbaarheid van belangrijke plekken en veel andere onderwerpen van brede welvaart.

Wonen

Ruim een kwart van de Flevolandse heeft een verhuisbehoefte. Dat is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. De verhuisbehoefte is het hoogst in Lelystad en Dronten. Inwoners van Urk geven het vaakst aan niet te willen verhuizen. Jongeren en huurders, vooral in de particuliere sector, hebben vaker een verhuishens dan ouderen en huiseigenaren. De grootste ervaren of verwachte belemmeringen bij het vinden van een woning zijn te hoge huizenprijzen en te weinig aanbod op de gewenste locatie. Inwoners met een verhuisbehoefte zijn daarnaast minder tevreden over hun woning en woonomgeving, financiële situatie en omgang met anderen in de buurt.

Bereikbaarheid en Voorzieningen

Flevolandse zijn over het algemeen tevreden over de bereikbaarheid en voorzieningen in hun omgeving, al blijven ze op enkele punten achter bij het landelijke gemiddelde. Vooral de afstand en kwaliteit van

boodschappenvoorzieningen, groen en zorg worden positief beoordeeld, terwijl voorzieningen voor ontmoeting en cultuurbeoefening duidelijk lager scoren. Binnen de provincie bestaan aanzienlijke regionale verschillen: inwoners van Urk zijn het meest tevreden, die van Lelystad het minst, en bij openbaar vervoer valt met name Zeewolde negatief op. Oudere inwoners zijn structureel positiever dan jongeren, zowel over afstand als kwaliteit. Verder blijkt dat tevredenheid over de afstand tot voorzieningen samenhangt met hoe bereikbaar mensen hun omgeving ervaren – hoe tevredener men is over de afstand, hoe hoger de ervaren bereikbaarheid wordt beoordeeld.

Samenleving en Sociaal Kapitaal

Flevolandse zijn over het algemeen tevreden over de frequentie en kwaliteit van hun sociale contacten, maar ervaren vaker sociale eenzaamheid dan gemiddeld in Nederland. Het vertrouwen in anderen en de betrokkenheid bij vrijwilligerswerk en overheid zijn eveneens lager dan gemiddeld in Nederland, terwijl mantelzorg en burenhulp juist bovengemiddeld zijn. Tussen gemeenten in Flevoland zijn er duidelijke verschillen: Urk scoort hoog op sociale cohesie en contacten, terwijl Lelystad en Almere meer eenzaamheid en minder vertrouwen kennen. Daarnaast hebben jongeren vaker contact met familie en vrienden, maar voelen zich emotioneel eenzamer en minder verbonden met hun omgeving dan ouderen. Inwoners met sterkere sociale netwerken, meer vertrouwen en cohesie zijn over het algemeen tevredener met hun brede welvaart, wat het belang van sociaal kapitaal onderstreept.

Inhoud

Samenvatting van de belangrijkste bevindingen	2
Deel 1	2
Deel 2	3
 Hoofdstuk 1: Introductie	 6
1.1 Inleiding	6
1.2 Achtergrond	7
1.3 Monitoring van Brede Welvaart in Flevoland	8
1.4 Het Flevolandse Model van Brede Welvaart	9
 Hoofdstuk 2: Methode	 11
2.1 Populatie en Steekproef	11
2.2 De Vragenlijst	12
2.3 Data-Analyse	13
 Deel 1	 14
 Hoofdstuk 3: Hier en Nu - Ervaren Brede Welvaart	 16
3.1 Introductie en Onderzoeksvragen	16
3.2 Ervaren Brede Welvaart	16
3.3 Conclusie	18
 Hoofdstuk 4: Hier en Nu – De 11 Thema's van Ervaren Brede welvaart	 20
4.1 Introductie en Onderzoeksvragen	20
4.2 De Thema's en Bijbehorende Onderwerpen van Ervaren Brede Welvaart	20
4.3 Conclusie	54
 Hoofdstuk 5: Hier en Nu - Welzijn	 55
5.1 Introductie en Onderzoeksvragen	55
5.2 Welzijn	56
5.3 Welzijn en ervaren brede welvaart	57
5.4 Conclusie	58
 Hoofdstuk 6: Later - Zorgen over de Toekomst	 60
6.1 Introductie en Onderzoeksvragen	60
6.2 Zorgen over de Toekomst	60
6.3 Belangrijke Thema's voor de Toekomst in Flevoland	65
6.4 Conclusie	66

Deel 2	67
Hoofdstuk 7: Verdieping - Thema Arbeid en Vrije Tijd	69
7.1 Introductie en Onderzoeksvragen	69
7.2 Tevredenheid met Reistijd van en naar Werk en/of School	69
7.3 Wens om Dichter bij Huis te Werken	71
7.4 Verband Tussen Tevredenheid met Reistijd en de Wens om Dichter bij Huis te Werken	72
7.5 Conclusie	72
Hoofdstuk 8: Verdieping – Wonen	74
8.1 Introductie en Onderzoeksvragen	74
8.2 Verhuisbehoefte	74
Hoofdstuk 9: Verdieping - Bereikbaarheid en Voorzieningen	78
9.1 Introductie en Onderzoeksvragen	78
9.5 Ervaren Bereikbaarheid en Afstand tot Voorzieningen	84
9.6 Tevredenheid met de Bereikbaarheid en Afstand tot Voorzieningen	85
Hoofdstuk 10: Verdieping - Samenleving en Sociaal Kapitaal	87
10.1 Introductie en Onderzoeksvragen	87
10.2 Thema Samenleving	87
10.3 Thema Sociaal Kapitaal	92
Bronnen	105
Bijlage 1. Onderzoeksverantwoording	106
Dataverzameling	106
Data Cleaning	108
Vorbereiden van de Dataset	108
Data-Analyse	110
Bijlage 2. Concepten van de Vragenlijst	113
Bijlage 3. Resultaten Regressieanalyse	122

Hoofdstuk 1: Introductie

1.1 Inleiding

1.1.1 Aanleiding

Provincie Flevoland streeft naar een aantrekkelijke, duurzame en sociale leefomgeving waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, leren en recreëren (1; 2). Om dit te realiseren is het belangrijk om inzicht te krijgen in hoe het met de inwoners gaat en hoe zij hun leven en leefomgeving ervaren.

Steeds vaker komt het besef dat de grote maatschappelijke opgaven niet alleen kunnen worden opgelost met traditionele benaderingen. Er is behoefte aan een bredere blik. Het concept van brede welvaart biedt hiervoor een waardevol kader: het kijkt verder dan het bruto binnenlands product. Niet alleen economische groei, maar de kwaliteit van leven en leefomgeving van inwoners staan centraal (3). De toegevoegde waarde van brede welvaart is driedelig. Het biedt de mogelijkheid om naar de samenhang van verschillende thema's te kijken, de lange termijnnoriëntatie te bevorderen en het inwonersperspectief mee te nemen (3; 4; 5).

Er zijn verschillende manieren om brede welvaart te definiëren. De provincie Flevoland volgt in de basis de definitie van het CBS. Het CBS definieert het als volgt: *Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. Brede welvaart gaat dus over drie groepen mensen: de mensen die nu in Nederland wonen ('hier en nu'), de volgende generaties – onze kinderen en kleinkinderen – ('later') en mensen in andere regio's of landen ('elders') (6).*

Sinds 2020 meet het CBS de brede welvaart op regionaal niveau. De meest recente Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS is uitgebracht in 2024 (7). Deze monitor gebruikt verschillende indicatoren om inzicht te geven in kenmerken van inwoners en de kwaliteit van de omgeving waarin zij leven. Op basis van de Regionale Monitor van het CBS heeft de provincie Flevoland in juni 2024 een eerste versie van de Monitor Brede Welvaart in Flevoland gepubliceerd.

Deze versie van de monitor gaf een eerste beeld van de brede welvaart in Flevoland.

Toch is er nog weinig bekend over hoe inwoners van Flevoland hun brede welvaart ervaren. Deze inzichten zijn onmisbaar voor een volledig begrip van de behoeften van de samenleving en de verschillen tussen inwoners en plekken (3). Daarom is er behoefte aan diepgaand inzicht in de ervaringen van inwoners van Flevoland met betrekking tot verschillende aspecten van brede welvaart, zoals wonen, samenleven, gezondheid en natuur. Zowel de informatie van het CBS als het inwonersperspectief kunnen helpen om meer onderbouwd aandacht te besteden aan de verschillende onderdelen van brede welvaart.

1.1.2 Eerste Inwonerspeiling Ervaren Brede Welvaart in Flevoland

Om inzicht te krijgen in de ervaringen van inwoners van Flevoland heeft de provincie Flevoland, in samenwerking met onderzoeksbureau Het PON & Telos, een eerste inwonerspeiling ervaren brede welvaart in Flevoland uitgezet. Het doel van deze inwonerspeiling is om een gedetailleerd beeld te krijgen van hoe Flevolandse hun kwaliteit van leven en leefomgeving ervaren in het hier en nu. Daarnaast brengt de peiling in kaart welke zorgen zij hierover hebben voor de toekomst. Daarbij staan de volgende 11 thema's van brede welvaart centraal: materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, onderwijs, wonen, bereikbaarheid, gezondheid, samenleving, cultuur, veiligheid, natuur en milieukwaliteit. Aanvullend kijken we ook naar het thema welzijn.

Met deze inwonerspeiling is waardevolle informatie opgehaald over ervaringen en meningen van inwoners van onze provincie. De verkregen inzichten dragen bij aan het verder vormgeven van belangrijke Flevolandse opgaven, zoals op het gebied van wonen, samenleven en het landelijk gebied. De uitkomsten van deze inwonerspeiling zijn meegenomen in de Monitor Brede Welvaart in Flevoland (8). Door de inwonerspeiling in de komende jaren te herhalen, wordt er gemonitord hoe het met onze inwoners gaat over de tijd en kunnen trends worden gesignaleerd.

De inwonerspeiling is tussen half november en eind december 2024 uitgezet. Flevolandse inwoners zijn vanuit de provincie en gemeenten steekproefsgewijs via een uitnodigingsbrief benaderd om deel te nemen aan het onderzoek door een vragenlijst in te vullen. Uiteindelijk hebben 2.961 respondenten via deze weg de vragenlijst ingevuld. Om de resultaten van provincie Flevoland te kunnen vergelijken met de andere provincies en op landelijk niveau is de vragenlijst ook uitgezet in het landelijke panel van Ipsos I&O. Dit leverde een aanvullende respons op van 346 Flevolandse en 3.712 inwoners van andere provincies. In totaal komt de respons daarmee op 7.019 inwoners van Nederland, waarvan 3.307 inwoners van Flevoland.

1.1.3 Leeswijzer

In dit rapport worden de resultaten van de eerste inwonerspeiling ervaren brede welvaart in Flevoland gepresenteerd. In het vervolg van Hoofdstuk 1 beschrijven we de achtergrond van dit onderzoek en lichten we toe hoe we zijn gekomen tot een Flevolandse aanpak voor het monitoren van Brede Welvaart. In Hoofdstuk 2 wordt de methode toegelicht. We volgen dit op met de resultaten van het onderzoek. De resultaten zijn onderverdeeld in twee delen.

Deel 1. Ervaren Brede Welvaart: Het eerste deel van de rapportage gaat over de ervaren brede welvaart 'hier en nu' en 'later' in Flevoland. We kijken hierbij naar hoe Flevolandse hun brede welvaart 'hier en nu' in het algemeen ervaren (Hoofdstuk 3), evenals hun beleving van de 11 afzonderlijke thema's die hier onderdeel van uitmaken (Hoofdstuk 4). Daarnaast kijken we naar het thema welzijn (Hoofdstuk 5). Voor brede welvaart 'later' kijken we naar de zorgen over de toekomst in Flevoland (Hoofdstuk 6). In alle hoofdstukken kijken we daarbij naar verschillen tussen Flevoland, het landelijk gemiddelde en andere provincies en tussen de Flevolandse gemeenten. Daarnaast bespreken we welke houdings- en achtergrondkenmerken bijdragen aan een hogere ervaren brede welvaart.

Deel 2: Verdiepingen: In het tweede deel worden een aantal specifieke thema's van brede welvaart verder uitgelicht. Deze thema's reflecteren op een aantal actuele en belangrijke vraagstukken in Flevoland. In

de provincie Flevoland gaat dit om de volgende thema's: Arbeid en Vrije Tijd (hoofdstuk 7), Wonen (hoofdstuk 8), Bereikbaarheid en Voorzieningen (hoofdstuk 9) en Samenleving en Sociaal Kapitaal (hoofdstuk 10). Voor elk thema gaan we in op de huidige situatie, bekijken we welke achtergrondfactoren belangrijk zijn en hoe het thema samenhangt met andere thema's van ervaren brede welvaart.

1.2 Achtergrond

1.2.1 Het Belang van Brede Welvaart

Het belang van brede welvaart wordt omarmd in overheidsbeleid (5). Dit vraagt om een bredere blik op welvaart dan voorheen vaak gebruikt werd: de kwaliteit van leven en leefomgeving van inwoners staat centraal (3). Om iets te kunnen zeggen over de welvaart van inwoners, is het belangrijk om niet alleen te kijken naar economische groei. Welvaart uit zich op tal van gebieden, zoals gezondheid, onderwijs, werk, sociale verbondenheid, veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Door deze aspecten mee te nemen, ontstaat een vollediger en eerlijker beeld van hoe het écht gaat met mensen – nu en in de toekomst (5).

Naast het algemeen belang van brede welvaart groeit het belang van brede welvaart in de regio's. Veel van de grote maatschappelijke opgaven komen namelijk samen op regionaal schaalniveau (3; 9; 10). In het adviesrapport 'Elke Regio Telt' wordt brede welvaart meegenomen als een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van leven en de leefomgeving. In het rapport wordt geadviseerd dat *'samenwerkende partijen in de regio's een 'kansenagenda' moeten maken voor de ontwikkeling van brede welvaart voor de lange termijn (pagina 8)'* (10).

Ook in de Provincie Flevoland groeit het belang van brede welvaart. Provincie Flevoland ziet brede welvaart als belangrijke graadmeter voor hoe het gaat met Flevoland en haar inwoners. Zo wordt het belang van brede welvaart herhaaldelijk benoemd in het coalitieakkoord 2023-2027 'Toekomst voor het nieuwe land' (2). Provincie Flevoland streeft naar een mooie, duurzame en sociale leefomgeving waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, leren en recreëren. Dit staat omschreven in de Strategische Agenda

Flevoland, die een eerste bouwsteen vormt voor een langjarige samenwerking aan de ruimtelijke ontwikkeling van Flevoland. *‘De fysieke leefomgeving staat daarbij centraal, maar wordt duidelijk verweven met een maatschappelijk perspectief omdat de ruimtelijke maatregelen samen moeten bijdragen aan brede welvaart voor alle bewoners in de regio (pagina 3) (1).’*

Brede welvaart wordt nadrukkelijk gezien als een mogelijkheid om samenhang in beleid te bevorderen. Het biedt handvatten om vanuit een lange termijnoriëntatie naar de opgaven te kijken. Tegelijkertijd helpt het om inzicht te houden in wat voor inwoners belangrijk is voor de kwaliteit van leven en de leefomgeving (3). Hiermee sluit het brede welvaartspectief aan op de ambities die de provincie Flevoland zichzelf heeft gesteld.

1.2.2 Drie Dimensies van Brede Welvaart

Het concept ‘Brede welvaart’ kan in drie dimensies worden onderscheiden: kwaliteit van leven (‘hier en nu’), kapitaal (‘later’) en grensoverschrijdende effecten (‘elders’). Hieronder worden ze achtereenvolgens toegelicht.

Brede welvaart hier en nu

Brede welvaart ‘hier en nu’ richt zich op de persoonlijke kenmerken van mensen en de kwaliteit van de omgeving waarin zij leven. Het geeft inzicht in de concrete materiële welvaart, de kwaliteit van de omgeving, persoonlijke kenmerken van inwoners en het algemeen welzijn. Het CBS maakt hierbij onderscheid in acht thema’s: welzijn, materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, wonen, gezondheid, samenleving, veiligheid en milieu.

Brede welvaart later

De dimensie brede welvaart ‘later’ richt zich op de sociale, economische, menselijke en natuurlijke hulpbronnen die toekomstige generaties nodig hebben om minimaal eenzelfde niveau van brede welvaart te kunnen bereiken als de huidige generatie. Om te garanderen dat ook toekomstige generaties

een goed niveau van brede welvaart kunnen hebben, hebben zij voldoende hulpbronnen nodig. Deze hulpbronnen worden ook wel economisch-, natuurlijk-, menselijk- en sociaal kapitaal genoemd.

Brede welvaart elders

De dimensie brede welvaart ‘elders’ betreft de effecten van de keuzes binnen een regio op banen, inkomens, (niet-hernieuwbare) hulpbronnen en het milieu op andere regio’s en andere landen.

1.3 Monitoring van Brede Welvaart in Flevoland

1.3.1 De Basis: Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS

Landelijk werken planbureaus en het CBS aan de doorontwikkeling van het instrumentarium om brede welvaart te meten (11). Zo is er, voortbouwend op de zogenaamde CES-systematiek (12), een nationale en regionale monitor brede welvaart ontwikkeld (7; 13). De regionale monitor brede welvaart geeft inzicht in belangrijke elementen van brede welvaart in Flevoland op de dimensies ‘hier en nu’, ‘later’ en, in de laatste regionale monitor ook ‘elders’. Aan de hand van 41 indicatoren geeft de monitor een breed en divers beeld van de staat en ontwikkeling van de samenleving op het niveau van de regio.

Voor de provincie Flevoland is de regionale monitor brede welvaart van het CBS de basis voor de Monitor Brede Welvaart in Flevoland (8). Omdat de dimensie ‘elders’ vanwege de complexiteit ook bij het CBS nog volop in ontwikkeling is (14), richt de provincie Flevoland zich vooralsnog alleen op de dimensies ‘hier en nu’ en ‘later’. De Flevolandse uitkomsten van de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS worden niet meegenomen in deze rapportage. Deze rapportage richt zich alleen op de uitkomsten van de eerste inwonerspeiling ervaren brede welvaart. De uitkomsten van de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS krijgen, samen met de informatie uit deze inwonerspeiling, wel een plek in de Monitor Brede Welvaart in Flevoland (8).

1.3.2 Inwonersperspectieven: Inwonerpeiling Brede Welvaart in Flevoland

Verschillende provincies verrijken de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS door de ervaren brede welvaart van inwoners te meten. Voorbeelden hiervan zijn de provincies Noord-Brabant, Overijssel, Friesland, Groningen en Drenthe (15; 16; 17; 18; 19). Ook in Flevoland leeft de behoefte om structureel inzicht te krijgen in hoe mensen hun kwaliteit van leven en leefomgeving ervaren.

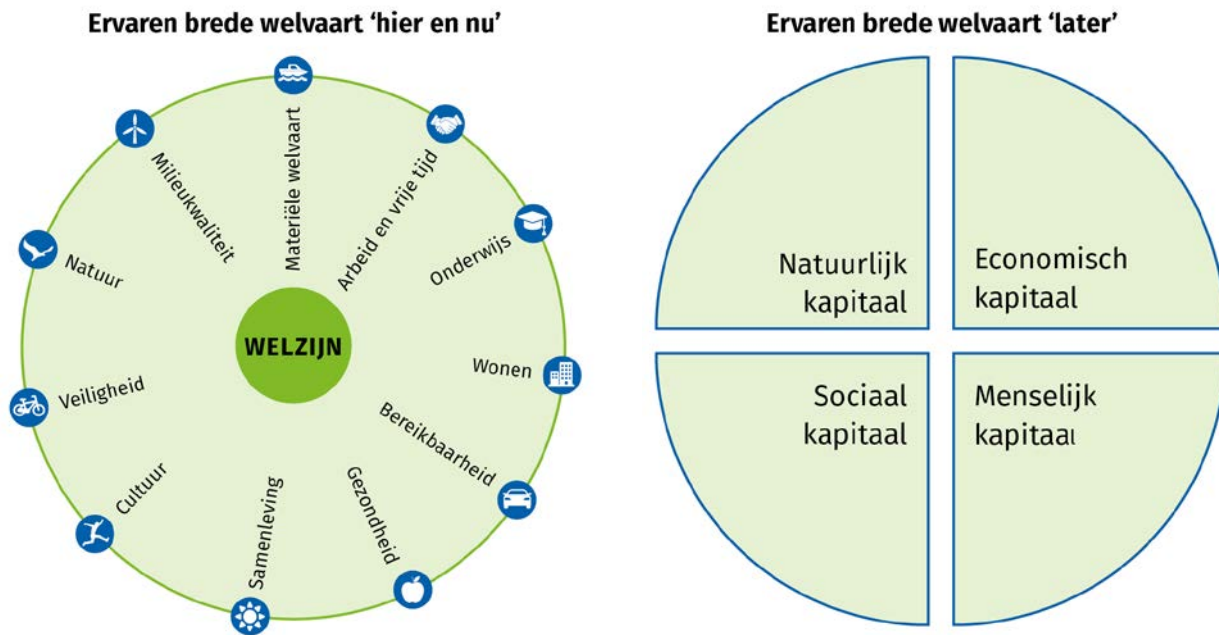
Tot op heden wordt de vraag naar tevredenheid met het leven in het algemeen vaak gebruikt als maat voor de ervaren brede welvaart (20; 21). Het idee is dat mensen in het antwoord dat ze hierop geven een impliciete afweging maken van alle thema's die daaraan ten grondslag liggen (15). In de definitie van Brede welvaart van het CBS wordt de tevredenheid met het leven in het algemeen als basis genomen voor het thema welzijn (6). In dit onderzoek wordt deze definitie ook gehanteerd.

Het Nationaal Netwerk Brede Welvaart vindt het belangrijk om inwoners te vragen naar hun mening over verschillende thema's van brede welvaart, om het inwonersperspectief mee te kunnen nemen (3). In dit onderzoek wordt aanvullend op de algemene vraag over tevredenheid met het leven in het algemeen (welzijn), ook de tevredenheid met verschillende thema's van brede welvaart meegenomen. Om inzicht te krijgen in de verschillende thema's is het Nationaal Netwerk Brede Welvaart, binnen de Community of Practice Bewoners in Beeld, een vragenlijst ontwikkeld waarin inwoners een cijfer geven voor verschillende thema's van brede welvaart (3). Deze vragenlijst heeft ook de basis gelegd voor dit onderzoek.

1.4 Het Flevolandse Model van Brede Welvaart

1.4.1 Brede Welvaart 'Hier en Nu'

In totaal bestaat Het Flevolandse model van brede welvaart 'hier en nu' uit 11 thema's. Zeven van deze thema's komen van het CBS brede welvaart 'hier en nu', namelijk materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, wonen, gezondheid, samenleving, veiligheid en milieu. Dit hebben we aangevuld met relevante thema's en indicatoren die aansluiten bij de regionale beleidspraktijk. Zo zijn de thema's onderwijs, bereikbaarheid en cultuur toegevoegd aan het raamwerk en wordt het thema milieu van het CBS gesplitst in natuur en milieukwaliteit. Deze aanvullende thema's zijn op een soortgelijke manier ook uitgewerkt door Het PON & Telos in het Regiokompas Brede Welvaart en het model dat zij hanteren voor brede welvaart (22). De overkoepelde thema's bestaan uit 15 onderwerpen. Het thema wonen bestaat bijvoorbeeld uit twee onderwerpen: de ervaren tevredenheid met de woning en de ervaren tevredenheid met de woonomgeving. In Figuur 1 staat een overzicht van de thema's. Het thema welzijn heeft in dit figuur een centrale plek in het midden, omdat dit thema gezien wordt als overkoepeld. We verwachten dat de andere thema's invloed hebben op welzijn, tevredenheid met het leven in het algemeen. De thema's komen alleen terug in deze rapportage, waarbij we kijken naar de ervaringen van de inwoners op de verschillende thema's. Daarnaast richten we ons in deze rapportage op het totaalbeeld van ervaren brede welvaart 'hier en nu' door de onderwerpen die horen bij de 11 thema's van ervaren brede welvaart samen te voegen.

Figuur 1. Visualisatie brede welvaart 'hier en nu', en 'later'.

1.4.2 Brede Welvaart 'Later'

De Commissie Brundtland geeft aan dat huidige maatschappelijke ontwikkelingen houdbaar moeten zijn over generaties heen (23). Om te garanderen dat ook toekomstige generaties minimaal eenzelfde niveau van brede welvaart kunnen hebben, hebben zij voldoende hulpbronnen nodig. Dit wordt ook wel economisch-, natuurlijk-, menselijk- en sociaal kapitaal genoemd (Figuur 1). Deze vier kapitalen

komen ook terug in de Monitor Brede Welvaart in Flevoland onder de dimensie 'later'. Hoe houdbaar de huidige brede welvaart is op de langere termijn, is één van de vragen die in de monitor van het CBS centraal staat. In deze rapportage wordt er met name aandacht besteedt aan de zorgen die inwoners hebben binnen de verschillende kapitalen en is er ook aandacht voor de keuzes van inwoners die we in beleid nú maken voor de brede welvaart van toekomstige generaties.

Hoofdstuk 2: Methode

Om inzicht te krijgen in de ervaren brede welvaart van Flevolandse inwoners hebben we een vragenlijst uitgezet. Inwoners van Flevoland ontvingen een uitnodigingsbrief met het verzoek de vragenlijst digitaal in te vullen. Om een vergelijking te kunnen maken met andere provincies, is de vragenlijst ook uitgezet in andere provincies middels een panel. Respondenten zijn benaderd tussen half november en eind december 2024. Hieronder wordt de methode kort beschreven. Een uitgebreidere onderzoeksverantwoording is opgenomen in Bijlage 1.

2.1 Populatie en Steekproef

De populatie van dit onderzoek bestaat uit inwoners van 18 jaar en ouder die wonen in Flevoland. Daarnaast hebben we de vragenlijst ook verspreid onder inwoners van 18 jaar en ouder uit andere provincies. Voor de steekproef zijn verschillende methoden gebruikt.

2.1.1 Steekproeven Flevolandse Gemeenten

In samenspraak met de gemeenten zijn twee soorten steekproeven gebruikt, via de Basisregistratie Personen (BRP) en via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Inwoners van 18 jaar en ouder uit Almere, Lelystad en Noordoostpolders zijn willekeurig geselecteerd uit de BRP op naam en adres. Deze steekproeven zijn getrokken door de gemeenten zelf. Inwoners van 18 jaar en ouder uit gemeente Dronten, Urk en Zeewolde zijn geselecteerd uit de BAG, waarbij willekeurig adressen zijn geselecteerd. Bij de

steekproef uit de BAG hebben we gevraagd of de persoon in het huishouden van 18 jaar en ouder die als eerst jarig is de vragenlijst kan invullen. Via de willekeurige steekproeven hebben 2.961 Flevolandse inwoners de vragenlijst ingevuld. De uitnodigingbrief is per post verstuurd. Na een aantal weken hebben we een herinnering verstuurd.

2.1.2 I&O Research Panel

De vragenlijst is landelijk uitgezet via het I&O Research Panel van Ipsos I&O Publiek. Dit is een representatief panel met ruim 37.000 actieve leden. Panelleden worden geselecteerd via een willekeurige steekproef, waardoor het representatief is voor de samenleving. Via het panel hebben 4.058 respondenten de vragenlijst ingevuld, waaronder 346 inwoners van Flevoland. De panelleden zijn benaderd via e-mail. Na een aantal weken hebben we een herinnering verstuurd.

2.1.3 Flevolandse Respons Samengevoegd

De respons van Flevolandse inwoners uit de steekproeven van de Flevolandse gemeenten en I&O Research Panel zijn samengevoegd. Zowel de steekproeven als het I&O Research Panel zijn gebaseerd op willekeurige werving en de verschillen in respons waren minimaal. Bij elkaar resulteert dit in 3.307 respondenten uit Flevoland. De respons van Flevoland staan in Tabel 1 hieronder weergegeven. De responsaantallen en responspercentages per steekproefmethode en provincie zijn terug te vinden in de uitgebreidere onderzoeksverantwoording (Bijlage 1).

Tabel 1. Achtergrondkenmerken respondenten Flevoland en Flevolandse gemeenten

Provincie/ gemeente	Totaal (aantal)	Geslacht (%) ¹		Leeftijd (gemiddelde)	Opleiding (%) ²		
		Man	Vrouw		a	b	c
Flevoland	3.307	54%	45%	50	15%	38%	46%
Almere	532	50%	49%	50	17%	31%	52%
Dronten	598	53%	46%	50	15%	36%	49%
Lelystad	650	50%	49%	49	20%	36%	43%
Noordoostpolder	647	60%	39%	51	17%	40%	44%
Urk	288	57%	42%	45	19%	43%	38%
Zeewolde	592	53%	47%	53	11%	36%	53%

1 Bij de uitsplitsing naar geslacht zijn de categorieën “Anders” en “Wil ik niet zeggen” weggelaten, waardoor de percentages mogelijk niet optellen tot 100%.

2 We nemen drie verschillende groepen mee voor opleiding. a = lagere school/basisonderwijs/geen onderwijs/vmbo/mavo/mbo-1, b = vwo/havo/mbo-2/mbo-3/mbo-4, c = hbo/wo.

2.1.4 Representativiteit en Weging

In dit onderzoek zijn willekeurige steekproeven gebruikt. Hierdoor hebben alle inwoners een gelijke kans om geselecteerd te worden. Tegelijkertijd is het belangrijk om op te merken dat niet iedereen die is uitgenodigd ook heeft deelgenomen. Mensen met bepaalde achtergrondkenmerken zijn mogelijk minder geneigd te reageren en kunnen daardoor ondervertegenwoordigd zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld over mensen met beperkte digitale vaardigheden en laaggeletterden. Bij de interpretatie van de resultaten is het belangrijk hier rekening mee te houden.

Om ervoor te zorgen dat de resultaten zo goed mogelijk aansluiten bij de samenstelling van de Flevolands bevolking en die van andere provincies, zijn de uitkomsten gewogen voor leeftijd, geslacht en opleiding. De weging zorgt ervoor dat inwoners met achtergrondkenmerken die minder vaak voorkomen zwaarder worden meegeteld in de uitkomst. Voor het Flevolands gemiddelde is ook gewogen voor gemeente zodat grotere gemeenten zwaarder meewegen dan kleinere gemeenten. Voor het Nederlands gemiddelde is gewogen voor provincie. Dit vergroot de representativiteit van de resultaten en maakt het mogelijk om uitspraken te doen over inwoners van Flevoland. Meer hierover is te vinden in de uitgebreidere toelichting in Bijlage 1.

2.2 De Vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit een deel over ervaren brede welvaart ‘hier en nu’ en ‘later’ en een deel over verdiepingen op bepaalde thema’s van brede welvaart. Een uitwerking van de concepten en bijbehorende meetinstrumenten is terug te vinden in Bijlage 2.

2.2.1 Ervaren Brede Welvaart

‘Hier en nu’

Om inzicht te krijgen in de 11 thema’s van ervaren brede welvaart ‘hier en nu’ is in het Nationaal Netwerk Brede Welvaart, binnen de Community of Practice Bewoners in Beeld, een vragenlijst ontwikkeld (3). In deze vragenlijst geven inwoners een cijfer voor de tevredenheid met 15 onderwerpen die vallen onder de 11 thema’s van brede welvaart (zie Figuur 1). Het thema wonen bestaat bijvoorbeeld uit twee onderwerpen: tevredenheid met de woning en tevredenheid met de woonomgeving. Voor elke stelling is de respondent gevraagd in hoeverre de respondent tevreden is met het onderwerp. Bijvoorbeeld: ‘Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met je woning of woonruimte’. Een cijfer van 1 betekent dat de respondent heel ontevreden is en een cijfer van 10 betekent dat de respondent heel tevreden is. De samengestelde maat van ervaren brede welvaart is gebaseerd op

de 15 onderwerpen van de 11 thema's. Naast deze 15 onderwerpen zijn ook de onderwerpen 'tevredenheid met het leven in het algemeen' binnen het overkoepelde thema welzijn en de 'tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het landschap' binnen het thema natuur en groen meegenomen in deze vragenlijst.

'Later'

Om te onderzoeken of inwoners van Flevoland zich zorgen maken over het leven in het algemeen, rekening houdend met hun eigen situatie over 10 jaar, is de volgende vraag gesteld: 'Als je denkt aan je eigen situatie over 10 jaar, hoeveel zorgen maak je je dan over de volgende onderwerpen? De onderwerpen die mee zijn genomen zijn afgestemd om de 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' en aangevuld met twee thema's: klimaat en energievoorziening. De respondenten konden antwoord geven op basis van een 5-punt-schaal: geen zorgen, weinig zorgen, niet weinig/niet veel zorgen, redelijk veel zorgen en veel zorgen. Vervolgens is gevraagd wat volgens de respondent de belangrijkste thema's zijn waar de overheid aandacht aan moet geven om te zorgen voor een goede kwaliteit van leven in Flevoland over 10 jaar.

2.2.2 Verdiepingen

Tijdens werksessies is opgehaald wat belangrijke thema's van brede welvaart zijn en waar de informatiebehoefte ligt. Voor de werksessie met interne betrokkenen zijn beleidsadviseurs op diverse thema's van Provincie Flevoland uitgenodigd. Voor de andere werksessie zijn betrokkenen uitgenodigd die zich op verschillende gebieden bezighouden met brede welvaart in Flevoland, zoals beleidsadviseurs en onderzoekers van gemeenten, GGD Flevoland, Flever en Windesheim. Uit de werksessies zijn vier verdiepende thema's naar voren gekomen waar vragen over gesteld worden in de vragenlijst, namelijk: wonen, bereikbaarheid en voorzieningen, arbeid en vrije tijd en samenleving (Afbeelding 1).

2.2.3 Kwaliteit van de Vragenlijst

Om de kwaliteit van de vragenlijst te waarborgen hebben we verschillende stappen genomen. Bij de

Afbeelding 1. Foto van de werksessie over belangrijke onderwerpen die horen bij de thema's van brede welvaart voor Flevoland.

ontwikkeling van de vragenlijst zijn zoveel mogelijk bestaande meetinstrumenten gebruikt uit eerder onderzoek om valide en betrouwbare metingen te garanderen. Daarnaast hebben we gekeken naar de interne consistentie van de samengestelde maten met een betrouwbaarheidsanalyse (Cronbach's Alpha). Dit hebben we bijvoorbeeld gedaan voor de samengestelde maat voor ervaren brede welvaart en sociale cohesie. De uiteindelijke vragenlijst is afgestemd met onderzoekers van Het PON & Telos die ervaren zijn in het doen van vragenlijstenonderzoek in het algemeen en veel kennis hebben van brede welvaart. Ten slotte is de vragenlijst ter feedback voorgelegd aan de Flevolandse gemeenten, waaronder ook enkele ervaren onderzoekers.

2.3 Data-Analyse

De resultaten zijn voor een groot deel geanalyseerd met behulp van beschrijvende statistieken. Hierbij kijken we naar gemiddelden en percentages om een algemeen beeld te krijgen van de uitkomsten. Om verschillen tussen groepen, zoals gemeenten, leeftijdsgroepen en opleiding in kaart te brengen hebben we verschillende statistische toetsen gedaan. Voor categorische variabelen is een chi-kwadraattoets toegepast en voor ordinale variabelen t-test. Daarnaast hebben we verschillende regressieanalyses gedaan. Waaronder een gewogen multivariate regressieanalyses om de voorspellers voor brede welvaart in kaart te brengen. We hebben een Shapley Value regressieanalyse gedaan om te bepalen welke elementen van brede welvaart het meest bijdrage aan het welbevinden van inwoners. Uitgebreidere toelichting van de data-analyse is te vinden in de verantwoording Bijlage 1.

DEEL 1

Ervaren Brede Welvaart

In Deel 1 van deze rapportage staat de ervaren brede welvaart in Flevoland centraal. We gaan hierbij uit van het Flevolandse model van brede welvaart zoals weergegeven in Figuur 1. We onderzoeken hoe Flevolandse over het algemeen hun brede welvaart ervaren. Daarbij kijken we hoe ze de onderwerpen die horen bij de 11 thema's van brede welvaart en hun leven in het algemeen (welzijn) beoordelen. Ook brengen we in kaart hoe inwoners aankijken tegen brede welvaart 'later' in Flevoland. Zo krijgen we inzicht in de waardering van inwoners voor hun kwaliteit van leven en leefomgeving 'hier en nu' en 'later'.

Deel 1 bestaat uit 4 hoofdstukken. Elk hoofdstuk richt zich op een specifiek onderdeel van het Flevolandse model van brede welvaart (zie Figuur 1) en geeft antwoord op verschillende onderzoeksvragen. Aan het begin van elk hoofdstuk benoemen we de onderzoeksvragen.

In **Hoofdstuk 3** bekijken we hoe inwoners in Flevoland hun eigen brede welvaart ervaren. Hiervoor is gebruikgemaakt van de vragenlijst over brede welvaart, die ontwikkeld is binnen het Nationaal Netwerk Brede Welvaart (3). Voor het totaalbeeld van ervaren brede welvaart hebben we de onderwerpen die horen bij de 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' samengevoegd (zie Figuur 1). Het thema welzijn wordt in Hoofdstuk 5 apart besproken. Meer uitleg over de vragenlijst en de totstandkoming van het rapportcijfer staat in Bijlage 2.

In **Hoofdstuk 4** gaan we in op de afzonderlijke onderwerpen van de 11 thema's van de ervaren brede welvaart. In het Flevolandse model van brede welvaart 'hier en nu' zijn de zeven thema's van het CBS brede welvaart 'hier en nu' aangevuld met relevante thema's en indicatoren die aansluiten bij de regionale beleidspraktijk. De aanvullende thema's zijn

onderwijs, bereikbaarheid en cultuur. Ook hebben we het thema milieu van het CBS gesplitst in natuur en milieukwaliteit. De 11 thema's die aan bod komen zijn: materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, onderwijs, wonen, bereikbaarheid, gezondheid, samenleving, cultuur, veiligheid, natuur en milieukwaliteit (Figuur 1). Een overzicht van de onderwerpen die horen bij deze thema's staat in Bijlage 2.

In **Hoofdstuk 5** kijken we naar het welzijn van Flevolandse. In de definitie van Brede welvaart van het CBS wordt de tevredenheid met het leven in het algemeen als basis genomen voor het thema welzijn (6). Het idee van deze vraag over tevredenheid met het leven is dat mensen in het antwoord dat ze hierop geven een impliciete afweging maken van alle thema's die daaraan ten grondslag liggen (15). Omdat deze vraag een overkoepelend antwoord zou moeten geven over de ervaren brede welvaart kijken we bij het thema welzijn ook naar de relatie tussen ervaren brede welvaart en tevredenheid met het leven in het algemeen. Daarnaast onderzoeken we wat de relatieve bijdrage is van de onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart voor tevredenheid met het leven in het algemeen.

In **Hoofdstuk 6** gaan we in op brede welvaart 'later'. Om te garanderen dat ook toekomstige generaties minimaal eenzelfde niveau van brede welvaart hebben, zijn voldoende hulpbronnen nodig. Deze hulpbronnen worden ook wel economisch-, natuurlijk-, menselijk- en sociaal kapitaal genoemd (Figuur 1). Hoe houdbaar de huidige brede welvaart is op de langere termijn, is één van de vragen die in de monitor van het CBS centraal staat. In deze rapportage besteden we hier aandacht aan door de zorgen die inwoners hebben binnen de verschillende kapitalen te bespreken. Daarnaast bespreken we de keuzes van inwoners die we in beleid nú maken voor de brede welvaart van toekomstige generaties.

Hoofdstuk 3: Hier en Nu - Ervaren Brede Welvaart

3.1 Introductie en Onderzoeksvragen

In dit hoofdstuk staat de ervaren brede welvaart 'hier en nu' van inwoners van Flevoland centraal. Dit hoofdstuk geeft een totaalbeeld van de ervaren brede welvaart van Flevolandse inwoners. Om tot dit totaalbeeld te komen, zijn de uitkomsten op de 11 thema's - en 15 onderwerpen - van ervaren brede welvaart samengevoegd.³ Het gaat hierbij om de 11 thema's zoals deze zijn weergegeven in Figuur 1. In dit hoofdstuk kijken we naar onderstaande onderzoeksvragen.

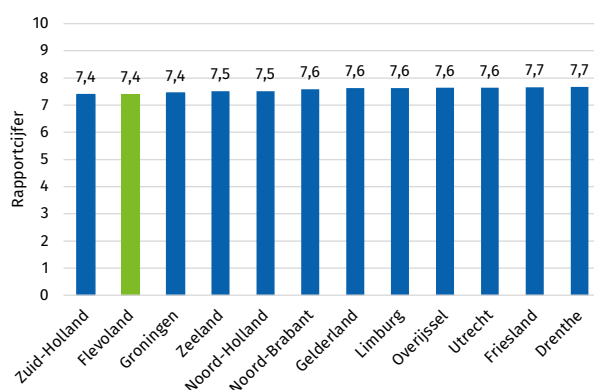
1. Hoe ervaren inwoners van Flevoland hun brede welvaart?
2. In hoeverre verschilt de ervaring van brede welvaart in Flevoland van andere Nederlandse provincies en tussen Flevolandse gemeenten?
3. Wat zijn belangrijke voorspellers van ervaren brede welvaart in Flevoland?

3.2 Ervaren Brede Welvaart

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Inwoners van Flevoland geven hun eigen brede welvaart gemiddeld een 7,4 als rapportcijfer (Figuur 2). Dit is significant lager dan het Nederlandse gemiddelde (7,6). Van de provincies geven inwoners van Drenthe en Friesland het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van Zuid-Holland, Flevoland en Groningen (7,4) het laagste rapportcijfer voor hun eigen brede welvaart.

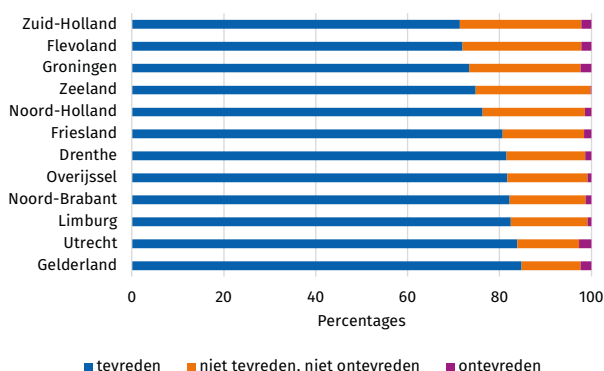
Figuur 2. De rapportcijfers van de provincies voor ervaren brede welvaart.

De resultaten in Figuur 3 laten zien dat 72% van de Flevolandse inwoners tevreden is met hun brede welvaart (een 7 of hoger), 26% is niet tevreden en niet ontevreden (een 5 of een 6) en 2% is ontevreden (lager dan een 5). Landelijk gezien zijn inwoners gemiddeld meer tevreden met hun brede welvaart (80% tevreden, 19% niet tevreden en ook niet ontevreden, 2% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun brede welvaart is het hoogst in de provincie Gelderland (85%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland (71%). Ondanks de verschillen in tevredenheid met brede welvaart, is het percentage dat ontevreden is in alle provincies relatief laag (variërend van 0% tot 3%).

³ Meer informatie over de samengestelde maat en de vragenlijst voor ervaren brede welvaart is te vinden in Bijlage 1 en 2. Twee onderwerpen (tevredenheid met het leven in het algemeen en de aantrekkelijkheid van het provincie landschap) worden in dit onderzoek niet meegenomen in de samengestelde maat voor ervaren brede welvaart, maar zijn wel meegenomen in de vragenlijst. Deze onderwerpen komen later wel aan bod.

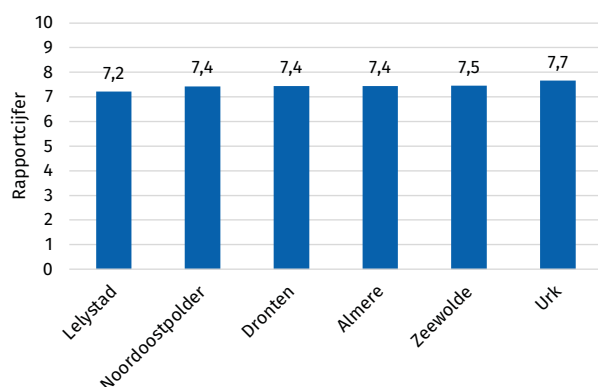
Figuur 3. De tevredenheidspercentages van de provincies voor ervaren brede welvaart.

Flevolandse gemeenten

Van de Flevolandse gemeenten geven inwoners van de gemeente Urk het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,2) voor hun ervaren brede welvaart (Figuur 4). Voor de andere gemeenten liggen de gemiddelde rapportcijfers dicht bij elkaar (7,4-7,5). Zowel het gemiddelde van Urk als het gemiddelde van Lelystad wijkt significant af van de andere gemeenten. Het gaat hierbij om een middelgroot verschil.⁴

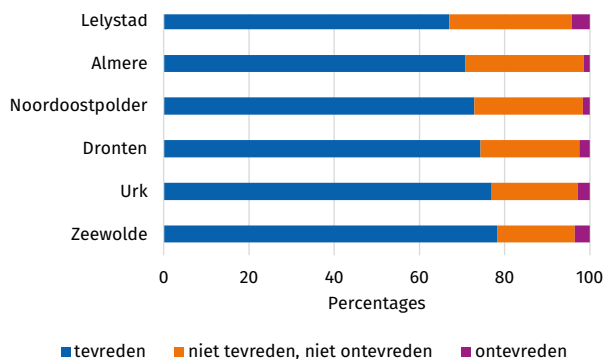
Figuur 4. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor ervaren brede welvaart.

Daarnaast is het percentage inwoners dat tevreden is met hun brede welvaart het hoogst in de gemeente Zeewolde (78%) en het laagst in de gemeente Lelystad (67%; Figuur 5).⁵ Tegelijkertijd hebben deze twee gemeenten ook de hoogste percentages inwoners die

ontevreden zijn met hun brede welvaart (beide 4%). In Almere, daarentegen, is het percentage inwoners dat ontevreden is het laagst (1%).

Figuur 5. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor ervaren brede welvaart.

Voorspellers

Om beter te begrijpen bij welke groepen inwoners de ervaren brede welvaart juist lager of hoger is, hebben we onderzocht wat de belangrijkste voorspellers voor ervaren brede welvaart voor Flevolandse inwoners zijn. Om te achterhalen welke achtergrond- en houdingskenmerken hieraan bijdragen is een gewogen meervoudige regressieanalyse uitgevoerd.⁶ Deze analyse maakt het mogelijk om het relatieve verband van meerdere kenmerken tegelijkertijd te onderzoeken en te bepalen welke kenmerken het sterkst samenhangen met de ervaren brede welvaart.⁷ Als een kenmerk in de regressie significant samenhangt met brede welvaart, noemen we dat een voorspeller. Dat betekent niet dat het kenmerk de oorzaak is van een hogere of lagere brede welvaart. Wel kunnen verschillen in het kenmerk deels verklaren waarom groepen brede welvaart verschillend ervaren. De richting van de samenhang kan positief zijn (een kenmerk hangt samen met meer brede welvaart) of negatief (een kenmerk hangt samen met minder brede welvaart). In deze rapportage gaan we alleen in op significante sterke en redelijk sterke voorspellers, omdat alleen deze voorspellers een redelijk deel van het verschil in ervaren brede welvaart verklaren. Afbeelding 2 geeft een globaal overzicht van de bevindingen.

4 Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

5 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

6 Voor meer informatie over de gewogen regressieanalyse, zie Bijlage 1

7 Om de sterkte van de voorspellers te bepalen hebben we gekeken naar de gestandaardiseerde BETA-coëfficiënten. Een BETA geeft aan hoe sterk het verband is met de betreffende variabele op ervaren brede welvaart. We hanteren de indeling: sterke voorspeller (BETA $\geq 0,250$), redelijk sterke voorspeller (BETA tussen 0,075 – 0,250), zwakke voorspeller (BETA $< 0,075$). In Bijlage 3 wordt het volledige model weergegeven.

Afbeelding 2. Een overzicht van de voorspellers van ervaren brede welvaart.

STERKE VOORSPELLER	Mate van grip
REDELIJK STERKE VOORSPELLERS	Leeftijd Inkomen Arbeidssituatie
ZWAKKE VOORSPELLERS	Opleiding Huishoudsamenstelling
GEEN VOORSPELLERS	Geslacht Stedelijke of landelijke gemeente Woningtype Aantal jaar woonachtig in Flevoland

Over het algemeen blijkt dat mate van grip een sterke voorspeller is van ervaren brede welvaart. Ofwel: de verschillen tussen inwoners in ervaren brede welvaart worden voor een deel verklaard door de mate van grip. Het verband tussen mate van grip en ervaren brede welvaart is positief. Dat betekent dat inwoners die een hogere mate van grip ervaren, over het algemeen een hogere brede welvaart ervaren dan inwoners met een lagere mate van grip. Grip gaat over hoeveel invloed mensen met hun eigen gedrag (kunnen) hebben op dingen die zij belangrijk vinden, zoals een prettige baan, voldoende inkomen of een aangename leefomgeving (24).

Redelijk sterke voorspellers voor de ervaren brede welvaart zijn leeftijd, inkomen en de arbeidssituatie. Dit betekent dat deze verschillen op deze kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in ervaren brede welvaart verklaren. Voor leeftijd geldt over het algemeen: hoe ouder een persoon is, hoe hoger de ervaren brede welvaart. Voor inkomen en arbeidssituatie zijn verschillende groepen te onderscheiden, verschillen tussen deze groepen verklaren een redelijk deel van de verschillen in ervaren brede welvaart. Zo rapporteren inwoners met een inkomen boven het sociaal minimum een hogere brede welvaart dan inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum. Wat betreft de arbeidssituatie rapporteren Flevolandse inwoners die werkzoekend of

arbeidsongeschikt zijn een lagere brede welvaart dan zowel werkenden als, in mindere mate, gepensioneerden, scholieren/studenten en huismannen/-vrouwen.

3.3 Conclusie

In Hoofdstuk 3 hebben we gekeken hoe Flevolandse inwoners hun brede welvaart ervaren, hoe dit zich verhoudt tot het gemiddelde van Nederland en de andere provincies en welke verschillen er zijn tussen Flevolandse gemeenten. Daarnaast hebben we onderzocht welke achtergrond- en houdingskenmerken belangrijk zijn voor de ervaren brede welvaart van Flevolandse inwoners. Hieronder de belangrijkste bevindingen op basis van de onderzoeksvragen van dit hoofdstuk.

- **Flevolandse inwoners geven hun ervaren brede welvaart een ruime voldoende.** Over het algemeen ervaren inwoners van Flevoland hun brede welvaart positief. Flevolandse inwoners geven hun ervaren brede welvaart een 7,4.
- **Inwoners van Flevoland zijn minder tevreden met de ervaren brede welvaart dan gemiddeld in Nederland.** Het rapportcijfer van ervaren brede welvaart in Flevoland is lager dan het gemiddelde in Nederland (7,6). Het aandeel van inwoners dat tevreden is met hun ervaren brede welvaart in

Flevoland (72%) ligt eveneens lager dan het landelijk gemiddelde (80%). Ten opzichte van de provincies behoort Flevoland bij de 3 provincies met de laagste score voor hun ervaren brede welvaart.

- **Inwoners van de Flevolandse gemeenten geven verschillen aan in ervaren brede welvaart.** Voor alle Flevolandse gemeenten ligt het rapportcijfer van de ervaren brede welvaart boven de 7. Wel varieert de ervaren brede welvaart tussen de Flevolandse gemeenten. Inwoners uit de gemeente Urk rapporteren een hogere ervaren brede welvaart (7,7) dan andere Flevolandse gemeenten, terwijl inwoners uit de gemeente Lelystad een lagere ervaren brede welvaart (7,2) rapporteren dan andere gemeenten.

- **Mate van grip is de belangrijkste voorspeller van ervaren brede welvaart voor Flevolandse inwoners.** Ofwel: de verschillen tussen inwoners in ervaren brede welvaart worden voor een deel verklaard door de mate van grip. Inwoners die een hogere mate van grip ervaren hebben over het algemeen een hogere brede welvaart dan inwoners met een lagere mate van grip. Grip gaat over hoeveel invloed mensen met hun eigen gedrag (kunnen) hebben op dingen die zij belangrijk vinden, zoals een prettige baan, voldoende inkomen of een aangename leefomgeving (24). Redelijk sterke voorspellers voor de ervaren brede welvaart zijn leeftijd, inkomen en de arbeidssituatie. Dit betekent dat deze verschillen op deze kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in ervaren brede welvaart verklaren.

Hoofdstuk 4: Hier en Nu – De 11 Thema's van Ervaren Brede welvaart

4.1 Introductie en Onderzoeksvragen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in hoe Flevolandse de 11 thema's en de bijbehorende onderwerpen van brede welvaart 'hier en nu' ervaren. De 11 thema's zijn: materiële welvaart, arbeid en vrije tijd, onderwijs, wonen, bereikbaarheid, gezondheid, samenleving, cultuur, veiligheid, natuur en milieukwaliteit (zie ook Figuur 1). Bij deze 11 overkoepelde thema's horen 16 onderwerpen (de 15 onderwerpen van de samengestelde maat voor ervaren brede welvaart en de tevredenheid met aantrekkelijkheid van het provinciale landschap, wat valt binnen het thema natuur). Het thema wonen bestaat bijvoorbeeld uit de onderwerpen tevredenheid met de woning en tevredenheid met de woonomgeving.

We beginnen dit hoofdstuk met een overzicht van de gemiddelde rapportcijfers op de onderwerpen behorende bij de 11 thema's. We bespreken de overeenkomsten en de verschillen tussen de onderwerpen. Ook geven we een overzicht van de belangrijkste voorspellers van de onderwerpen. Vervolgens worden de onderwerpen van alle 11 thema's afzonderlijk besproken. Per onderwerp vergelijken we Flevoland met het gemiddelde van Nederland en andere provincies en kijken we naar de verschillen tussen Flevolandse gemeenten. Daarnaast benoemen we voor elk van de onderwerpen de belangrijkste voorspellers. De volgende onderzoeksvragen staan in dit hoofdstuk centraal:

1. Hoe ervaren inwoners van Flevoland de onderwerpen van de thema's van brede welvaart?
2. In hoeverre verschillen de ervaringen met de onderwerpen van de thema's van brede welvaart in Flevoland van andere Nederlandse provincies en tussen Flevolandse gemeenten?
3. Wat zijn belangrijke voorspellers van de onderwerpen in Flevoland?

4.2 De Thema's en Bijbehorende Onderwerpen van Ervaren Brede Welvaart

Flevoland en Nederland

Tabel 2 geeft een overzicht van de gemiddelde rapportcijfers die Flevolandse en Nederlanders geven aan de onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart. Hierin zien we dat Flevolandse en Nederlanders over het algemeen een (ruim) voldoende geven voor de verschillende onderwerpen. De grootste verschillen tussen Flevoland en Nederland liggen bij de onderwerpen bereikbaarheid, cultuur, landschap en veiligheid. Bij deze onderwerpen is het gemiddelde van Flevoland significant lager dan het landelijk gemiddelde. Voor de lichamelijke gezondheid en de milieukwaliteit in de omgeving ligt het gemiddelde van Flevoland hoger dan het Nederlands gemiddelde. Het verschil met het Nederlands gemiddelde is op deze onderwerpen echter klein. Voor materiële welvaart, mentale gezondheid en natuur en het groen beoordelen Flevolandse vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde.

Inwoners van Flevoland zijn met name tevreden over de volgende 3 onderwerpen: hun woning (8,0), de natuur en het groen in de omgeving (7,8) en de bereikbaarheid van plekken die voor hen belangrijk zijn (7,7). Dit komt deels overeen met het Nederlands gemiddelde. Landelijk gezien staat, net als in Flevoland, de tevredenheid met de woning (8) en de bereikbaarheid van belangrijke plekken (8,0) in de top 3. Opleidingskansen tot nu toe (7,8) en de aantrekkelijkheid van het provinciale landschap (7,8) staan op een gedeelde derde plek.

Minder tevreden zijn inwoners van Flevoland over het culturele aanbod in de omgeving (6,3), de manier waarop mensen met elkaar omgaan in de buurt (7,1) en de veiligheid in de buurt (7,2). Dit is in lijn met het landelijke beeld. Ook in Nederland is te zien dat het culturele aanbod het laagste gemiddelde rapportcijfer krijgt (6,9). Landelijk gezien wordt dit onderwerp gevolgd door de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid (7,2), milieukwaliteit en de omgang met anderen in de buurt (beiden 7,3).

Tabel 2. Gemiddelde rapportcijfers van de onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart.

Thema	Onderwerpen	Flevoland	Nederland	Effectgrootte ⁸
Materiele welvaart	Financiële situatie	7,4	7,7	
Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse	7,6	7,6	-
	Hoeveelheid vrije tijd	7,4	7,7	-
Onderwijs	Opleidingskansen tot nu toe	7,6	7,8	-
Wonen	Woning of woonruimte	8,0	8,1	
	Directe woonomgeving	7,5	7,7	-
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	7,7	8,0	--
Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	7,3	7,2	+
	Mentale gezondheid	7,6	7,6	
Samenleving	Sociale contacten	7,5	7,6	-
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	7,1	7,3	-
Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	6,3	6,9	--
Veiligheid	Veiligheid in de buurt	7,2	7,5	--
Natuur en groen	Natuur en groen in de omgeving	7,8	7,7	
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	7,3	7,8	--
Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	7,4	7,3	+

8 De effectgrootte (Cohen's d) geeft de grootte van het verschil aan tussen het gemiddelde van Flevoland en Nederland. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (+++/--- bij Cohen's d > 0,50), middelgroot verschil (++/-- bij Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), en een (+/- bij Cohen's d < 0,20). De effectgrootte wordt alleen weergegeven wanneer het verschil statistisch significant is.

Tabel 3 geeft een overzicht van de tevredenheidspercentages op de onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart. Flevolandse inwoners zijn het meest tevreden over hun woning (87%), de natuur en het groen in de omgeving (86%), hun werk en/andere dagelijkse bezigheden en de bereikbaarheid van plekken die voor hen belangrijk zijn (beiden 84%).

Inwoners zijn het minst tevreden over het culturele aanbod in de omgeving (54%) en de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan (73%). Flevolandse inwoners zijn het vaakst ontevreden over het culturele aanbod (16%), de aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap en de hoeveelheid vrije tijd die ze hebben (beide 8%).

Tabel 3. *Tevredenheidspercentages voor de onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart*

Thema	Stellingen	Tevreden ⁹	Niet ontevreden, Niet tevreden	Ontevreden
Materiele welvaart	Financiële situatie	80%	14%	6%
Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse bezigheden	84%	13%	4%
	Hoeveelheid vrije tijd	76%	16%	8%
Onderwijs	Opleidingskansen tot nu toe	82%	12%	6%
Wonen	Woning of woonruimte	87%	8%	5%
	Directe woonomgeving	81%	14%	5%
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	84%	11%	5%
Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	54%	30%	16%
Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	75%	18%	6%
	Mentale gezondheid	82%	12%	6%
Samenleving	Sociale contacten	78%	15%	7%
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	73%	20%	7%
Veiligheid	Veiligheid in de buurt	75%	19%	6%
Natuur en groen	Groen en natuur in de omgeving	86%	11%	3%
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	76%	17%	8%
Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	80%	15%	5%

⁹ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

Voorspellers

We hebben onderzocht welke achtergrond- en houdingskenmerken voorspellers zijn van de onderwerpen van brede welvaart. Tabel 4 laat zien welke achtergronds- en houdingskenmerken (redelijk) sterke en zwakke voorspellers zijn. Als een achtergrond- en houdingskenmerk een voorspeller is dan betekent dit dat het voor een deel de verschillen verklaart op het onderwerp van brede welvaart. Het kenmerk is niet de oorzaak voor een hoge of lage tevredenheid over een onderwerp, maar er is wel een relatie tussen het kenmerk en de tevredenheid over een onderwerp. In de paragrafen die volgen lichten we verder toe welke achtergrond- en houdingskenmerken van voorspellers zijn van de specifieke onderwerpen.

Over het algemeen zien we dat mate van grip en leeftijd de sterkste voorspellers zijn. Dit betekent dat

deze kenmerken voor een deel de verschillen op de tevredenheid met de onderwerpen verklaren. Mate van grip en leeftijd hangen positief samen met bijna alle onderwerpen van brede welvaart. Hierbij geldt dat hoe hoger de mate van grip en leeftijd van inwoners, hoe hoger de tevredenheid op de verschillende onderwerpen van brede welvaart.

Over het algemeen zien we ook dat de arbeidssituatie een redelijk sterke voorspeller is. Dit betekent dat verschillende arbeidssituaties voor een deel de verschillen op de tevredenheid met de onderwerpen verklaren. Hierbij geldt dat werkenden, gepensioneerden, scholieren/studenten en huismannen/-vrouwen over het algemeen meer tevreden zijn met de verschillende onderwerpen ten opzichte van werkzoekenden of arbeidsongeschikten.

Tabel 4. Een overzicht van de voorspellers voor de 11 thema's van ervaren brede welvaart.

Voorspellers	Financiële situatie	Werk en dagbesteding	Hoeveelheid vrije tijd	Opleidingskansen	Woning	Woonomgeving	Bereikbaarheid	Culturele aanbod	Lichamelijke gezondheid	Mentale gezondheid	Sociale contacten	Omgang in buurt	Veiligheid in buurt	Natuur en groen	Landschap	Milieu kwaliteit
Mate van grip	***	***	***	***	***	***	**	**	***	***	***	***	***	**	**	**
Leeftijd	***	**	***	**	**	***	**	***		***	**	***	**	**	***	**
Arbeidssituatie	***	***	**	***	**		**		***	***	***	**		**	**	**
Type huishouden	**	**	**		**	*	**				**		**	**		**
Stedelijkheid		*			**	**		**			**	**	**		**	**
Inkomen	**	**	**	**			**	**	**							
Type woning	**		**	**	**	**						**	**			
Geslacht			**		**		**	**	**	*						
Opleiding	**			***								**			**	
Duur woonachtig in Flevoland	*												**	**		**

Als de indicator een sterke voorspeller is (BETA-coëfficiënt ≥ 0.250) dan wordt dit aangeduid met ***.

Als de indicator een redelijk sterke voorspeller is (BETA tussen 0.250 – 0.075) wordt dit aangegeven met **

en bij een zwakke voorspeller (BETA-coëfficiënt > 0.075) met *. Voor kenmerken die bestaan uit meer dan twee categorieën (arbeidssituatie, type huishouden, type woning en opleiding tonen we het sterkste verband. Een volledige uitwerking van deze tabel hebben we opgenomen in Bijlage 3. In Bijlage 2 staat meer informatie over de regressieanalyses.

4.2.1 Materiële Welvaart

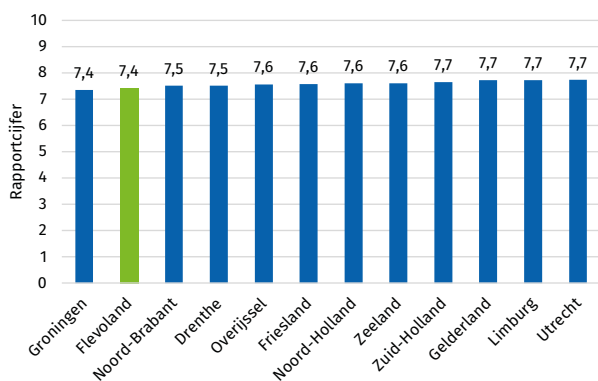
Voor materiële welvaart hebben we gekeken naar de tevredenheid met de financiële situatie van inwoners.

Tevredenheid met financiële situatie

Flevoland, Nederland en de andere provincies

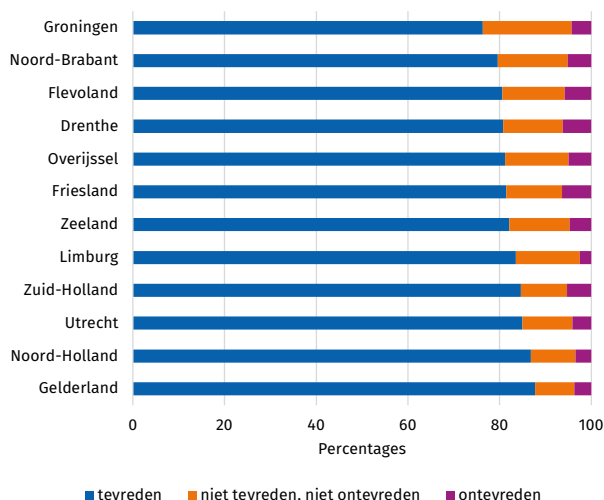
Over het algemeen geven inwoners van Flevoland de tevredenheid met de financiële situatie een ruime voldoende. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun financiële situatie een 7,4 als rapportcijfer. Dit cijfer is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,7). Van de provincies geven inwoners van Utrecht, Limburg, Gelderland en Zuid-Holland het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van Groningen en Flevoland (7,4) het laagste rapportcijfer (Figuur 6).

Figuur 6. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de financiële situatie.

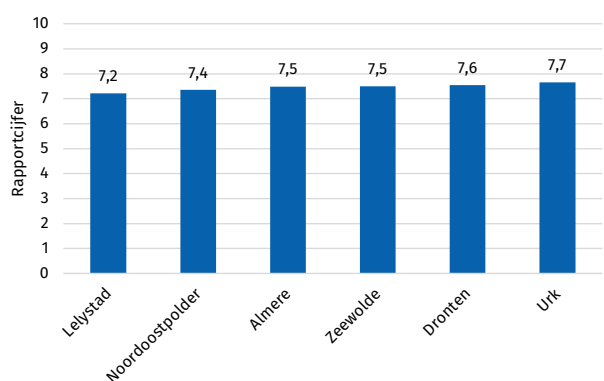

De resultaten tonen aan dat 81% van de Flevolandse inwoners tevreden is met hun financiële situatie, 14% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 6% ontevreden (Figuur 7). Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun financiële situatie (85% tevreden, 11% niet tevreden en ook niet ontevreden, 4% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun financiële situatie is het hoogst in de provincie Gelderland (88%) en het laagst in de provincie Groningen (76%).

Figuur 7. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de financiële situatie.

Figuur 8. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de financiële situatie.

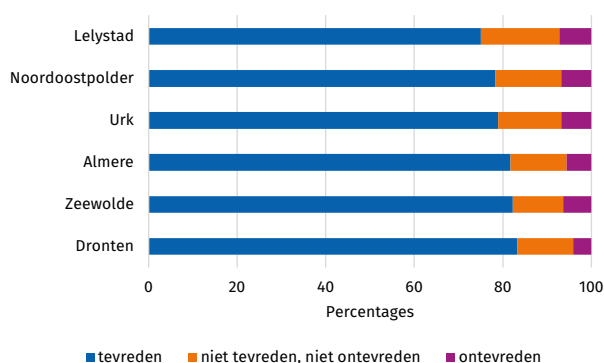
Flevolandse gemeenten

Als we de gemeenten met elkaar vergelijken zien we dat inwoners van de gemeente Urk het hoogste rapportcijfer (7,7) geven op tevredenheid met hun financiële situatie (Figuur 8). Inwoners van de gemeente Lelystad geven het laagste rapportcijfer (7,2). Lelystad en Urk wijken significant af van de andere gemeenten, maar de verschillen zijn relatief klein.¹⁰

¹⁰ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun financiële situatie is het hoogst in de gemeente Dronten (83%) en het laagst in de gemeente Lelystad (75%) (Figuur 9).¹¹ Opvallend is dat inwoners van Urk het hoogste rapportcijfer gaven voor hun financiële situatie, terwijl het tevredenheidspercentage niet het hoogst is. Het aandeel mensen dat tevreden is over hun financiële situatie is vergelijkbaar met de andere gemeenten, maar het rapportcijfer waarmee zij het waarderen ligt over het algemeen hoger.

Figuur 9. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de financiële situatie.

Voorspellers

Mate van grip, leeftijd en de arbeidssituatie blijken sterke voorspellers van de tevredenheid met de financiële situatie (zie Tabel 4). Dit betekent dat verschillen op deze kenmerken een deel van de verschillen op de tevredenheid met de financiële situatie verklaren. Over het algemeen geldt: hoe hoger

de mate van grip en de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de financiële situatie. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillende groepen inwoners. Gepensioneerden, werkenden, scholieren/ studenten en huisvrouwen/-mannen rapporteren gemiddeld een hogere tevredenheid met de financiële situatie dan werkzoekenden of arbeidsongeschikten.

Voor de kenmerken inkomen, type huishouden, type woning en opleiding zijn redelijk sterke verbanden gevonden met de tevredenheid met de financiële situatie. Dit betekent dat ook verschillen in deze kenmerken een redelijk deel van de verschillen in de tevredenheid met de financiële situatie verklaren. Voor inkomen geldt dat inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum over het algemeen een lagere tevredenheid met de financiële situatie rapporteren. Voor type huishouden, type woning en opleiding worden meerdere groepen met elkaar vergeleken. Voor type huishouden geldt dat alleenstaande ouders en inwoners die bij ouders of vrienden wonen over het algemeen een lagere tevredenheid met de financiële situatie rapporteren dan alleenwonenden. Inwoners met een koopwoning zijn doorgaans meer tevreden met de financiële situatie dan inwoners in een sociale en particuliere huurwoning. Wat betreft opleiding geldt dat inwoners met een hbo- of wo-opleiding gemiddeld een hogere tevredenheid rapporteren dan inwoners met maximaal een vmbo, mavo of mbo-1 opleiding.

11 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.2 Arbeid en Vrije Tijd

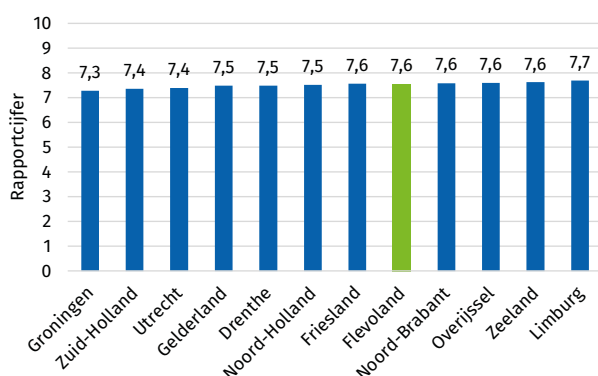
Voor het thema arbeid en vrije tijd kijken we naar twee onderwerpen: de tevredenheid met werk en/of andere dagelijkse bezigheden en de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd. Aan dit thema wordt aanvullend aandacht besteed in Hoofdstuk 7 (Verdieping – Arbeid en Vrije Tijd).

Tevredenheid met werk of andere bezigheden

Flevoland, Nederland en de andere provincies

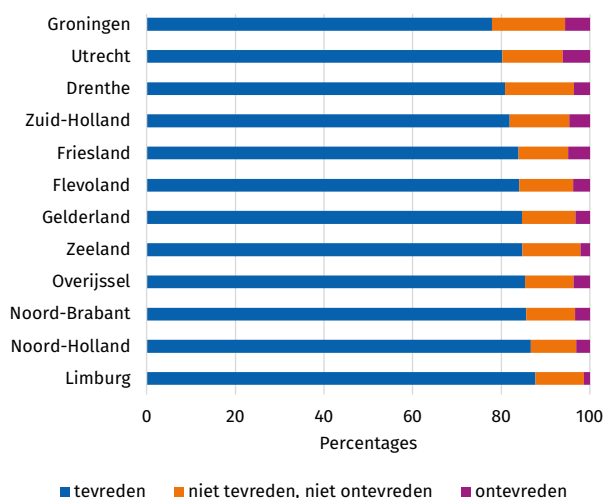
Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden een 7,6 als rapportcijfer. Dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Van de provincies geven inwoners van Limburg het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van Groningen (7,3) het laagste rapportcijfer (Figuur 10).

Figuur 10. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met werk/dagelijkse bezigheden.

Uit de resultaten blijkt dat 84% van de Flevolandse inwoners tevreden is met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden, 12% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 4% is ontevreden (Figuur 11).¹² Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden (85% tevreden, 11% niet tevreden en ook niet ontevreden, 4% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden is het hoogst in de provincie Limburg (88%) en het laagst in de provincie Groningen (78%).

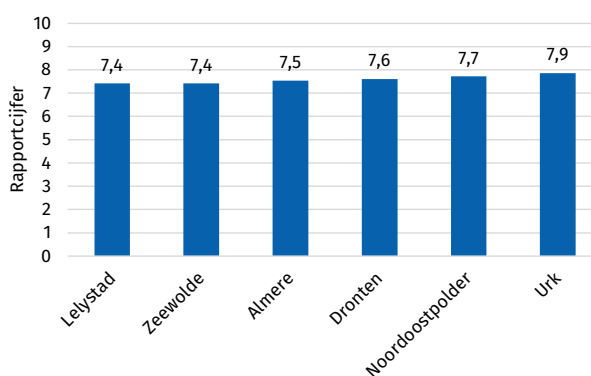
Figuur 11. De tevredenheidspercentages van de provincies voor werk/dagelijkse bezigheden.

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (7,9) en inwoners van de gemeenten Lelystad en Zeewolde geven het laagste rapportcijfer (7,4) voor tevredenheid met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden (Figuur 12). We vinden een middelgroot significant verschil tussen de gemeente Urk en de andere gemeenten. Voor Noordoostpolder en Lelystad vinden we een klein significant verschil met de andere gemeenten.¹³

Figuur 12. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met werk/dagelijkse bezigheden.

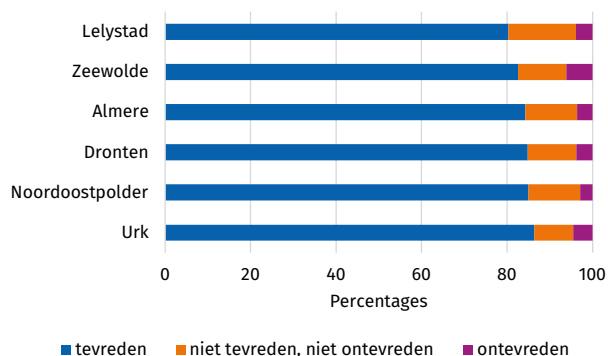

¹² Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

¹³ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden is het hoogst in de gemeente Urk (86%) en het laagst in de gemeente Lelystad (80%; Figuur 13).

Figuur 13. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor werk/dagelijkse bezigheden.

Voorspellers

Verschillende houdings- en achtergrondkenmerken verklaren een (redelijk) deel van de verschillen in de tevredenheid met het werk en dagelijkse bezigheden (zie Tabel 4).

Mate van grip en de arbeidssituatie zijn sterke voorspellers. Dit betekent dat verschillen in de mate van grip en de arbeidssituatie voor een deel de verschillen in de tevredenheid met werk en dagelijkse bezigheden verklaren. Inwoners met een hogere mate van grip rapporteren over het algemeen ook een hogere tevredenheid met de financiële situatie. Ook werkenden, gepensioneerden en scholieren/studenten en huisvrouwen/mannen zijn meer tevreden met hun werk en dagelijkse bezigheden dan inwoners die werkzoekend of arbeidsongeschikt zijn.

Leeftijd, inkomen en huishoudsamenstelling zijn redelijk sterke voorspellers. Ook deze kenmerken verklaren voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met het werk en dagelijkse bezigheden. Over het algemeen geldt dat hoe ouder de inwoner is, hoe meer tevreden de inwoner is met werk en dagelijkse bezigheden. Inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum zijn over het algemeen minder tevreden met werk en dagelijkse bezigheden.

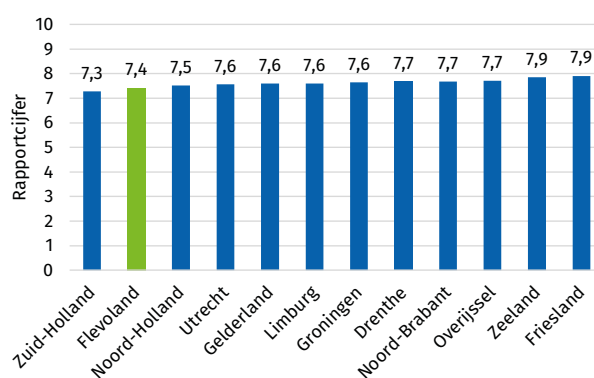
Wat betreft huishoudsamenstelling geldt alleen dat mensen die samenwonen met partner (met of zonder kinderen) en inwoners die aangeven een alleenstaande ouder te zijn een hogere tevredenheid met werk en dagelijkse bezigheden rapporteren dan alleenwonenden.

Tevredenheid met hoeveelheid vrije tijd

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Gemiddeld geven inwoners van Flevoland de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd een 7,4 als rapportcijfer. Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,7). Van de provincies geven inwoners van Friesland en Zeeland (7,9) het hoogste rapportcijfer en inwoners van Zuid-Holland (7,3) het laagste rapportcijfer voor de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd (Figuur 14).

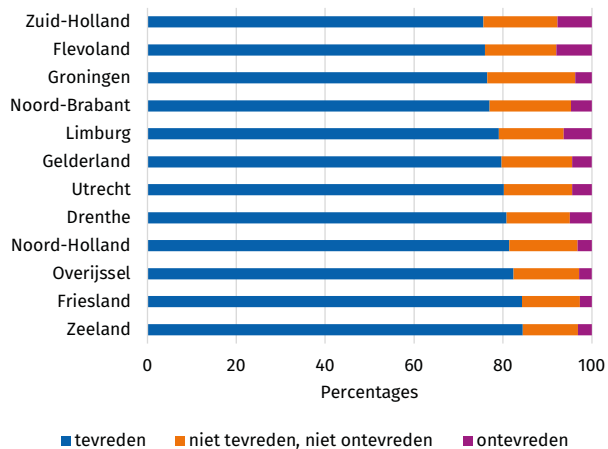
Figuur 14. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd.

In totaal is 76% van de Flevolandse inwoners tevreden met hun hoeveelheid vrije tijd, 16% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 8% is ontevreden (Figuur 15).¹⁴ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun hoeveelheid vrije tijd (80% tevreden, 15% niet tevreden en ook niet ontevreden, 5% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun hoeveelheid vrije tijd is het hoogst in de provincie Zeeland (85%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland en Flevoland (76%). Flevoland is samen met Zuid-Holland de provincie waarin inwoners het vaakst aangeven ontevreden te zijn met de hoeveelheid vrije tijd (8%).

¹⁴ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

Figuur 15. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de hoeveelheid vrije tijd.

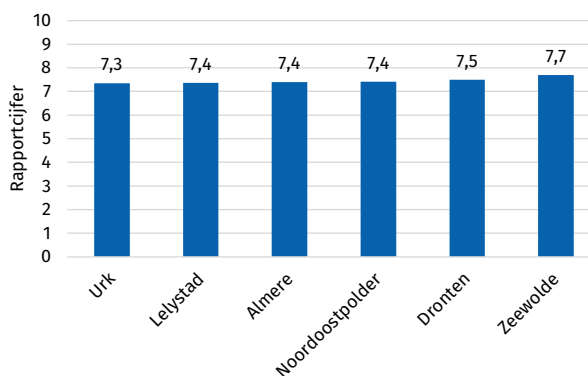

Flevolandse gemeenten

Als we kijken naar de Flevolandse gemeenten blijkt dat inwoners van de gemeente Zeewolde een significant hoger rapportcijfer (7,7) geven dan de overige gemeenten. Inwoners van de gemeente Urk geven het laagste rapportcijfer (7,3) voor tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd (Figuur 16). Opvallend is dat dit beeld contrasteert met de tevredenheid over werk of dagelijkse bezigheden. Inwoners van Urk zijn

het meest tevreden over hun werk of dagelijkse bezigheden, maar het minst tevreden over de hoeveelheid vrije tijd. Voor Zeewolde is het tegenovergestelde te zien: inwoners van de gemeente Zeewolde zijn relatief gezien het meest tevreden met de hoeveelheid vrije tijd, terwijl ze relatief minder tevreden zijn met werk of dagelijkse bezigheden.

Figuur 16. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd.

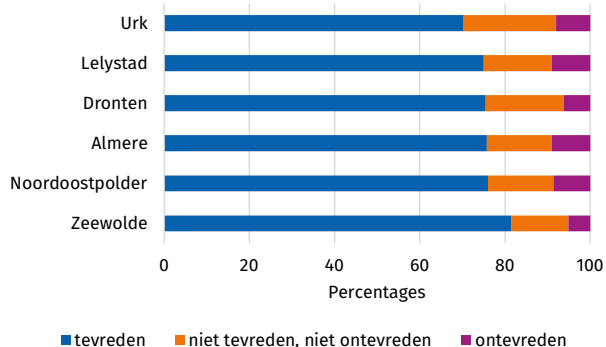

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun hoeveelheid vrije tijd is het hoogst in de gemeente Zeewolde (81%) en het laagst in de gemeente Urk

(70%).¹⁵ Opvallend is dat voor de gemeenten Urk een relatief hoog percentage van de inwoners aangeeft niet tevreden en niet ontevreden te zijn over de hoeveelheid vrije tijd (22%; Figuur 17).

Figuur 17. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de hoeveelheid vrije tijd.

Voorspellers

De houdings- en achtergrondkenmerken mate van grip, leeftijd en arbeidssituatie zijn sterke voorspellers van tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd (zie Tabel 4). Dat betekent dat verschillen op deze kenmerken voor een deel de verschillen in de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd verklaren. Deze verbanden voor mate van grip en leeftijd zijn

positief. Over het algemeen blijkt namelijk dat hoe hoger de mate van grip of hoe ouder de inwoner is, hoe hoger de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd. Voor de arbeidssituatie kijken we naar verschillende groepen. Met name werkenden, maar ook scholieren/studenten of huismannen/-vrouwen, zijn minder tevreden met hun hoeveelheid vrije tijd dan werkzoekenden en/of arbeidsongeschikten.

Redelijk sterke voorspellers van de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd zijn het inkomen, geslacht en type woning. Ook voor deze kenmerken geldt dat ze voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd verklaren. Inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum geven over het algemeen een lager rapportcijfer voor de tevredenheid met de hoeveelheid vrije tijd dan inwoners met een inkomen boven het sociaal minimum. Ook rapporteren vrouwen over het algemeen een lagere tevredenheid met hun hoeveelheid vrije tijd dan mannen. Voor het type woning kijken we naar verschillende groepen. Inwoners die wonen in een particuliere huurwoning zijn minder tevreden met de hoeveelheid vrije tijd ten opzichte van inwoners in een sociale huurwoning.

15 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.3 Onderwijs

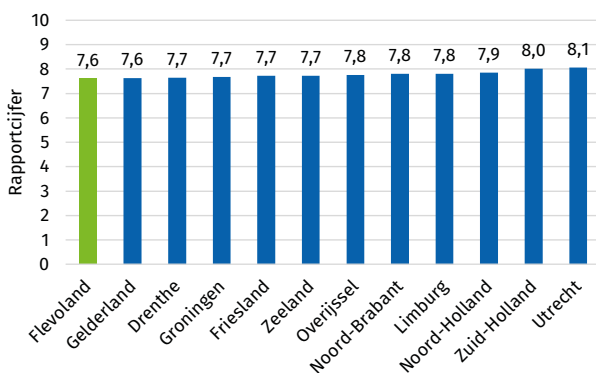
Voor het thema onderwijs kijken we naar de tevredenheid van Flevolandse met de opleidingskansen.

Tevredenheid met opleidingskansen

Flevoland, Nederland en de andere provincies

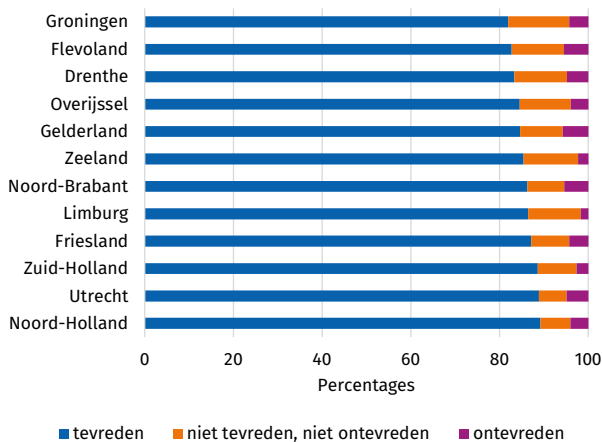
Over het algemeen zien we hoge rapportcijfers voor alle provincies als het gaat om opleidingskansen. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met opleidingskansen een 7,6 als rapportcijfer. Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,8). Van de provincies geven inwoners van Utrecht het hoogste rapportcijfer (8,1) en inwoners van Flevoland en Gelderland (7,6) het laagste rapportcijfer op dit thema (Figuur 18).

Figuur 18. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de opleidingskansen.

Uit de resultaten blijkt dat 83% van de Flevolandse tevreden is met hun opleidingskansen, 12% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 6% is ontevreden (Figuur 19).¹⁶ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun opleidingskansen (87% tevreden, 9% niet tevreden en ook niet ontevreden, 4% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun opleidingskansen is het hoogst in de provincie Noord-Holland (89%) en het laagst in de provincie Groningen (82%). Hoewel in alle provincies een groot deel van de inwoners tevreden is over de opleidingskansen, is Flevoland samen met de provincie Gelderland wel de provincie waarin de ontevredenheid over opleidingskansen het grootst is (5%).

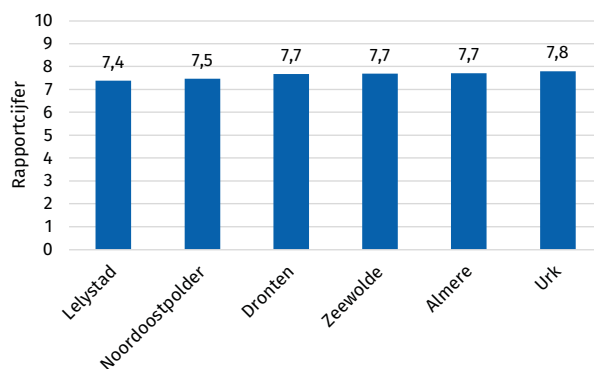
Figuur 19. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de opleidingskansen.

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (7,8) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,4) als het gaat om tevredenheid met hun opleidingskansen (Figuur 20). De gemeente Lelystad en Noordoostpolder verschillen significant van de andere gemeenten. Wel is dit verschil klein.¹⁷

Figuur 20. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de opleidingskansen.

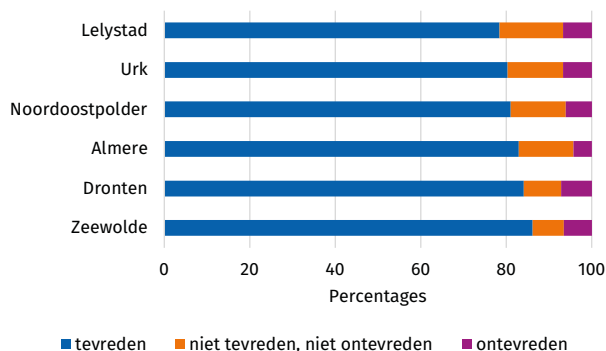
Het percentage inwoners dat tevreden is met hun opleidingskansen is het hoogst in de gemeente Zeewolde (86%) en het laagst in de gemeente Lelystad (78%; Figuur 21).¹⁸

¹⁶ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

¹⁷ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

¹⁸ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

Figuur 21. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de opleidingskansen.

Voorspellers

Mate van grip, arbeidssituatie en opleiding zijn sterke voorspellers van de tevredenheid met opleidingskansen (zie Tabel 4). Dit betekent dat verschillen op deze kenmerken van belang zijn voor het verklaren van de verschillen in de tevredenheid met de opleidingskansen. Daarbij geldt dat een hoge mate van grip over het algemeen een hoge tevredenheid met opleidingskansen betekent. Voor arbeidssituatie en opleiding kijken we naar verschillen tussen groepen. Voor arbeidssituatie geldt dat werkenden, gepensioneerden, scholieren/studenten en huismannen/-vrouwen vaker tevreden zijn over

hun opleidingskansen dan werkzoekenden en/of arbeidsongeschikten. Voor opleiding vinden we dat inwoners met een hbo- of wo opleiding, en in mindere mate ook inwoners met havo, vwo of mbo-2 tot mbo-4 opleiding, een hogere tevredenheid met opleidingskansen rapporteren dan inwoners met maximaal een vmbo, mavo of mbo-1 opleiding.

Redelijk sterke voorspellers van tevredenheid met opleidingskansen zijn leeftijd, inkomen en woningtype. Ook verschillen in deze kenmerken verklaren voor een redelijk deel de verschillen in tevredenheid met de opleidingskansen. Voor leeftijd geldt over het algemeen dat hoe ouder de persoon, hoe hoger hun gerapporteerde tevredenheid met opleidingskansen. Voor inkomen en woningtype kijken we naar verschillen tussen groepen. Wat betreft inkomen rapporteren inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum een lagere tevredenheid met opleidingskansen dan inwoners met een inkomen boven het sociaal minimum. Voor woningtype geldt alleen dat inwoners die wonen in een particuliere huurwoning over het algemeen minder tevreden zijn met hun opleidingskansen ten opzichte van inwoners in een sociale huurwoning.

4.2.4 Wonen

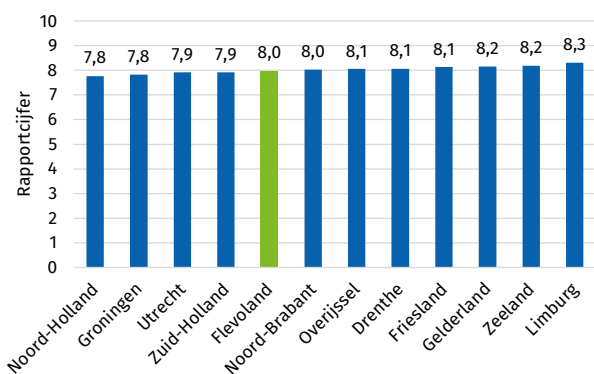
Het thema wonen is onderverdeeld in twee onderwerpen: de tevredenheid met de woning en de tevredenheid met de woonomgeving. Aan dit thema wordt aanvullend aandacht besteed in Hoofdstuk 8 (Verdieping – Wonen).

Tevredenheid met de woning

Flevoland, Nederland en de andere provincies

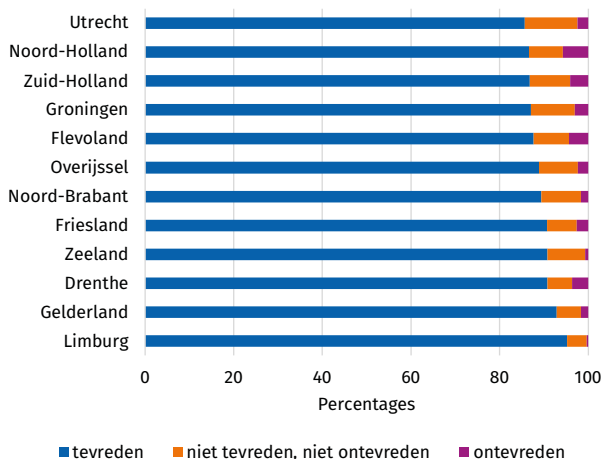
Over het algemeen zijn inwoners van Nederland tevreden met hun woning of woonruimte. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland de tevredenheid met hun woning of woonruimte een 8,0 als rapportcijfer. Dit is de hoogste score voor Flevoland als we kijken naar alle thema's van brede welvaart. Het Nederlands gemiddelde (8,1) ligt nog iets hoger, maar dit verschil is niet significant. Van de provincies geven inwoners van Limburg het hoogste rapportcijfer (8,3) en inwoners van Noord-Holland (7,8) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met hun woning of woonruimte (Figuur 22).

Figuur 22. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de woning.

Deze hoge rapportcijfers zijn ook terug te zien als we kijken naar de tevredenheidspercentages voor de verschillende provincies. 88% van de Flevolandse is tevreden met hun woning, 8% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 4% is ontevreden (Figuur 23).¹⁹ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun woonruimte (90% tevreden, 7% niet tevreden en ook niet ontevreden, 3% ontevreden) dan Flevolandse.

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun woonruimte is het hoogst in de provincie Limburg (95%) en het laagst in de provincie Utrecht (86%).

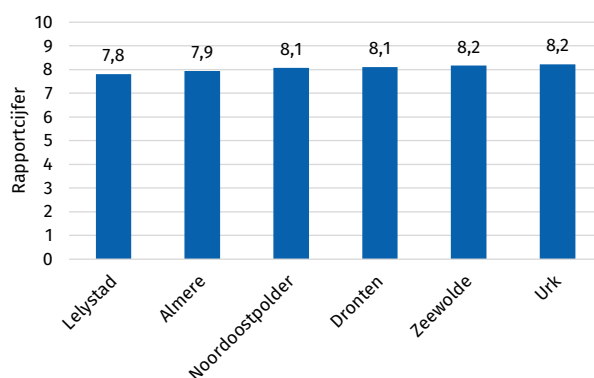

Figuur 23. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de woning.

Flevolandse gemeenten

Ook inwoners van de Flevolandse gemeenten geven hun woning of woonruimte een ruime voldoende. Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste (8,2) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,8) voor de tevredenheid met hun woning (Figuur 24). Inwoners van de gemeente Urk, Zeewolde en Dronten zijn positiever ten opzichte van de andere gemeenten. De tevredenheid van inwoners uit de gemeente Lelystad is significant lager dan de andere gemeenten. Alle significante verschillen zijn klein.²⁰

Figuur 24. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de woning.

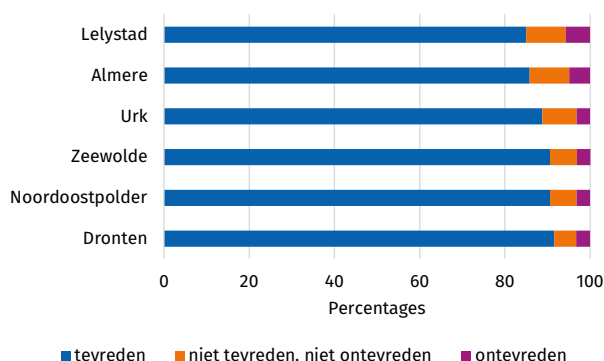

¹⁹ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

²⁰ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d ≥ 0,50), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d < 0,20).

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun woning is het hoogst in de gemeente Dronten (92%) en het laagst in de gemeente Lelystad (85%; Figuur 25).²¹

Figuur 25. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de woning.

Voorspellers

Mate van grip is de enige sterke voorspeller voor tevredenheid met de woning (zie Tabel 4). Dat betekent dat verschillen in de mate van grip voor een deel de verschillen in de tevredenheid met de woning verklaren. Deze relatie is positief. Over het algemeen blijkt namelijk dat hoe hoger de mate van grip, hoe hoger de tevredenheid met de woning.

Redelijk sterke voorspellers zijn leeftijd, de arbeidssituatie, het type woning, geslacht, stedelijkheid en type huishouden. Verschillen op al deze kenmerken verklaren voor een redelijk deel verschillen in tevredenheid met de woning. Voor leeftijd geldt over het algemeen dat hoe ouder een inwoner is, hoe hoger de tevredenheid met de woning. Voor arbeidssituatie, type woning, huishouden, stedelijkheid en geslacht kijken we naar verschillen tussen groepen. Voor arbeidssituatie geldt alleen dat scholieren/studenten of huismannen/-vrouwen over het algemeen meer tevreden zijn met hun woning dan werklozen en/of arbeidsongeschikten. Datzelfde geldt ook voor inwoners met een koopwoning ten opzichte van inwoners met een sociale huurwoning, vrouwen ten opzichte van mannen en inwoners uit landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde) ten opzichte van stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad). Voor type huishouden zien we

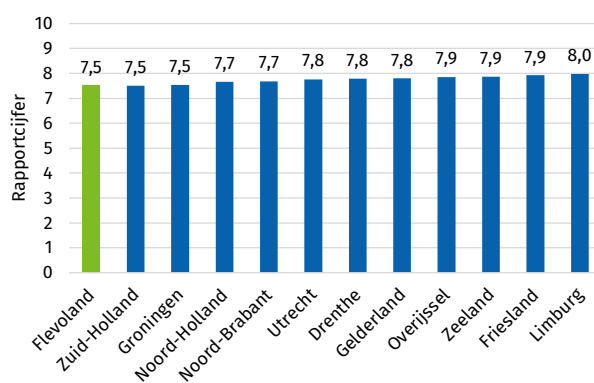
verschillende relaties ten opzichte van alleenwonenden. Mensen die wonen met hun partner (met of zonder kinderen) rapporteren een hogere tevredenheid met hun woning dan alleenwonenden, terwijl zij die wonen met ouders/vrienden juist minder tevreden zijn dan alleenwonenden.

Tevredenheid met de woonomgeving

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Inwoners van Flevoland en andere provincies beoordelen de woonomgeving als ruim voldoende. Wel rapporteren Flevolandse inwoners een significant hogere tevredenheid met de woning dan met de woonomgeving. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland de tevredenheid met hun woonomgeving een 7,5 als rapportcijfer. Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,7). Van de provincies geven inwoners van Limburg het hoogste rapportcijfer (8,0) en inwoners van Flevoland, Zuid-Holland en Groningen (7,5) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met hun woonomgeving (Figuur 26).

Figuur 26. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de woonomgeving.

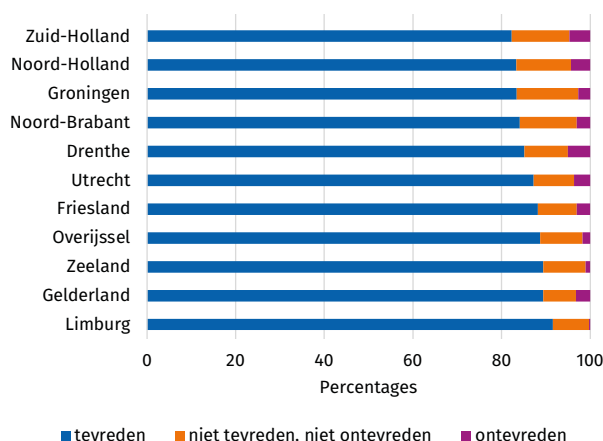

Daarnaast blijkt dat 81% van de Flevolandse inwoners tevreden is met hun woonomgeving, 14% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 5% is ontevreden (Figuur 27).²² Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun woonomgeving (86% tevreden, 10% niet tevreden en ook niet ontevreden, 3% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun woonomgeving is het hoogst in Limburg (92%) en het laagst in provincie Flevoland.

21 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

22 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

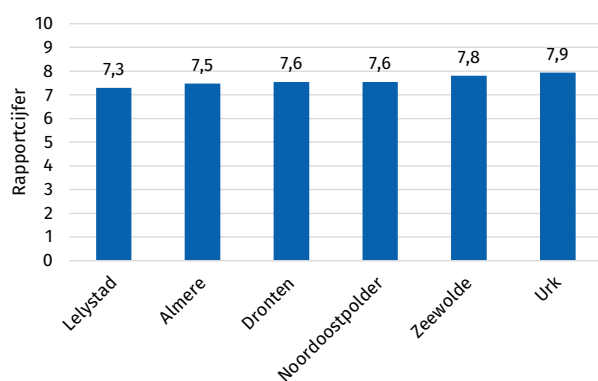
Figuur 27. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de woonomgeving.

Flevolandse gemeenten

De verschillen tussen de Flevolandse gemeenten zijn voor de woonomgeving groter dan voor de tevredenheid met de woning of woonruimte. Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste (7,9) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,3) voor hun tevredenheid met hun woonomgeving (Figuur 28). Voor de gemeenten Urk en Zeewolde ligt het rapportcijfer significant hoger ten opzichte van de andere gemeenten. Het rapportcijfer van de gemeente Lelystad ligt daarentegen significant lager ten opzichte van de overige gemeenten, al is dit verschil klein.²³

Figuur 28. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de woonomgeving.

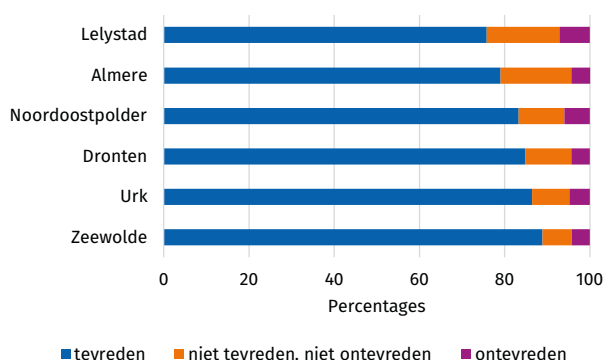

²³ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

²⁴ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun woonomgeving is het hoogst in de gemeente Zeewolde (89%) en het laagst in de gemeente Lelystad (76%).²⁴ In de gemeente Lelystad zijn ook de meeste inwoners ontevreden met de woonomgeving (7%; Figuur 29).

Figuur 29. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de woonomgeving.

Voorspellers

Slechts enkele achtergronds- en houdingskenmerken voorspellen de tevredenheid met de woonomgeving (zie Tabel 4). Mate van grip en leeftijd zijn sterke voorspellers. Dit betekent dat verschillen in mate van grip en leeftijd een deel van de verschillen in de tevredenheid met de woonomgeving verklaren. Over het algemeen vinden we dat hoe hoger de mate van grip en de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de woonomgeving.

Redelijk sterke voorspellers zijn het type woning en de stedelijkheid. Dit betekent dat ook verschillen in deze twee kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met de woonomgeving verklaren. Net als bij de tevredenheid met de woning, zijn inwoners met een koopwoning over het algemeen meer tevreden met hun woonomgeving dan inwoners in een sociale huurwoning. Ook vinden we dat inwoners die in de stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) wonen over het algemeen een lagere tevredenheid met de woonomgeving rapporteren dan inwoners die in een landelijke gemeente (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde) wonen.

4.2.5 Bereikbaarheid

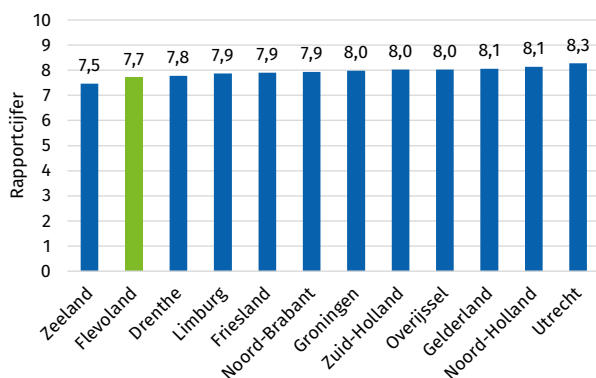
Voor het thema bereikbaarheid wordt gekeken naar de algemene tevredenheid met de bereikbaarheid van voor hun belangrijke plekken. Hierbij wordt geen onderscheidt gemaakt tussen verschillende soorten plekken. In Deel 2 van de resultaten van deze inwonerspeiling wordt dit thema verder uitgediept. Daar gaan we dieper in op de bereikbaarheid van verschillende soorten voorzieningen. Ook gaan we in op de tevredenheid met de afstand tot voorzieningen en de tevredenheid met de kwaliteit van voorzieningen.

Tevredenheid met bereikbaarheid van belangrijke plekken

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Gemiddeld geven inwoners van Flevoland de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen een 7,7 als rapportcijfer (Figuur 30). Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (8,0). Van de provincies geven inwoners van Utrecht het hoogste rapportcijfer (8,3) en inwoners van Zeeland het laagste rapportcijfer (7,5) op dit thema.

Figuur 30. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de bereikbaarheid.

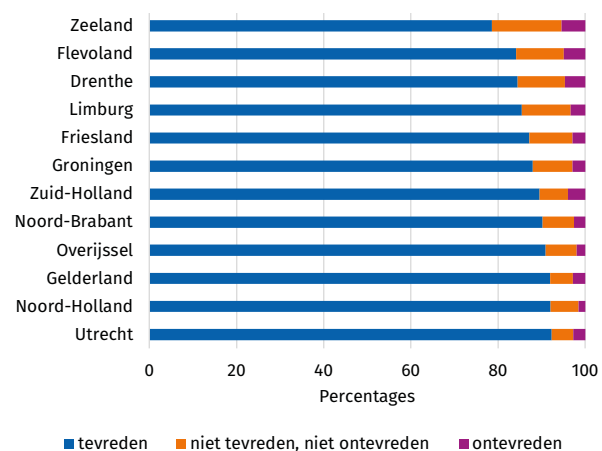

Uit de resultaten blijkt dat 84% van de Flevolandse inwoners tevreden is met de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen, 11% is niet tevreden en ook niet

ontevreden en 5% is ontevreden (Figuur 31).

Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen (89% tevreden, 8% niet tevreden en ook niet ontevreden, 3% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen is het hoogst in de provincie Utrecht (92%) en het laagst in de provincie Zeeland (79%).

Figuur 31. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de bereikbaarheid.

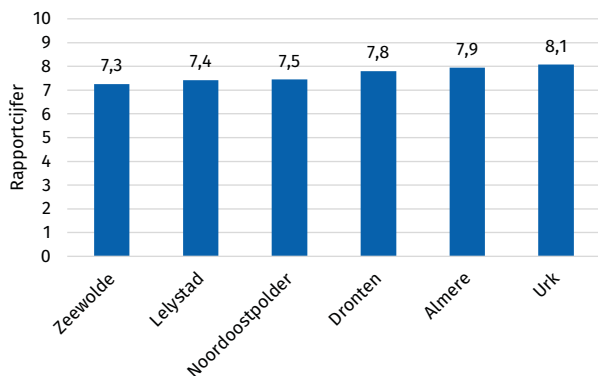

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (8,1) en inwoners van de gemeente Zeewolde het laagste rapportcijfer (7,3) voor de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen (Figuur 32). Alle gemeenten, behalve Dronten, wijken significant af in hun rapportcijfers voor bereikbaarheid vergeleken met de overige gemeenten. Voor de gemeente Urk en Almere vinden we een middelgroot positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Zeewolde, Lelystad, Noordoostpolder vinden we negatieve significante verschillen ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Zeewolde en Lelystad gaat het om een middelgroot verschil en voor Noordoostpolder om een klein verschil.²⁵

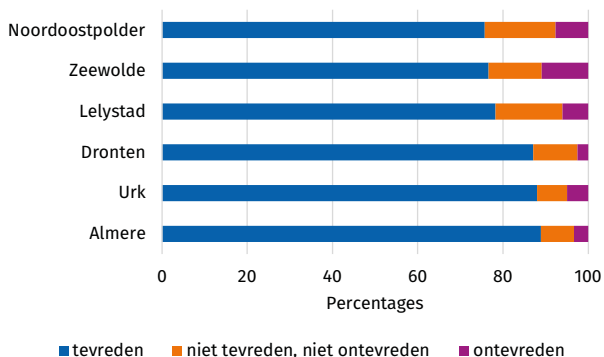
25 Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Figuur 32. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de bereikbaarheid.

Het percentage inwoners dat tevreden is met de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen is het hoogst in de gemeente Almere (89%) en het laagst in de gemeente Noordoostpolder (76%; Figuur 33).²⁶ In de gemeente Zeewolde is het percentage inwoners dat ontevreden is met hun de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen het hoogste (11%).

Figuur 33. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de bereikbaarheid.

Voorspellers

Voor de tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke plekken vinden we alleen redelijk sterke voorspellers (zie Tabel 4). Redelijk sterke voorspellers zijn mate van grip, leeftijd, inkomen, geslacht, arbeidssituatie en type huishouden. Dit betekent dat verschillen op deze kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met de bereikbaarheid verklaren. Voor mate van grip en leeftijd geldt dat hoe hoger de mate van grip of hoe ouder de inwoner, des te hoger de tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke plekken. Voor inkomen, geslacht, arbeidssituatie en type huishouden kijken we naar verschillen tussen groepen. Vrouwen en mensen met een inkomen onder het sociaal minimum zijn minder tevreden over de bereikbaarheid dan mannen en mensen met een inkomen boven het sociaal minimum. Ook werkenden, scholieren/studenten en huismannen/-vrouwen zijn over het algemeen meer tevreden met de bereikbaarheid ten opzichte van werkzoekenden en arbeidsongeschikten. Voor type huishouden geldt dat mensen die wonen met hun ouders of vrienden over het algemeen minder tevreden zijn met de bereikbaarheid van voor hen belangrijke plekken dan mensen die alleen wonen.

26 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.6 Gezondheid

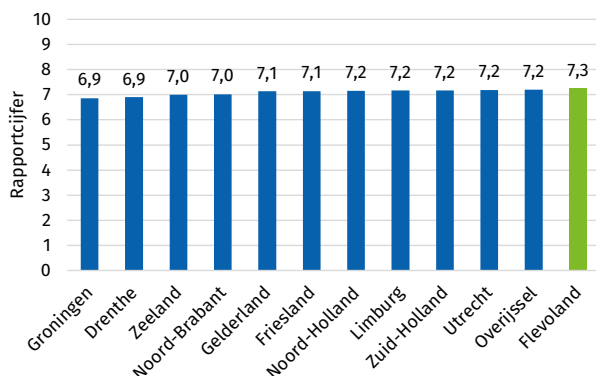
Het thema gezondheid kan worden onderscheiden in twee onderwerpen: lichamelijke gezondheid en mentale gezondheid.

Tevredenheid met lichamelijke gezondheid

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Voor lichamelijke gezondheid liggende gemiddelde rapportcijfers voor de provincies relatief laag vergeleken met de andere thema's. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun lichamelijke gezondheid een 7,3 als rapportcijfer (Figuur 34). Dit is significant hoger dan het Nederlands gemiddelde (7,2). Wel is het verschil met het Nederland gemiddelde klein. Van de provincies geven inwoners van Flevoland het hoogste rapportcijfer en inwoners van Groningen en Drenthe (6,9) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met hun lichamelijke gezondheid.

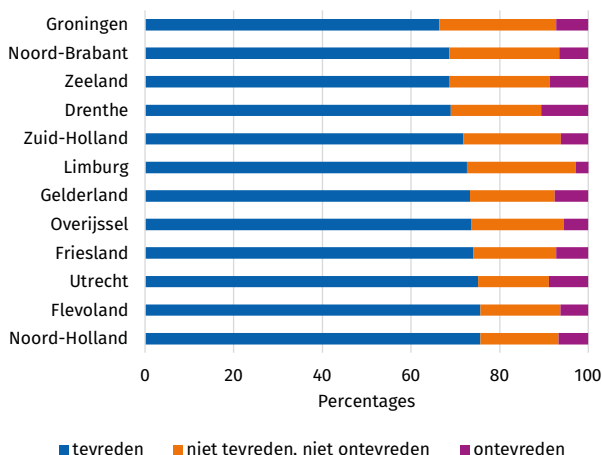
Figuur 34. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid.

De meeste Flevolandse (75%) zijn tevreden met hun lichamelijke gezondheid (Figuur 35). 18% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 6% is ontevreden.²⁷ Nederlanders zijn gemiddeld minder tevreden met hun lichamelijke gezondheid (74% tevreden, 20% niet

tevreden en ook niet ontevreden, 7% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun lichamelijke gezondheid is het laagst in de provincie Groningen (66%) en het hoogst in de provincie Noord-Holland (76%).

Figuur 35. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de lichamelijke gezondheid.

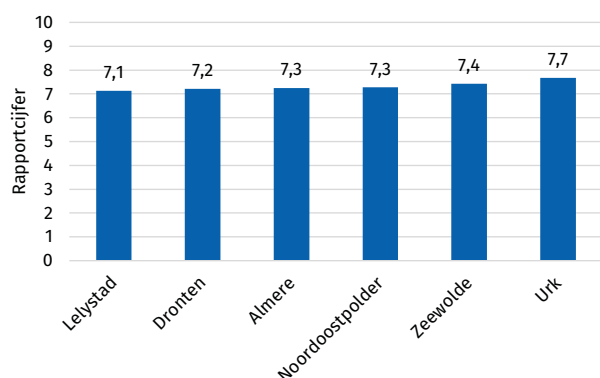
Flevolandse gemeenten

Er zijn duidelijke verschillen in de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid tussen de Flevolandse gemeenten. Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,1) voor hun tevredenheid met hun lichamelijke gezondheid (Figuur 36). Met name het hoge cijfer voor de gemeente Urk valt op ten opzichte van de andere gemeenten. We zien dat zowel Urk als Zeewolde significant verschilt ten opzichte van de andere gemeenten, voor Urk is dit verschil middelgroot en voor Zeewolde klein. Voor Lelystad zien we een klein significant negatief verschil met de andere gemeenten.²⁸

²⁷ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

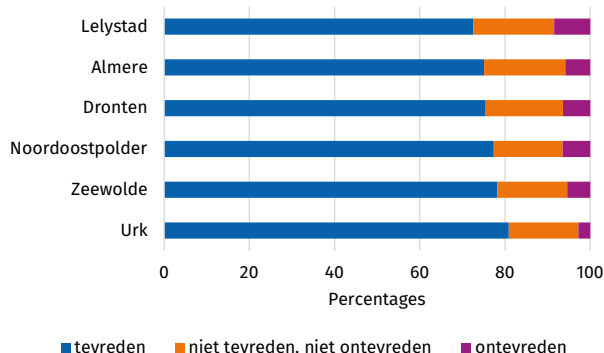
²⁸ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Figuur 36. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid.

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun lichamelijke gezondheid is het hoogst in de gemeente Urk (81%) en het laagst in de gemeente Lelystad (73%, Figuur 37).²⁹

Figuur 37. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de lichamelijke gezondheid.

Voorspellers

Mate van grip en arbeidssituatie zijn sterke voorspellers voor de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid (zie Tabel 4). Dat betekent dat verschillen op deze kenmerken voor een deel de verschillen in tevredenheid met de lichamelijke verklaren. Voor mate van grip geldt hoe hoger de mate van grip, des te hoger de tevredenheid met de lichamelijke gezondheid. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillen tussen groepen. Werkenden, gepensioneerden, scholieren/studenten en huismannen/-vrouwen zijn over het algemeen meer tevreden met de lichamelijke gezondheid dan werkzoekenden en arbeidsongeschikten.

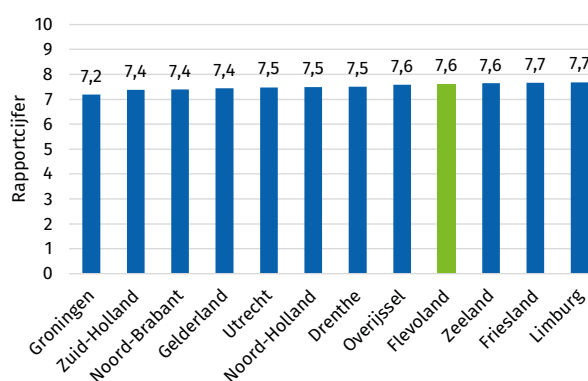
Redelijk sterke voorspellers zijn inkomen en geslacht. Dit betekent dat verschillen op deze kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in de lichamelijke gezondheid verklaren. Mannen en mensen met een inkomen boven het sociaal minimum zijn over het algemeen meer tevreden met hun lichamelijke gezondheid dan vrouwen en mensen met een inkomen onder het sociaal minimum.

Tevredenheid met mentale gezondheid

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Over het algemeen zijn inwoners van Flevoland, en ook andere provincies, significant meer tevreden over hun mentale gezondheid dan hun lichamelijke gezondheid. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun mentale gezondheid een 7,6 als rapportcijfer. Dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Van de provincies geven inwoners van Limburg en Friesland (7,7) het hoogste rapportcijfer en inwoners van Groningen (7,2) het laagste rapportcijfer voor de tevredenheid met hun mentale gezondheid (Figuur 38).

Figuur 38. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de mentale gezondheid.

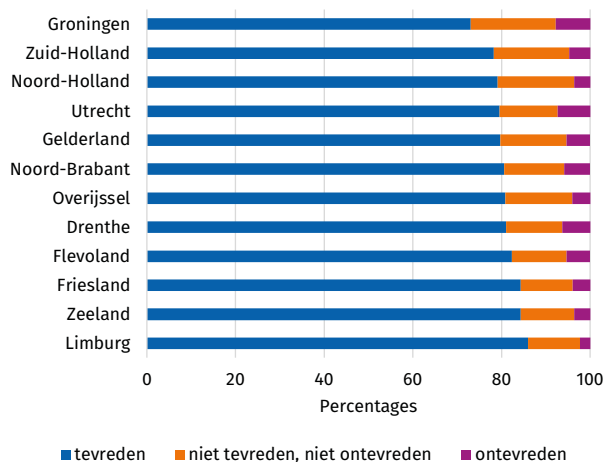

82% van de Flevolandse is tevreden met hun mentale gezondheid, 12% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 5% is ontevreden (Figuur 39).³⁰ Nederlanders zijn gemiddeld ongeveer even tevreden met hun mentale gezondheid (82% tevreden, 13% niet tevreden en ook niet ontevreden, 4% ontevreden) als Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun mentale gezondheid is het hoogst in de provincie Limburg (86%) en het laagst in de provincie Groningen (73%).

²⁹ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

³⁰ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

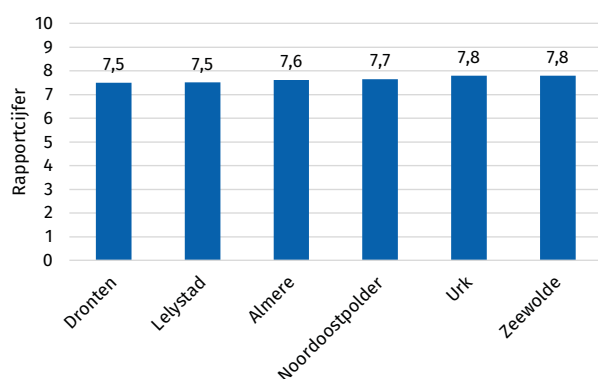
Figuur 39. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de mentale gezondheid.

Flevolandse gemeenten

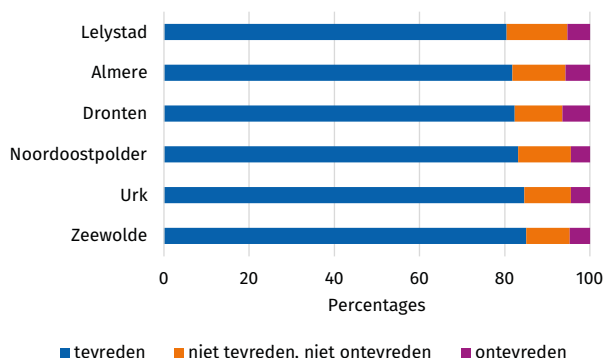
De verschillen in tevredenheid met mentale gezondheid tussen de Flevolandse gemeenten zijn relatief klein. Inwoners van de gemeenten Zeewolde en Urk rapporteren het hoogste rapportcijfer (7,8) en inwoners van de gemeenten Dronten en Lelystad het laagste rapportcijfer (7,5) voor hun tevredenheid met hun mentale gezondheid (Figuur 40). Alleen voor Zeewolde en Urk is er een significant klein verschil gevonden ten opzichte van de andere gemeenten.³¹

Figuur 40. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de mentale gezondheid.

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun mentale gezondheid is het hoogst in de gemeente Zeewolde (85%) en het laagst in de gemeente Lelystad (80%; Figuur 41).³² Het percentage inwoners dat tevreden is met hun mentale gezondheid is het hoogst in de gemeente Zeewolde (85%) en het laagst in de gemeente Lelystad (80%).

Figuur 41. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de mentale gezondheid.

Voorspellers

Net als voor de ervaren lichamelijke gezondheid zijn mate van grip en arbeidssituatie sterke voorspellers voor de ervaren mentale gezondheid voor Flevolandse (zie Tabel 4). Waar bij de ervaren lichamelijke gezondheid leeftijd geen voorspeller is, is dat wel een sterke voorspeller voor ervaren mentale gezondheid. Dit betekent dat verschillen op deze drie kenmerken voor een deel de verschillen in de mentale gezondheid verklaren. Over het algemeen geldt dat hoe hoger de mate van grip en de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de mentale gezondheid. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillen tussen groepen. Werkenden, gepensioneerden en scholieren/ studenten of huismannen/-vrouwen zijn over het algemeen meer tevreden met hun mentale gezondheid dan werkzoekenden en arbeidsongeschikten.

³¹ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

³² Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.7 Samenleving

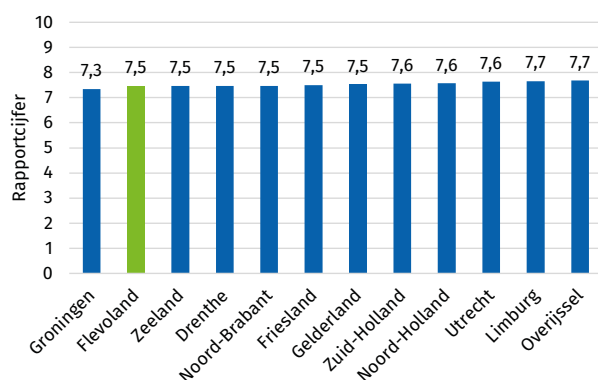
In het thema samenleving onderscheiden we de volgende twee onderwerpen: de tevredenheid met sociale contacten en de tevredenheid met de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan. Dit thema wordt verder onderzocht in Hoofdstuk 10 (Verdieping – Samenleving en Sociaal Kapitaal). Daar gaan we onder andere in op onderwerpen als sociale contacten, verbondenheid en vrijwilligerswerk. Ook wordt ingegaan op onderwerpen die horen bij brede welvaart ‘later’ sociaal kapitaal zoals sociale cohesie, vertrouwen en participatie.

Tevredenheid met de sociale contacten

Flevoland, Nederland en de andere provincies

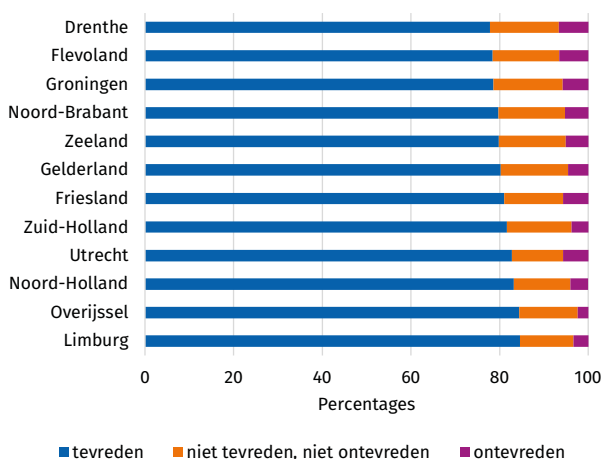
Gemiddeld geven inwoners van Flevoland een 7,5 als rapportcijfer voor de tevredenheid met hun sociale contacten (Figuur 42). Dit is iets, maar wel significant, lager dan het Nederlands gemiddelde (7,6). Van de provincies geven inwoners van Overijssel en Limburg het hoogste rapportcijfer (7,7) en inwoners van Groningen (7,3) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met sociale contacten. Opvallend is dat de rapportcijfers over het algemeen dichtbij elkaar liggen en dat er veel provincies zijn een gemiddelde van een 7,5.

Figuur 42. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de sociale contacten.

De meeste Flevolanders zijn tevreden over hun sociale contacten. 78% van de Flevolanders is tevreden met hun sociale contacten, 15% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 7% is ontevreden (Figuur 43).³³ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun sociale contacten (82% tevreden, 14% niet tevreden en ook niet ontevreden, 5% ontevreden) dan Flevolanders. Het percentage inwoners dat tevreden is met hun sociale contacten is het hoogst in de provincie Limburg (85%) en het laagst in de provincie Drenthe (78%).

Figuur 43. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de sociale contacten.

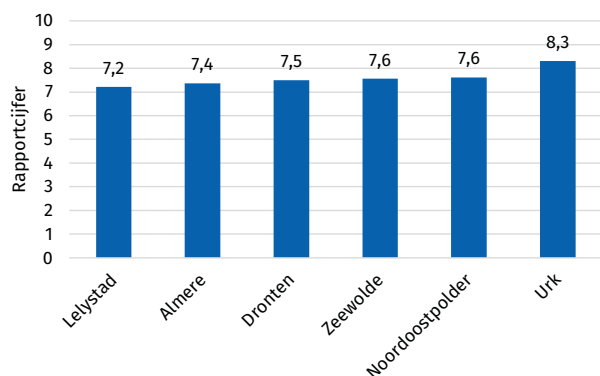
Flevolandse gemeenten

Voor de Flevolandse gemeenten zijn de verschillen tussen de gemeenten groter. Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (8,3) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,2) voor de tevredenheid met hun sociale contacten (Figuur 44). Voor Urk en Noordoostpolder vinden we een significant positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Urk is dit verschil middelgroot en voor Noordoostpolder klein. Ook vinden een klein negatief verschil voor de gemeente Lelystad ten opzichte van de andere gemeenten.³⁴

33 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

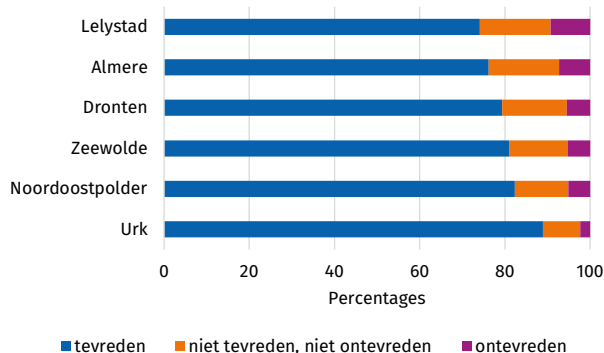
34 Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Figuur 44. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de sociale contacten.

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun sociale contacten is het hoogst in de gemeente Urk (89%) en het laagst in de gemeente Lelystad (74%, Figuur 45).³⁵

Figuur 45. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de sociale contacten.

Voorspellers

Sterke voorspellers voor tevredenheid met sociale contacten zijn mate van grip en arbeidssituatie (zie Tabel 4). Dit betekent dat verschillen op deze twee kenmerken voor een deel de verschillen in de mentale gezondheid verklaren. Voor mate van grip geldt over het algemeen geldt dat hoe hoger de mate van grip, hoe hoger de tevredenheid met de sociale contacten. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillen tussen groepen. Werkenden, gepensioneerden, scholieren/ studenten of huismannen/-vrouwen zijn over het algemeen meer tevreden met hun sociale contacten dan werkzoekenden of arbeidsongeschikten.

Redelijk sterke voorspellers zijn leeftijd, type huishouden en stedelijkheid. Ook verschillen op deze

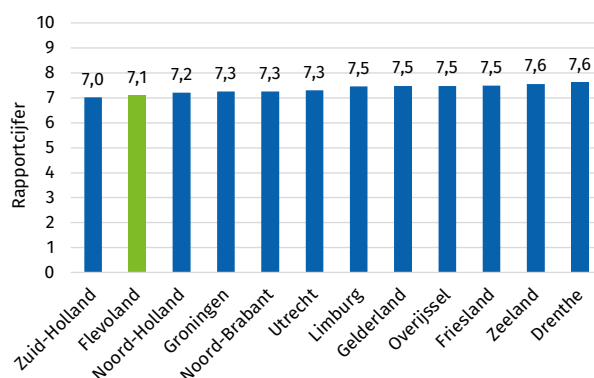
drie kenmerken verklaren voor een redelijk deel de verschillen in de sociale contacten. Voor leeftijd geldt over het algemeen geldt dat hoe ouder de inwoner, hoe hoger de tevredenheid met de sociale contacten. Voor type huishouden en stedelijkheid kijken we naar verschillen tussen groepen. Ten opzichte van alleenwonenden zijn alleenstaande ouders en inwoners die met een partner (met of zonder kinderen) wonen meer tevreden over hun sociale contacten. Ook de woonomgeving maakt uit: Flevolandse die wonen in een stedelijke gemeente (Almere en Lelystad) zijn over het algemeen minder tevreden met hun sociale contacten dan inwoners van landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde).

Tevredenheid met de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Waar Flevolandse voor de tevredenheid met sociale contacten een relatief goede score laten zien, is het beeld voor de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan minder positief. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan een 7,1 als rapportcijfer (Figuur 46). Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,3). De uitkomsten voor de verschillende provincies liggen wat meer uit elkaar. Van de provincies geven inwoners van Drenthe en Zeeland (7,6) het hoogste rapportcijfer en inwoners van Zuid-Holland (7,0) het laagste rapportcijfer voor de tevredenheid over de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan.

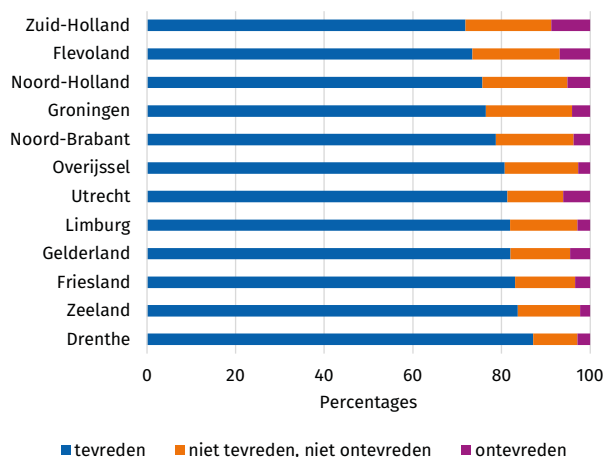
Figuur 46. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de omgang in de buurt.

³⁵ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

Hoewel inwoners van Flevoland minder tevreden zijn met de omgang in de buurt dan met hun sociale contacten, is de meerderheid tevreden. Van de Flevolandse is 73% tevreden met de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan, 20% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 7% is ontevreden (Figuur 47).³⁶ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan (79% tevreden, 16% niet tevreden en ook niet ontevreden, 5% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is over de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan is het hoogst in de provincie Drenthe (87%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland (72%).

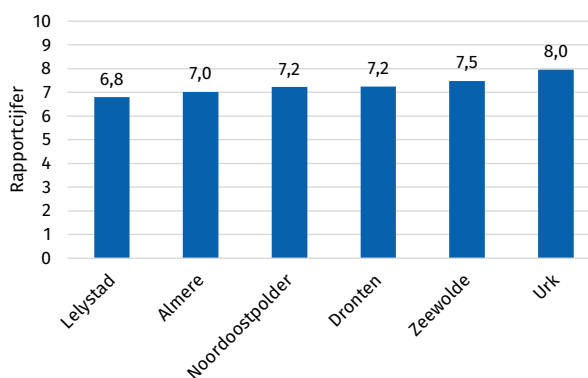
Figuur 47. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de omgang in de buurt.

Flevolandse gemeenten

Net als bij de sociale contacten zijn er duidelijke verschillen tussen de Flevolandse gemeenten. Inwoners van de gemeente Urk geven het hoogste rapportcijfer (8,0) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (6,8) voor de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan (Figuur 48). Voor alle gemeenten, behalve Noordoostpolder, vinden we een significant verschil. Voor Urk en Zeewolde vinden we een middelgroot positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten, voor Dronten is dit verschil ook positief maar klein. Voor Lelystad vinden we een middelgroot negatief verschil ten opzichte van de andere gemeenten.³⁷

Figuur 48. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten de tevredenheid met de omgang in de buurt.

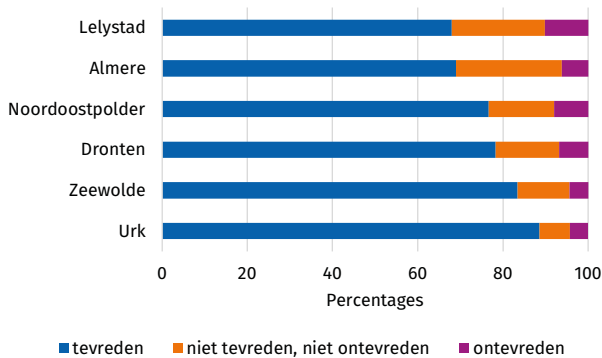

36 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

37 Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's $d \geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's $d < 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met de manier waarop mensen in de buurt met elkaar omgaan is het hoogst in de gemeente Urk (89%) en het laagst in de gemeente Lelystad (68%; Figuur 49).³⁸

Figuur 49. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de omgang in de buurt.

Voorspellers

Voor de tevredenheid met de manier waarop mensen met elkaar omgaan in de buurt zijn mate van grip en leeftijd sterke voorspellers voor Flevolandse (zie Tabel 4). Dit betekent dat verschillen op deze twee kenmerken voor een deel de verschillen in de tevredenheid verklaren. Inwoners met een hogere mate van grip of een hogere leeftijd rapporteren

over het algemeen een hogere tevredenheid over de manier waarop mensen met elkaar omgaan in de buurt.

Redelijk sterke voorspellers zijn het type woning, de stedelijkheid, arbeidssituatie en opleiding. Ook voor deze kenmerken geldt dat ze een redelijk deel van de verschillen in de tevredenheid verklaren. Voor deze kenmerken kijken we naar verschillen tussen groepen. Inwoners met een particuliere huurwoning of koopwoning zijn over het algemeen meer tevreden over de manier waarop mensen met elkaar omgaan in de buurt dan mensen in een sociale huurwoning. Dit geldt ook voor inwoners uit een landelijke gemeente (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde) ten opzichte van mensen uit een stedelijke gemeente (Almere en Lelystad). Voor arbeidssituatie geldt dat alleen scholieren/studenten of huismannen/-vrouwen positiever zijn over de omgang in de buurt ten opzichte van werkzoekenden en arbeidsongeschikten. Wat betreft opleiding vinden we dat inwoners met een havo, vwo, of mbo-2 tot mbo-4 opleiding meer tevreden zijn over de omgang in de buurt dan inwoners met maximaal een vmbo, mavo of mbo-1 opleiding.

³⁸ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.8 Cultuur

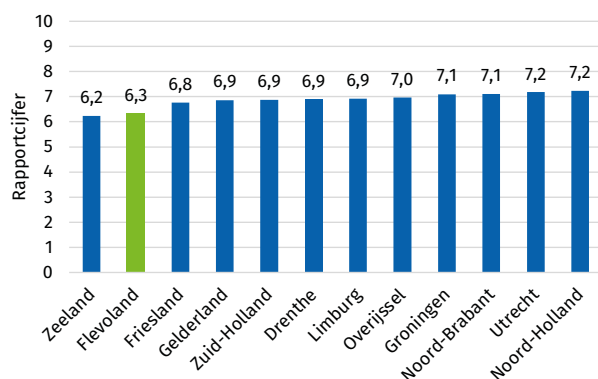
Voor het thema cultuur gaan we in op de tevredenheid met het culturele aanbod. In Hoofdstuk 9 (Verdieping – Bereikbaarheid en Voorzieningen) gaan we verder in op de tevredenheid over de afstand tot en kwaliteit van culturele voorzieningen.

Tevredenheid met het culturele aanbod

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Van alle rapportcijfers binnen de brede welvaart schaal is te zien dat de rapportcijfers voor cultuur het laagst zijn voor Flevoland en gemiddeld in Nederland. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met het culturele aanbod een 6,3 als rapportcijfer. Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (6,9). Van de provincies geven inwoners van Noord-Holland en Utrecht het hoogste rapportcijfer (7,2) en inwoners van Zeeland (6,2) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met het culturele aanbod (Figuur 50).

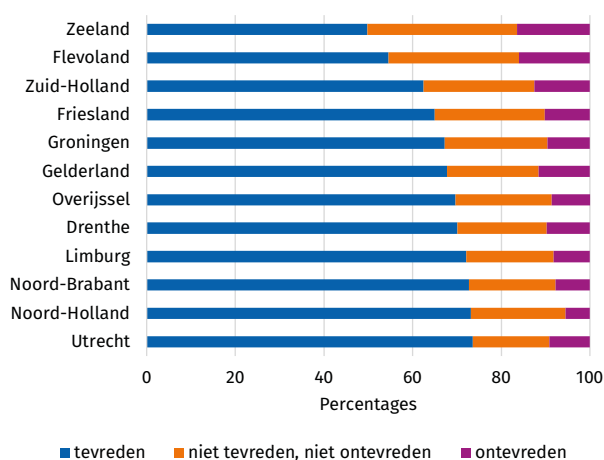
Figuur 50. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met het culturele aanbod.

Deze relatief lage rapportcijfers zijn ook terug te zien in de tevredenheidspercentages over het culturele aanbod (Figuur 51).³⁹ Uit de resultaten blijkt dat maar 54% van de Flevolandse inwoners tevreden is met het culturele aanbod, 30% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 16% is ontevreden. Nederlanders zijn gemiddeld

meer tevreden met het culturele aanbod (67% tevreden, 23% niet tevreden en ook niet ontevreden, 10% ontevreden) dan Flevolandse inwoners. Het percentage inwoners dat tevreden is met het culturele aanbod is het hoogst in de provincie Utrecht (74%) en het laagst in de provincie Zeeland (50%). Flevoland heeft samen met Zeeland het hoogste percentage inwoners dat ontevreden is met het culturele aanbod (16%).

Figuur 51. De tevredenheidspercentages van de provincies voor het culturele aanbod.

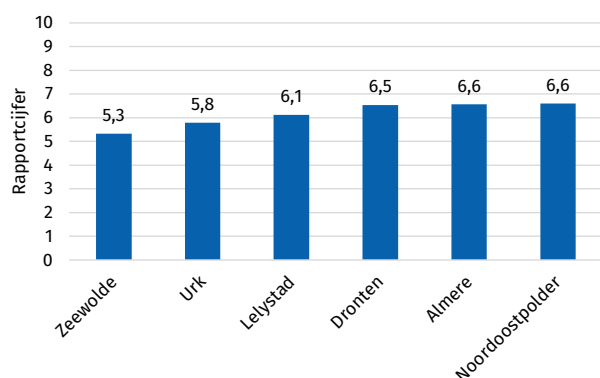
Flevolandse gemeenten

Er zijn ook duidelijke verschillen te zien in de rapportcijfers voor het culturele aanbod tussen de Flevolandse gemeenten. Inwoners van de gemeente Noord geven rapportcijfer (6,6) en inwoners van de gemeente Zeewolde het laagste rapportcijfer (5,3) voor hun tevredenheid met het culturele aanbod (Figuur 52). Alle gemeenten wijken significant af ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Dronten, Almere en Noordoostpolder vinden we een positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten, voor Almere is dit verschil middelgroot voor de andere twee gemeenten klein. In de andere gemeenten vinden we juist een negatief verschil, voor Lelystad is dit verschil klein maar voor Urk en Zeewolde middelgroot.⁴⁰

³⁹ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

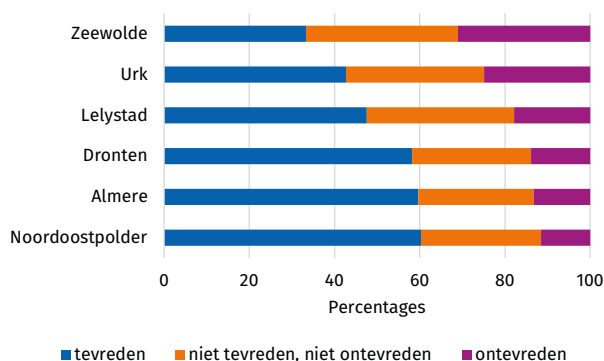
⁴⁰ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Figuur 52. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met het culturele aanbod.

Het percentage inwoners dat tevreden is met het culturele aanbod is het hoogst in de gemeente Noordoostpolder (60%) en het laagst in de gemeente Zeewolde (33%; Figuur 53).⁴¹ In de gemeente Zeewolde is 31% van de inwoners ontevreden over het culturele aanbod.

Figuur 53. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor het culturele aanbod.

Voorspellers

Alleen leeftijd is een sterke voorspeller voor de tevredenheid met het culturele aanbod. Dit betekent dat verschillen in leeftijd voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met het culturele aanbod verklaren. Het verband is positief. Ofwel: hoe hoger de leeftijd, hoe tevredener mensen zijn met het culturele aanbod.

Redelijk sterke voorspellers zijn mate van grip, stedelijkheid, inkomen en geslacht. Dit betekent dat ook deze kenmerken verschillen in de tevredenheid met het culturele aanbod verklaren. Ook voor mate van grip blijkt hoe hoger de mate van grip, hoe tevredener mensen zijn met het culturele aanbod. Voor stedelijkheid, inkomen en geslacht kijken we naar verschillen tussen groepen. In tegenstelling tot andere onderwerpen zien we voor het culturele aanbod dat inwoners van de stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) over het algemeen meer tevreden zijn met het culturele aanbod dan inwoners van de landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde). Mensen met een inkomen onder het sociaal minimum zijn over het algemeen minder tevreden met het culturele aanbod dan mensen met een inkomen boven het sociaal minimum. Vrouwen rapporteren over het algemeen een hogere tevredenheid met het culturele aanbod dan mannen.

⁴¹ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.9 Veiligheid

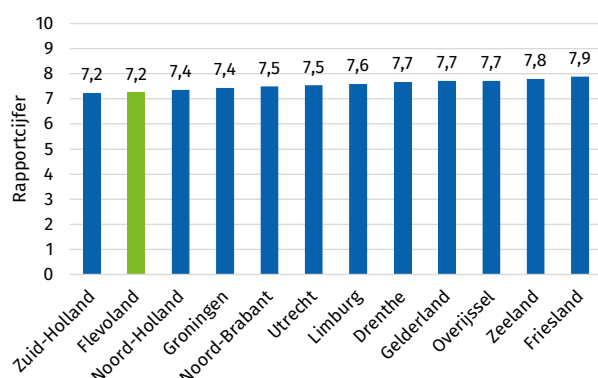
Voor het thema veiligheid kijken we naar de tevredenheid met veiligheid in de buurt.

Tevredenheid met de veiligheid in de buurt

Flevoland, Nederland en de andere provincies

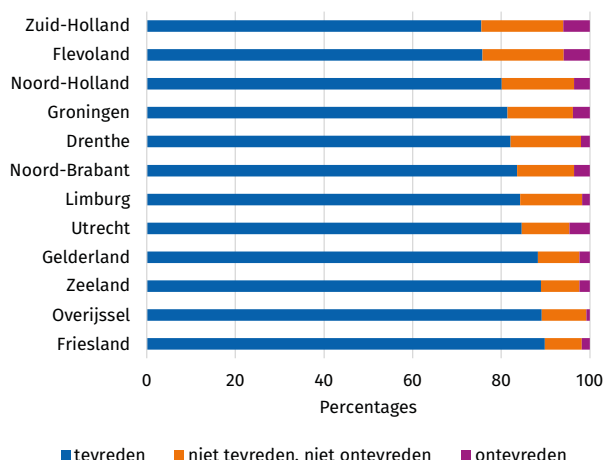
Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met de veiligheid in de buurt een 7,2 als rapportcijfer (Figuur 54). Dit is significant lager dan het Nederlands gemiddelde (7,5). Van de provincies geven inwoners van Friesland het hoogste rapportcijfer (7,9) en inwoners van Zuid-Holland en Flevoland het laagste rapportcijfer (7,2) voor de tevredenheid met de veiligheid in de buurt.

Figuur 54. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de veiligheid in de buurt.

Flevolandse inwoners zijn over het algemeen tevreden. 76% van de Flevolandse inwoners is met hun veiligheid, 18% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 6% is ontevreden. Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met hun veiligheid (84% tevreden, 13% niet tevreden en ook niet ontevreden, 3% ontevreden) dan Flevolandse (Figuur 55).⁴² Het percentage inwoners dat tevreden is met hun veiligheid is het hoogst in de provincie Friesland (90%) en het laagst in de provincies Zuid-Holland en Flevoland (76%).

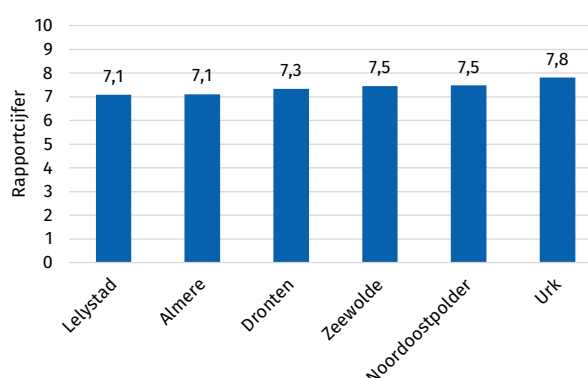
Figuur 55. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de veiligheid in de buurt.

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de gemeente Urk rapporteren het hoogste rapportcijfer (7,8) en inwoners van de gemeenten Lelystad en Almere het laagste rapportcijfer (7,1) voor hun tevredenheid met de veiligheid in de buurt (Figuur 56). Ook voor veiligheid vinden we voor alle gemeenten, behalve Dronten, een significant verschil ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Urk, Noordoostpolder en Zeewolde vinden we een positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Almere en Lelystad vinden we een negatief verschil. Alleen voor Urk is dit verschil middelgroot, voor de andere gemeenten klein.⁴³

Figuur 56. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de veiligheid in de buurt.

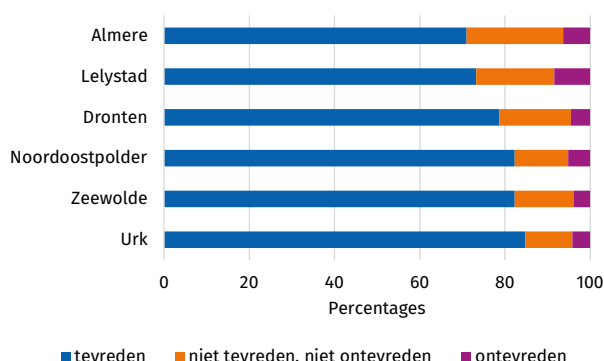

⁴² Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

⁴³ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met de veiligheid is het hoogst in de gemeente Urk (85%) en het laagst in de gemeente Almere (71%; Figuur 57).⁴⁴

Figuur 57. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de veiligheid in de buurt.

Voorspellers

Voor tevredenheid met de veiligheid in de buurt is alleen mate van grip een sterke voorspeller (zie Tabel 4). Dit betekent dat de mate van grip voor een deel de verschillen in de tevredenheid met de veiligheid verklaart. Het verband is positief. Inwoners met een hoge mate van grip zijn over het algemeen meer tevreden met de veiligheid in de buurt.

Leeftijd, type huishouden, type woning, het aantal jaar woonachtig in Flevoland en de stedelijkheid van de gemeente zijn redelijk sterke voorspellers. Ook deze kenmerken verklaren een redelijk deel van de verschillen in de tevredenheid met de veiligheid. Voor leeftijd geldt: hoe hoger de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de veiligheid in de buurt. Voor type huishouden vinden we dat inwoners die wonen met ouders of vrienden of met partner (met of zonder kinderen) over het algemeen positiever zijn over de veiligheid in de buurt dan alleenwonenden. Ook inwoners die wonen in een koopwoning rapporteren over het algemeen een hogere tevredenheid over de veiligheid in de buurt ten opzichte van inwoners die wonen in een sociale huurwoning. Daarnaast maakt ook het aantal jaar dat iemand woonachtig is in Flevoland uit: inwoners van Flevoland die langer dan 5 jaar in de provincie wonen zijn minder tevreden over de veiligheid in de buurt dan inwoners die korter dan 5 jaar in de provincie wonen. Hetzelfde geldt voor inwoners uit stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) ten opzichte van inwoners uit meer landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde).

⁴⁴ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.2.10 Natuur

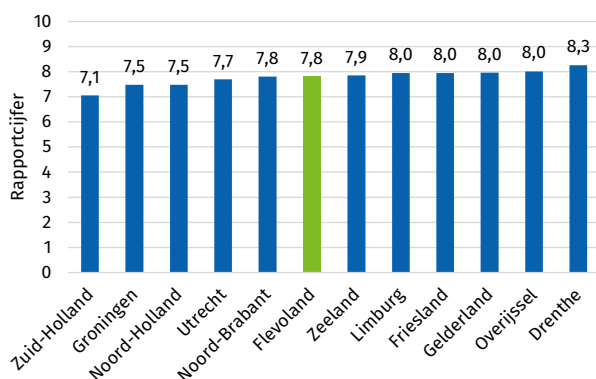
Het thema natuur is onderverdeeld in twee onderwerpen: tevredenheid met natuur en groen en tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het provinciale landschap. Alleen het eerste onderwerp is onderdeel van de samengestelde maat van brede welvaart. Het tweede onderwerp is voor dit specifieke onderzoek toegevoegd vanwege het belang van het landschap voor de provincie Flevoland.

Tevredenheid met de natuur en het groen

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Over het algemeen zijn er duidelijke verschillen te zien tussen provincies voor de tevredenheid met de natuur en het groen in de omgeving. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met de natuur en het groen in de omgeving een 7,8 als rapportcijfer. Dit is iets, maar wel significant, hoger dan het Nederlandse gemiddelde (7,7). Van de provincies geven inwoners van Drenthe het hoogste rapportcijfer (8,3) en inwoners van Zuid-Holland (7,1) het laagste rapportcijfer voor de tevredenheid met natuur en groen in de omgeving (Figuur 58).

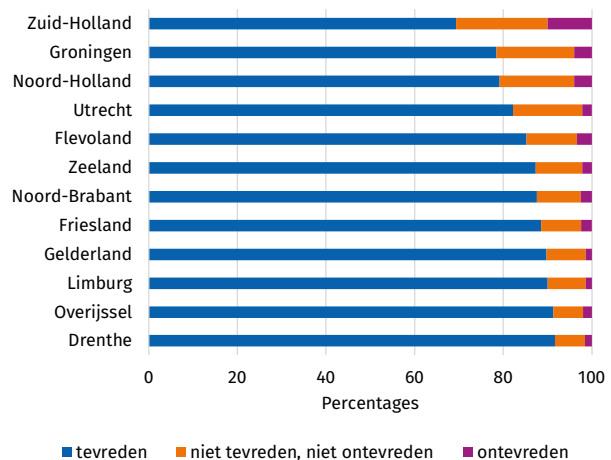
Figuur 58. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de natuur en het groen.

Over het algemeen zijn inwoners tevreden met het groen en de natuur. Van de Flevolandse is 85% tevreden met de natuur en het groen in de omgeving, 11% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 3% is

ontevreden (Figuur 59).⁴⁵ Nederlanders zijn gemiddeld minder tevreden met de natuur en het groen in de omgeving (84% tevreden, 12% niet tevreden en ook niet ontevreden, 3% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met de natuur en het groen in de omgeving is het hoogst in de provincie Drenthe (92%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland (69%).

Figuur 59. De tevredenheidspercentages van de provincies de natuur en het groen.

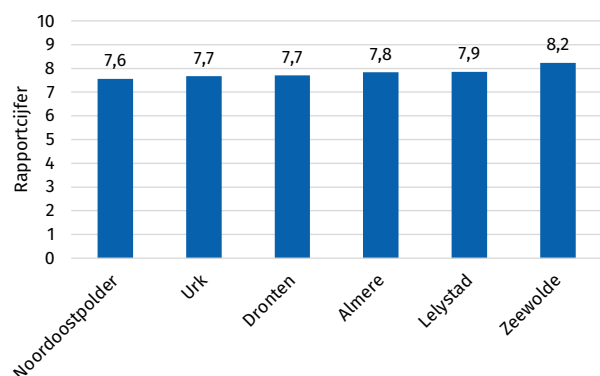
Flevolandse gemeenten

Inwoners uit alle Flevolandse gemeenten beoordelen de natuur en het groen in de omgeving met een ruime voldoende. Inwoners van de gemeente Zeewolde geven het hoogste rapportcijfer (8,2) en inwoners van de gemeente Noordoostpolder het laagste rapportcijfer (7,6) geven voor hun tevredenheid met de natuur en het groen in de omgeving (Figuur 60). Waar Lelystad voor de voorgaande thema's vaak wat slechter scoorde dan de andere Flevolandse gemeenten, valt voor dit thema op dat inwoners van Lelystad tevreden zijn over de natuur en het groen in de omgeving. Voor Zeewolde en de Noordoostpolder is er een significant verschil ten opzichte van de andere gemeenten. Voor Zeewolde gaat dit om een middelgroot positief verschil en voor Noordoostpolder om een klein negatief verschil.⁴⁶

⁴⁵ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

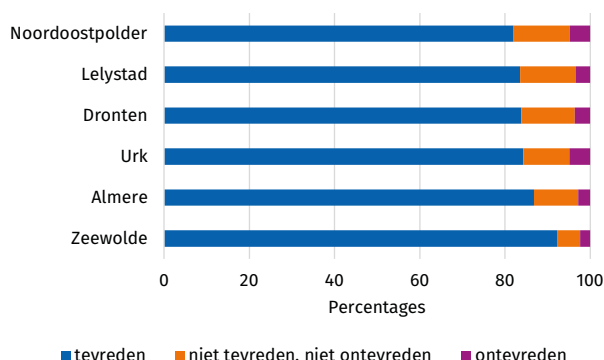
⁴⁶ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Figuur 60. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de natuur en het groen.

Het percentage inwoners dat tevreden is met het groen en de natuur in de omgeving is het hoogst in de gemeente Zeewolde (92%) en het laagst in de gemeente Noordoostpolder (82%; Figuur 61).⁴⁷

Figuur 61. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de natuur en het groen.

Voorspellers

Voor tevredenheid met de natuur en het groen vinden we alleen redelijk sterke voorspellers (zie Tabel 4). Redelijk sterke voorspellers zijn: mate van grip, leeftijd, arbeidssituatie, type huishouden en meer of minder dan 5 jaar woonachtig in Flevoland. Al deze kenmerken verklaren voor een redelijk deel de verschillen in tevredenheid met de natuur en het groen. Voor mate van grip en leeftijd is de samenhang positief. Hoe hoger de mate van grip en leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de natuur en het groen in hun omgeving. Voor arbeidssituatie, type huishouden en het aantal jaar woonachtig in Flevoland kijken we naar verschillen tussen groepen. Alleen scholieren/ studenten of huismannen/-vrouwen rapporteren een hogere tevredenheid met de natuur en het groen dan

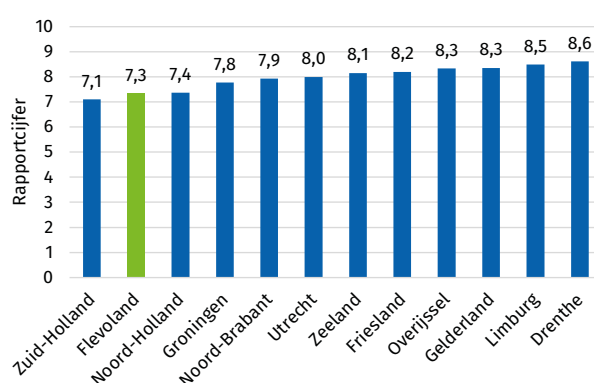
werkzoekenden en arbeidsongeschikten. Voor type huishouden geldt dat inwoners die wonen met ouders of vrienden of met partner (met of zonder kinderen) over het algemeen positiever zijn over de natuur en het groen dan alleenwonenden. Inwoners van Flevoland die langer dan 5 jaar in de provincie wonen zijn minder tevreden over de natuur en het groen in de omgeving dan inwoners die korter dan 5 jaar in de provincie wonen.

Tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het provinciale landschap

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Waar Flevolandse inwoners tevreden zijn over de natuur en het groen in de omgeving, zijn ze over het algemeen minder tevreden over de aantrekkelijkheid van het landschap. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met het landschap in de provincie een 7,3 als rapportcijfer (Figuur 62). Dit is significant lager dan het Nederlandse gemiddelde (7,8). De tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het provinciale landschap verschilt duidelijk tussen de provincies. Van de provincies geven inwoners van Drenthe het hoogste rapportcijfer (8,6) en inwoners van Zuid-Holland het laagste rapportcijfer (7,1) voor de tevredenheid met het landschap in de provincie.

Figuur 62. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met het landschap.

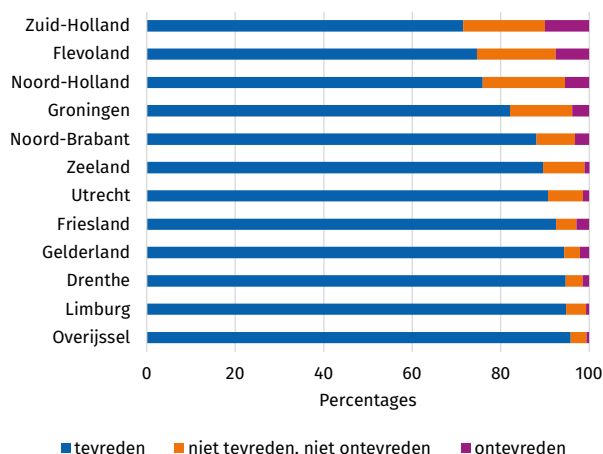
Ondanks dat Flevolandse inwoners een minder hoog rapportcijfer geven, is 75% van de Flevolandse inwoners tevreden met het landschap in de provincie, 18% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 8% is ontevreden (Figuur 63).⁴⁸ Nederlanders zijn gemiddeld meer tevreden met het landschap in de betreffende

⁴⁷ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

⁴⁸ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

provincie (85% tevreden, 11% niet tevreden en ook niet ontevreden, 4% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met het landschap in de provincie is het hoogst in de provincie Overijssel (96%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland (72%).

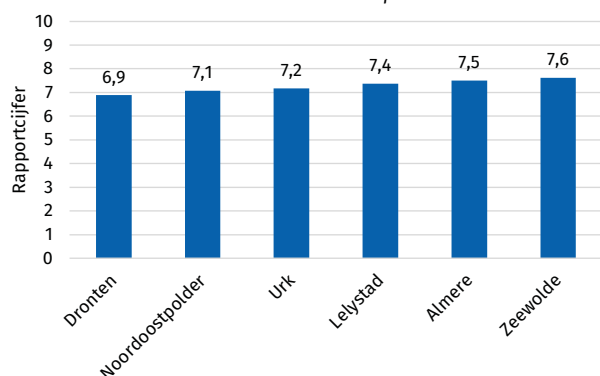
Figuur 63. De tevredenheidspercentages van de provincies voor het landschap.

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de gemeente Zeewolde geven het hoogste rapportcijfer (7,6) en inwoners van de gemeente Dronten geven het laagste rapportcijfer (6,9) voor hun tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het landschap in de provincie (Figuur 64). Voor Zeewolde en Almere vinden we een positief verschil. Daarnaast vinden we voor Dronten en Noordoostpolder een negatief verschil. Alleen voor Dronten vinden we een middelgroot verschil, de andere significante verschillen zijn klein.⁴⁹

Figuur 64. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met het landschap.

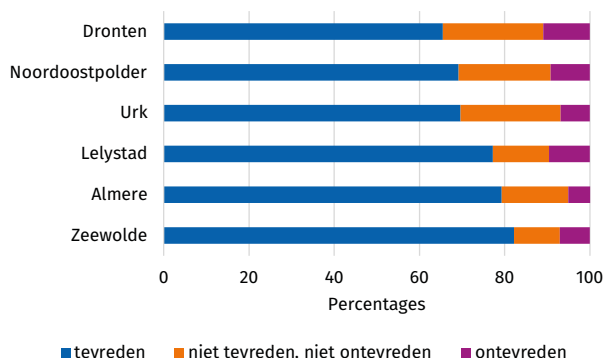

⁴⁹ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

⁵⁰ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

De tevredenheidspercentages tussen de gemeenten verschillen duidelijk.⁵⁰ Het percentage inwoners dat tevreden is met het landschap in de provincie is het hoogst in de gemeente Zeewolde (82%) en het laagst in de gemeente Dronten (65%; Figuur 65).

Figuur 65. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor het landschap.

Voorspellers

Voor tevredenheid met de aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap is alleen leeftijd een sterke voorspeller (zie Tabel 4). Dit betekent dat leeftijd belangrijk is voor het verklaren van de verschillen in de tevredenheid met dit onderwerp. Inwoners met een hogere leeftijd vinden het Flevolandse landschap over het algemeen aantrekkelijker dan inwoners met een lagere leeftijd.

Mate van grip, arbeidssituatie, opleiding en de stedelijkheid van de gemeente zijn redelijk sterke voorspellers. Dit betekent dat ook deze kenmerken de verschillen in de tevredenheid verklaren. Inwoners met een hogere mate van grip zijn over het algemeen meer tevreden over de aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap dan inwoners met een lagere mate van grip. Voor arbeidssituatie, opleiding en stedelijkheid kijken we naar verschillen tussen groepen. Scholieren/studenten of huismannen/-vrouwen zijn vaker tevreden over de aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap dan werkzoekenden en/of arbeidsongeschikten. Voor opleiding vinden we dat inwoners met een hbo- of wo opleiding minder tevreden zijn over de aantrekkelijkheid van het landschap dan inwoners

met maximaal een vmbo, mavo of mbo-1 opleiding. Daarnaast vinden we dat inwoners uit stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) over het algemeen

meer tevreden zijn over het Flevolandse landschap dan inwoners uit meer landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde).

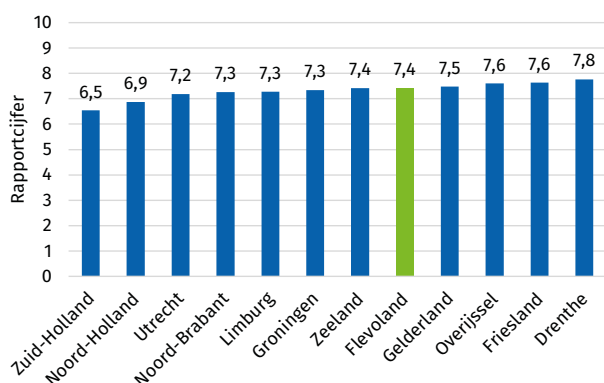
4.2.11 Milieukwaliteit

Tevredenheid met de milieukwaliteit

Flevoland, Nederland en de andere provincies

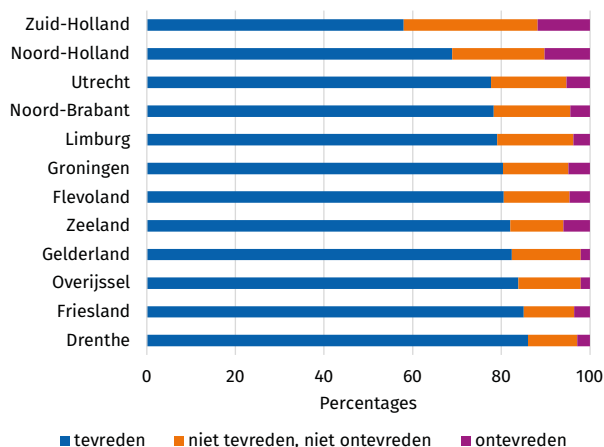
Voor milieukwaliteit zijn er duidelijke verschillen tussen provincies zichtbaar. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun tevredenheid met de milieukwaliteit in hun omgeving een 7,4 als rapportcijfer. Dit is iets, maar wel significant, hoger dan het Nederlands gemiddelde (7,3). Van de provincies geven inwoners van Drenthe het hoogste rapportcijfer (7,8) en inwoners van Zuid-Holland het laagste rapportcijfer (6,5) voor de tevredenheid met de milieukwaliteit in de leefomgeving (Figuur 66).

Figuur 66. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met de milieukwaliteit.

De meeste inwoners zijn tevreden: 81% van de Flevolandse is tevreden met de milieukwaliteit, 15% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 5% is ontevreden (Figuur 67).⁵¹ Nederlanders zijn gemiddeld minder tevreden met de milieukwaliteit in hun leefomgeving (77% tevreden, 17% niet tevreden en ook niet ontevreden, 5% ontevreden) dan Flevolandse. Het percentage inwoners dat tevreden is met de milieukwaliteit is het hoogst in de provincie Drenthe (86%) en het laagst in de provincie Zuid-Holland (58%).

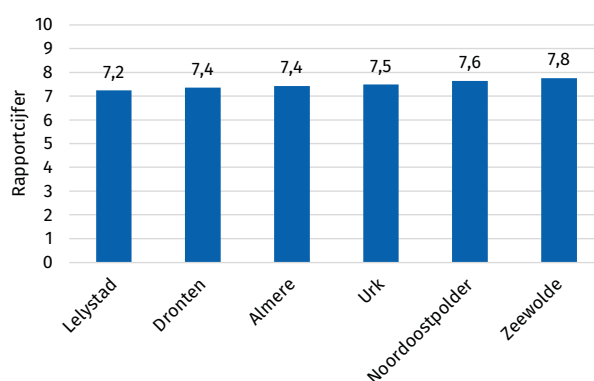
Figuur 67. De tevredenheidspercentages van de provincies voor de milieukwaliteit.

Flevolandse gemeenten

Inwoners van de Flevolandse gemeenten geven de tevredenheid met de milieukwaliteit gemiddeld een voldoende. Inwoners van de gemeente Zeewolde geven het hoogste rapportcijfer (7,8) en inwoners van de gemeente Lelystad het laagste rapportcijfer (7,2) voor hun tevredenheid de milieukwaliteit in de leefomgeving (Figuur 68). Voor Zeewolde is er een significant middelgroot positief verschil ten opzichte van de andere gemeenten, voor Noordoostpolder is dit verschil klein. Voor Lelystad vinden we een significant klein negatief verschil.⁵²

Figuur 68. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met de milieukwaliteit.

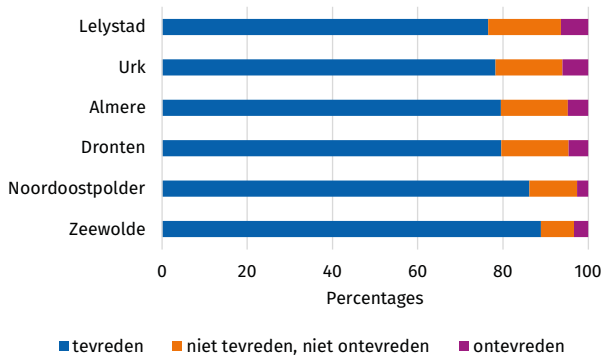

51 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

52 Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met de milieukwaliteit is het hoogst in de gemeente Zeewolde (89%) en het laagst in de gemeente Lelystad (77%); Figuur 69).⁵³

Figuur 69. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor de milieukwaliteit.

Voorspellers

Net als voor natuur en groen zijn voor milieukwaliteit zijn geen sterke voorspellers gevonden (zie Tabel 4). Mate van grip, leeftijd, arbeidssituatie en type huishouden, aantal jaar woonachtig in Flevoland en stedelijkheid zijn redelijk sterke voorspellers.

Dit betekent dat deze kenmerken voor een redelijk deel de verschillen in de tevredenheid met de milieukwaliteit verklaren. Net als bij alle andere onderwerpen geldt: hoe hoger de mate van grip en de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid met de milieukwaliteit. Voor arbeidssituatie, type huishouden en het aantal jaar woonachtig in Flevoland kijken we naar verschillen tussen groepen. Wat betreft de arbeidssituatie vinden we dat werkenden en scholieren/studenten of huismannen/-vrouwen meer tevreden zijn over de milieukwaliteit dan werkzoekenden en/of arbeidsongeschikten. Inwoners die samenwonen met hun partner (met of zonder kinderen) zijn meer tevreden met de milieukwaliteit dan inwoners die alleen wonen. Daarnaast blijkt dat inwoners die langer dan 5 jaar in Flevoland wonen over het algemeen een lagere tevredenheid met de milieukwaliteit rapporteren dan inwoners van die korter dan 5 jaar in Flevoland wonen. Inwoners uit stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) zijn minder tevreden over de milieukwaliteit dan inwoners uit meer landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde).

53 Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

4.3 Conclusie

In Hoofdstuk 4 kijken we naar in hoeverre inwoners tevreden zijn op de verschillende onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart. We kijken naar hoe dit zich verhoudt tot het gemiddelde van Nederland en welke verschillen er zijn tussen Flevolandse gemeenten. Daarnaast onderzoeken we welke achtergrond- en houdingskenmerken belangrijk zijn voor de ervaren tevredenheid per onderwerp. Hieronder de belangrijkste bevindingen op basis van de onderzoeksvragen van dit hoofdstuk:

- **Flevolanders geven over het algemeen een (ruim) voldoende voor de tevredenheid met de verschillende onderwerpen.** Flevolandse inwoners zijn met name tevreden over hun woning (8,0), de natuur en het groen in de omgeving (7,8) en de bereikbaarheid van belangrijke plekken (7,7). Minder tevreden zijn inwoners van Flevoland over het culturele aanbod in de omgeving (6,3), de manier waarop mensen met elkaar omgaan in de buurt (7,1) en de veiligheid in de buurt (7,2).
- **De grootste verschillen tussen Flevoland en Nederland zien we op het gebied van bereikbaarheid, cultuur, landschap en veiligheid.** Het gemiddelde van Flevoland ligt significant lager dan het landelijk gemiddelde voor deze onderwerpen. Voor de lichamelijke gezondheid en de milieukwaliteit in de omgeving ligt het gemiddelde van Flevoland hoger dan het Nederlands gemiddelde. Het verschil met het Nederlands gemiddelde is op deze onderwerpen klein.
- **Urk en Lelystad verschillen het sterkst van de andere Flevolandse gemeenten.** Voor de gemeente Urk zien we een sterk positief beeld als het gaat om brede welvaart ten opzichte van andere gemeenten. Ook de gemeente Zeewolde laat een positiever beeld zien ten opzichte van de andere gemeenten. In gemeente Lelystad zien we het tegenovergestelde. Op bereikbaarheid en cultuur zien we dat alle gemeenten van elkaar verschillen.
- **Mate van grip en leeftijd zijn belangrijke voorspellers van de tevredenheid op (bijna) alle onderwerpen van brede welvaart.** Dit betekent dat verschillen in mate van grip en leeftijd bij inwoners deels de verschillen in tevredenheid op de onderwerpen van brede welvaart verklaren. Over het algemeen geldt dat hoe sterker de ervaren grip en hoe hoger de leeftijd, hoe hoger de tevredenheid op de verschillende onderwerpen van brede welvaart.
- **Arbeidssituatie heeft met name verband met individuele onderwerpen, terwijl de stedelijkheid van de gemeente samenhangt met omgevingsonderwerpen.** Met name voor werkenden en gepensioneerden geldt dat zij meer tevreden zijn op onderwerpen die meer gaan over de individuele situatie dan werkzoekenden en arbeidsongeschikten. Bijvoorbeeld als het gaat om materiele welvaart, arbeid, onderwijs en gezondheid. Voor wonen, samenleving, veiligheid en milieukwaliteit, geldt dat Flevolandse inwoners in stedelijke gemeenten (Almere en Lelystad) over het algemeen minder tevreden zijn dan mensen die wonen in landelijke gemeenten (Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde).

Hoofdstuk 5: Hier en Nu - Welzijn

5.1 Introductie en Onderzoeksvragen

Voor het meten van ervaren brede welvaart kan gebruik gemaakt worden van de samengestelde maat van de 11 thema's. Steeds vaker wordt tevredenheid met het leven in het algemeen gebruikt als maat voor de ervaren brede welvaart, waarbij respondenten met een rapportcijfer antwoord geven op de vraag: "Hoe tevreden ben je met je leven in het algemeen?" (20; 21). De veronderstelling is dat mensen in hun antwoord een impliciete afweging maken van alle thema's van brede welvaart die daar mogelijk aan ten grondslag liggen (zoals tevredenheid met de eigen gezondheid, de financiële situatie, de woning en de leefomgeving) (15). Voor het meten van de ervaren brede welvaart hebben we de tevredenheid met het leven in het algemeen gebruikt.

In dit hoofdstuk gaan we, net als bij de bespreking van de vorige thema's, in op het overkoepelende thema Welzijn. Net als voor ervaren brede welvaart en de onderwerpen binnen de 11 thema's kijken we hoe inwoners van Flevoland hun welzijn ervaren. Daarbij kijken we naar verschillen tussen Flevoland en andere provincies en tussen Flevolandse gemeenten. Aanvullend onderzoeken we in dit hoofdstuk of er verschillen zijn tussen tevredenheid met het leven in het algemeen en de ervaren brede welvaart voor Flevolandse inwoners. Dit geeft inzicht in de vraag of tevredenheid met het leven voldoende informatie biedt over de ervaren brede welvaart, of dat deze tevredenheid slechts een beperkt beeld geeft van hoe mensen de verschillende aspecten van brede welvaart afwegen.

Daarnaast gaan we in dit hoofdstuk na wat de relatieve bijdrage is van de onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart aan de tevredenheid met het leven in het algemeen. In de samengestelde maat van ervaren brede welvaart zijn alle thema's van ervaren brede welvaart als even belangrijk meegenomen. Inzicht in de tevredenheid met het leven in het algemeen geeft echter geen beeld van de specifieke thema's van brede welvaart die bijdragen aan deze tevredenheid. Het is bijvoorbeeld onduidelijk of een hoge tevredenheid met leven te danken is aan een goede gezondheid, de financiële situatie, sociale relaties of een combinatie van deze en andere factoren. Door te kijken naar de relatieve bijdrage van de onderwerpen van de 11 thema's voor tevredenheid met het leven in het algemeen, kunnen we zien welke onderwerpen met name van belang zijn voor deze tevredenheid.

Dit brengt ons tot de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe ervaren inwoners van Flevoland hun tevredenheid met het leven in het algemeen?
2. In hoeverre verschilt de ervaring van tevredenheid met het leven in het algemeen in Flevoland van Nederland, andere provincies en tussen Flevolandse gemeenten?
3. Wat zijn belangrijke voorspellers voor tevredenheid met het leven in het algemeen in Flevoland?
4. Zijn er verschillen tussen tevredenheid met het leven in het algemeen en de samengestelde maat voor ervaren brede welvaart voor Flevolandse inwoners?
5. Welke onderwerpen van brede welvaart dragen bij aan een hogere tevredenheid met het leven in het algemeen voor Flevoland?

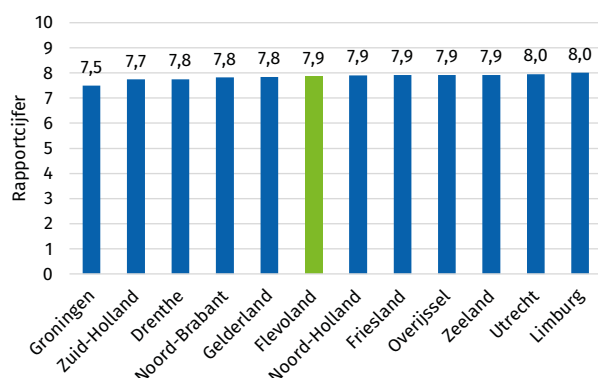
5.2 Welzijn

Tevredenheid met het leven in het algemeen

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Inwoners van Flevoland zijn over het algemeen erg tevreden met hun leven. Gemiddeld geven inwoners van Flevoland hun leven in het algemeen een 7,9 (Figuur 70). Dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Inwoners van de provincies Limburg en Utrecht geven het hoogste rapportcijfer (8,0) en inwoners van de provincie Groningen (7,5) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met het leven in het algemeen.

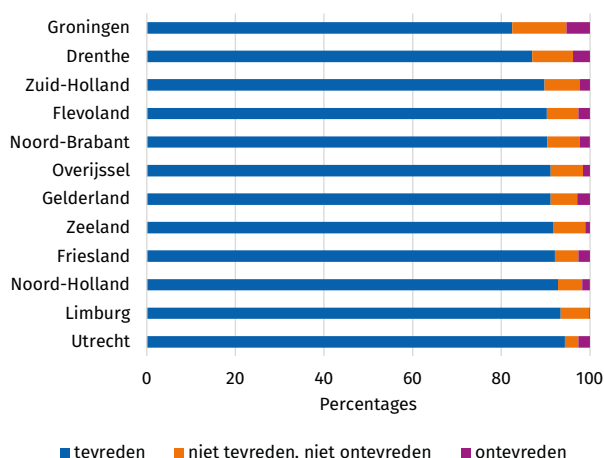
Figuur 70. De rapportcijfers van de provincies voor de tevredenheid met het leven in het algemeen.

90% van de Flevolandse is tevreden met het leven in het algemeen, 7% is niet tevreden en ook niet ontevreden en 3% is ontevreden (Figuur 71)⁵⁴

Nederlanders zijn gemiddeld nog iets vaker tevreden met het leven in het algemeen (91% tevreden, 7% niet tevreden en ook niet ontevreden, 2% ontevreden). Het percentage inwoners dat tevreden is met het leven in het algemeen is het hoogst in de provincie Utrecht (94%) en het laagst in de provincie Groningen (83%).

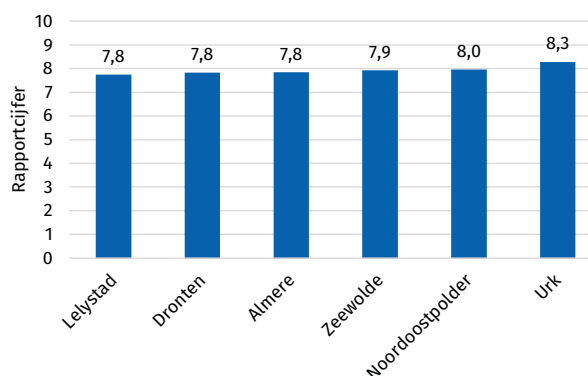
Figuur 71. De tevredenheidspercentages van de provincies voor het leven in het algemeen.

Flevolandse gemeenten

In alle Flevolandse gemeenten zijn inwoners tevreden over het leven in het algemeen (Figuur 72). Er zijn wel verschillen tussen gemeenten in de mate van tevredenheid. Inwoners van de gemeente Urk rapporteren een significant hogere tevredenheid met hun leven (8,3) dan de andere Flevolandse gemeenten. Ook inwoners uit de Noordoostpolder rapporteren over het algemeen een significant hoger cijfer voor tevredenheid (8,0) met het leven dan de andere gemeenten. Voor de gemeente Lelystad vinden we dat inwoners een significant lager rapportcijfer geven voor het leven in het algemeen (7,8) dan de andere Flevolandse gemeenten. Het gaat in alle gevallen om een middelgroot verschil.⁵⁵

Figuur 72. De rapportcijfers van de Flevolandse gemeenten voor de tevredenheid met het leven in het algemeen.

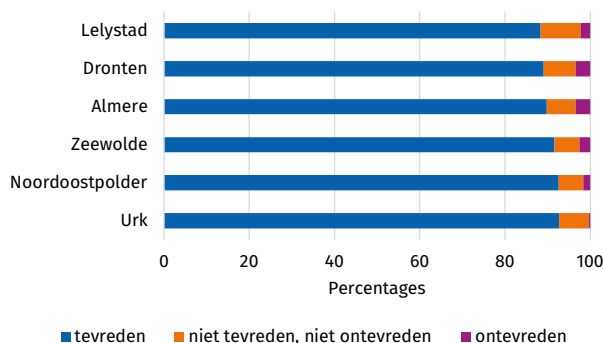

⁵⁴ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

⁵⁵ Om de verschillen tussen gemeenten te duiden is gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Een Cohen's d geeft aan hoe groot het verschil is tussen een specifieke gemeente en de overige Flevolandse gemeenten. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (Cohen's d $\geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's d $< 0,20$).

Het percentage inwoners dat tevreden is met hun leven in het algemeen is het hoogst in de gemeenten Urk en Noordoostpolder (93%) en het laagst in de gemeente Lelystad (88%; Figuur 73).⁵⁶

Figuur 73. De tevredenheidspercentages van de Flevolandse gemeenten voor het leven in het algemeen.

Voorspellers

Ook voor tevredenheid met het leven in het algemeen hebben we een meervoudige regressie gedaan. Sterke voorspellers voor de tevredenheid met leven zijn de mate van grip en de arbeidssituatie. Dit betekent dat deze kenmerken een deel van de verschillen voor tevredenheid met het leven verklaren. Ofwel hoe meer grip inwoners ervaren op het leven, hoe meer zij tevreden zijn met het leven in het algemeen. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillen tussen groepen. Werkenden en gepensioneerden zijn over het algemeen meer tevreden met hun leven dan mensen die werkzoekend of arbeidsongeschikt zijn.

Leeftijd en type huishouden zijn redelijk sterke voorspellers. Ook deze kenmerken verklaren een deel van de verschillen in de tevredenheid met het leven. Voor leeftijd vinden we over het algemeen dat hoe ouder een inwoner is, hoe hoger de tevredenheid met het leven in het algemeen. Voor type huishouden kijken we naar verschillen tussen groepen. Ten opzichte van alleenwonenden ervaren mensen die samenwonen met hun partner (met of zonder kinderen) een hogere tevredenheid met het leven.

5.3 Welzijn en ervaren brede welvaart

Welzijn en ervaren brede welvaart

Het rapportcijfer voor tevredenheid met het leven in het algemeen (7,9) is significant hoger dan voor de ervaren brede welvaart (7,4) in Flevoland. Dit significante verschil zien we ook voor het landelijk gemiddelde en alle andere provincies (behalve Groningen). Ook voor de Flevolandse gemeenten liggen de rapportcijfers voor tevredenheid met het leven in het algemeen significant hoger dan voor ervaren brede welvaart. Met name inwoners van de gemeente Noordoostpolder rapporteren een hogere tevredenheid met het leven in het algemeen en een lagere ervaren brede welvaart. Dit betekent dat inwoners over het algemeen meer tevreden zijn over hun leven dan dat dit te zien is in de samengestelde maat van ervaren brede welvaart. Dit betekent ook dat we niet hetzelfde meten met de enkelvoudige vraag van tevredenheid met het leven in het algemeen en de samengestelde maat met de onderwerpen die horen bij de 11 thema's. Beide manieren om naar brede welvaart te kijken zijn daarom belangrijk om het inwonersperspectief voor brede welvaart mee te nemen.

Bouwblokken op basis van de 11 thema's van ervaren brede welvaart

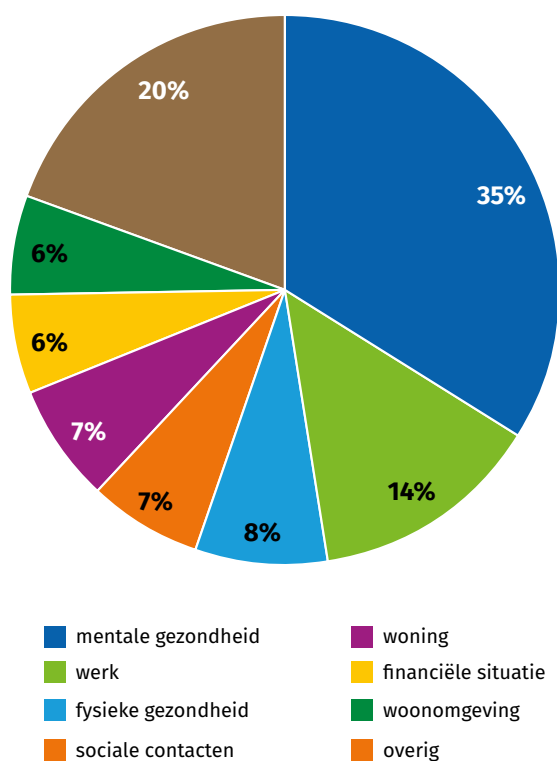
Tevredenheid met leven wordt vaak gezien als een belangrijke maat voor de ervaren brede welvaart. Het idee hierachter is dat mensen hun tevredenheid met leven over het algemeen baseren op hun tevredenheid met verschillende aspecten van brede welvaart, zoals gezondheid, financiële situatie of woonomgeving (15). Hoe wordt deze tevredenheid met het leven in het algemeen dan opgebouwd uit de tevredenheid met de onderwerpen die behoren tot de 11 thema's van ervaren brede welvaart?

Om het relatieve belang van de onderwerpen te vinden hebben we een Shapley Value analyse gedaan (zie Bijlage 1 voor meer informatie). Deze methode maakt het mogelijk om de rangorde te bepalen van de

⁵⁶ Een 7 of hoger = tevreden, 5 of een 6 = niet tevreden, niet ontevreden, lager dan een 5 = ontevreden.

verwachte onderliggende tevredenheidsaspecten. We kijken hiermee welke van de onderwerpen die behoren tot de 11 thema's van ervaren brede welvaart de belangrijkste bouwblokken zijn voor hoe tevreden mensen zijn met hun leven.

Figuur 74. De bouwblokken op basis van de onderwerpen van ervaren brede welvaart voor de tevredenheid met het leven in het algemeen.

Tevredenheid met de mentale gezondheid is veruit het belangrijkste bouwblok van tevredenheid met het leven in het algemeen (Figuur 74). Dit onderwerp bepaalt voor ongeveer 35% hoe tevreden Flevolanders zijn met hun leven. Ook onderwerpen als tevredenheid met werk of dagelijkse bezigheden, lichamelijke gezondheid, sociale contacten, woning en woonomgeving spelen een duidelijke rol, met een relatieve bijdrage die varieert van 15% tot 6%. De overige onderwerpen zijn minder bepalend: ze hebben een kleiner aandeel in hoe Flevolanders hun leven als geheel beoordelen.

5.4 Conclusie

Voor het meten van ervaren brede welvaart kan gebruik gemaakt worden van de samengestelde maat van de 11 thema's. Vaak wordt ook tevredenheid met het leven in het algemeen gebruikt als maat voor de ervaren brede welvaart, waarbij respondenten met een rapportcijfer antwoord geven op de vraag: "Hoe tevreden ben je met je leven in het algemeen?" (20; 21). De veronderstelling is dat mensen in hun antwoord een impliciete afweging maken van alle thema's van brede welvaart die daar mogelijk aan ten grondslag liggen (zoals tevredenheid met de eigen gezondheid, de financiële situatie, de woning en de leefomgeving) (15). Naast de ervaren brede welvaart (Hoofdstuk 3) kijken we in dit hoofdstuk naar tevredenheid met het leven in het algemeen.

- **Flevolanders zijn over het algemeen tevreden met hun leven.** Ze geven hun tevredenheid met het leven in het algemeen een 7,9. Dit is gelijk aan het Nederlandse gemiddelde. Inwoners van de provincies Limburg en Utrecht geven het hoogste rapportcijfer (8,0) en inwoners van de provincie Groningen (7,5) het laagste rapportcijfer voor tevredenheid met het leven in het algemeen.
- **Inwoners van de gemeente Urk en Noordoostpolder rapporteren een significant hogere tevredenheid met hun leven (8,3) dan de andere Flevolandse gemeenten.** Voor inwoners uit de gemeente Lelystad vinden we dat inwoners een significant lager rapportcijfer geven voor het leven in het algemeen dan de andere Flevolandse gemeenten.
- **Sterke voorspellers voor de tevredenheid met leven zijn de mate van grip en de arbeidssituatie.** Ofwel, hoe meer grip inwoners ervaren op het leven, hoe meer zij tevreden zijn met het leven in het algemeen. Voor arbeidssituatie kijken we naar verschillen tussen groepen. Werkenden en gepensioneerden zijn over het algemeen meer tevreden met hun leven dan mensen die werkzoekend of arbeidsongeschikt zijn.

- **Het rapportcijfer voor tevredenheid met het leven in het algemeen (7,9) is hoger dan voor de ervaren brede welvaart (7,4) in Flevoland.** Ook voor Flevolandse gemeenten liggen de rapportcijfers voor tevredenheid met het leven in het algemeen hoger dan voor ervaren brede welvaart. Met name inwoners uit de gemeente Noordoostpolder rapporteren een hogere tevredenheid met het leven in het algemeen en een lagere ervaren brede welvaart. Dit betekent dat inwoners over het algemeen meer tevreden zijn over hun leven dan dat dit te zien is in de samengestelde maat van ervaren brede welvaart.
- **Tevredenheid met de mentale gezondheid is veruit het belangrijkste bouwblok van tevredenheid met het leven in het algemeen.** Dit onderwerp bepaalt voor ongeveer 35% hoe tevreden Flevolandse zijn met hun leven. Ook onderwerpen als tevredenheid met werk of dagelijkse bezigheden, lichamelijke gezondheid, sociale contacten, woning en woonomgeving spelen een duidelijke rol, met een relatieve bijdrage die varieert van 15% tot 6% procent. De overige onderwerpen zijn minder bepalend: ze hebben een kleiner aandeel in hoe Flevolandse hun leven als geheel beoordelen.

Hoofdstuk 6: Later - Zorgen over de Toekomst

6.1 Introductie en Onderzoeksvragen

Dit hoofdstuk richt zich op brede welvaart 'later' door te kijken naar de thema's waar Flevolandse inwoners zich zorgen over maken kijkend naar de toekomst. Daarnaast kijken we naar onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor overheidsbeleid, met het oog op een goede kwaliteit van leven in Flevoland over tien jaar. We bekijken daarbij ook of er verschillen zijn tussen generaties en in de mate waarin mensen grip ervaren op hun leven. Deze twee kenmerken kwamen in Hoofdstuk 3 tot en met Hoofdstuk 5 naar voren als belangrijke voorspellers van ervaren brede welvaart.

1. Welke zorgen hebben Flevolandse inwoners als het gaat om de verschillende thema's van brede welvaart over 10 jaar?

2. In hoeverre hangen deze zorgen samen met verschillen tussen de mate waarin mensen grip ervaren op hun leven en generaties?
3. Over welke onderwerpen vinden Flevolandse inwoners dat de overheid nu actie moet ondernemen om de kwaliteit van leven in Flevoland over 10 jaar te waarborgen?

6.2 Zorgen over de Toekomst

Flevoland, Nederland en de andere provincies

In Flevoland maakt 17% van de inwoners zich zorgen over het leven in het algemeen. In Nederland ligt dit percentage net iets lager (16%). In Tabel 5 staat een overzicht van de verschillende onderwerpen met daarbij de percentages die aangeven in hoeverre inwoners zich zorgen maken over de verschillende onderwerpen.

Tabel 5. Overzicht van de zorgen over de toekomst voor Flevolandse

Thema	Stellingen	Weinig zorgen	Geen/ Niet weinig/ Niet veel zorgen	(Redelijk) veel zorgen
Welzijn	Leven in het algemeen	53%	25%	17%
Economisch kapitaal				
- Materiele welvaart	Financiële situatie (je geldzaken)	57%	24%	16%
Menselijk kapitaal				
- Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse bezigheden	59%	21%	11%
	Hoeveelheid vrije tijd	68%	19%	8%
- Onderwijs	Opleidingskansen	50%	12%	5%
- Wonen	Woning of woonruimte	65%	18%	15%
	Directe woonomgeving	61%	22%	14%
- Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	65%	21%	11%
- Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	43%	32%	21%
	Mentale gezondheid	59%	25%	12%
Sociaal kapitaal				
- Samenleving	Sociale contacten	67%	19%	11%
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	48%	29%	18%
- Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	49%	26%	15%
- Veiligheid	Veiligheid in de buurt	44%	27%	25%
Natuurlijk kapitaal				
- Natuur en groen	Groen en natuur in de omgeving	54%	23%	21%
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	53%	25%	17%
- Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	42%	28%	26%
- Energie	De energievoorziening	36%	30%	30%
- Klimaat	Het klimaat (het weer over een langere periode)	34%	24%	39%

Flevolandse maken zich het meest zorgen over het klimaat (39%), de energievoorziening (30%), en de milieukwaliteit (26%). Ook gemiddeld in Nederland maken inwoners zich het meest zorgen over deze drie onderwerpen. Deze onderwerpen vallen allemaal binnen het natuurlijk kapitaal. Natuurlijk kapitaal omvat de natuurlijke hulpbronnen die door mens en maatschappij worden gebruikt. Dit gaat om bodem, water en lucht, evenals de bijbehorende ecosystemen zoals bossen, heide en akkers, en de daarin voorkomende planten en dieren (25).

Flevolandse maken zich het minst zorgen over de opleidingskansen (5%), de hoeveelheid vrije tijd (8%) en de sociale contacten (11%). Dit zijn ook voor Nederland drie onderwerpen waar Nederlanders zich weinig zorgen over maken.

De grootste verschillen tussen Flevoland en Nederland zijn zichtbaar voor de onderwerpen klimaat, milieukwaliteit, veiligheid en woonomgeving. Voor klimaat en milieukwaliteit geldt dat Flevolandse zich significant minder zorgen maken over deze onderwer-

pen dan gemiddeld in Nederland. Voor veiligheid en woonomgeving geldt het tegenovergestelde. Flevolandse inwoners maken zich gemiddeld meer zorgen over de veiligheid en de woonomgeving dan Nederlanders.

Mate van grip

De mate van grip is een van de belangrijkste voorspellers van de ervaren brede welvaart 'hier en nu'. Daarom onderzoeken we ook het effect van grip op zorgen over de toekomst. Voor deze analyse vergelijken we inwoners die zeer weinig, een middelmatige of juist zeer veel controle ervaren. Voor een volledig overzicht, zie Tabel 6.

Met uitzondering van de thema's cultuur, landschap en klimaat, zijn er significante verschillen in zorgen over diverse onderwerpen tussen inwoners met verschillende mate van grip. Voor de meeste thema's geldt: hoe minder controle iemand ervaart, hoe meer zorgen men heeft.

Over het algemeen zijn de verschillen groot. Zo maakt 45% van de inwoners die zeer weinig controle ervaren zich veel zorgen over het leven in het algemeen. Bij inwoners met een middelmatige mate van controle is dit 13%, en bij inwoners met zeer veel controle slechts 4%. Ook over de financiële situatie en de lichamelijke en mentale gezondheid maakt meer dan 40% van de inwoners met zeer weinig controle zich (redelijk) veel zorgen.

Daarnaast hebben inwoners met zeer weinig controle significant meer zorgen dan inwoners met zeer veel controle over onderwerpen als werk en/of andere dagelijkse bezigheden, opleidingskansen, mentale gezondheid, hoeveelheid vrije tijd, de woning en woonomgeving, en veiligheid. Het verschil tussen inwoners met middelmatige en zeer veel controle was op deze onderwerpen niet significant.

Tabel 6. Overzicht van het percentage inwoners dat zich (redelijk) veel zorgen maakt op de onderwerpen voor mate van grip

Thema	Stellingen	Zeer weinig controle	Middelmatige controle	Zeer veel controle
Welzijn	Leven in het algemeen	45%	15%	4%
Economisch kapitaal				
- Materiele welvaart	Financiële situatie (je geldzaken)	42%	13%	4%
Menselijk kapitaal				
- Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse bezigheden	32%	10%	3%
	Hoeveelheid vrije tijd	21%	7%	2%
- Onderwijs	Opleidingskansen	20%	5%	1%
- Wonen	Woning of woonruimte	31%	13%	8%
	Directe woonomgeving	31%	12%	9%
- Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	19%	11%	6%
- Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	45%	19%	6%
	Mentale gezondheid	40%	8%	3%
Sociaal kapitaal				
- Samenleving	Sociale contacten	30%	9%	1%
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	27%	18%	14%
- Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	18%	16%	15%
- Veiligheid	Veiligheid in de buurt	42%	25%	16%
Natuurlijk kapitaal				
- Natuur en groen	Groen en natuur in de omgeving	28%	20%	18%
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	21%	17%	17%
- Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	32%	27%	24%
- Energievoorziening	De energievoorziening	34%	32%	23%
- Klimaat	Het klimaat (het weer over een langere periode)	42%	40%	36%

Generaties

Leeftijd is een belangrijke voorspeller van de ervaren brede welvaart 'hier en nu'. Daarom kijken we naar de verschillen tussen generaties in de mate van zorgen die zij ervaren over de verschillende thema's. Voor alle onderwerpen zijn significante verschillen tussen generaties vastgesteld. Voor een volledig overzicht van de verschillen tussen generaties, zie Tabel 7.

Voor de jonge generatie wijkt af: zij maken zich vaker zorgen over de financiële situatie, werk en/of andere dagelijkse bezigheden, de hoeveelheid vrije tijd,

opleidingskansen en de woning. Daarnaast maakt de jonge generatie zich significant meer zorgen over sociale contacten dan de oudere generatie.

Bij sommige thema's zijn de verschillen groot. Over de financiële situatie geeft 33% van de jongere generatie aan zich (redelijk) veel zorgen te maken. Voor de middelbare generatie is dit 15%, en voor de oudere generatie 10%. Wat betreft de woning maakt 43% van de jongere generatie zich (redelijk) veel zorgen, tegenover slechts 10% van zowel de middelbare als de oudere generatie.

Tabel 7. Overzicht van het percentage inwoners dat zich (redelijk) veel zorgen maakt op de onderwerpen voor generaties

Thema	Stellingen	Jonge Generatie	Middelbare generatie	Oudere Generatie
Welzijn	Leven in het algemeen	22%	16%	21%
Economisch kapitaal				
- Materiele welvaart	Financiële situatie (je geldzaken)	33%	15%	10%
Menselijk kapitaal				
- Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse bezigheden	23%	11%	8%
	Hoeveelheid vrije tijd	19%	9%	1%
- Onderwijs	Opleidingskansen	12%	7%	<1%
- Wonen	Woning of woonruimte	43%	10%	10%
	Directe woonomgeving	16%	16%	11%
- Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	19%	11%	9%
- Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	19%	19%	30%
	Mentale gezondheid	18%	11%	12%
Sociaal kapitaal				
- Samenleving	Sociale contacten	19%	11%	8%
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	18%	22%	13%
- Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	24%	16%	11%
- Veiligheid	Veiligheid in de buurt	29%	28%	21%
Natuurlijk kapitaal				
- Natuur en groen	Groen en natuur in de omgeving	27%	21%	17%
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	17%	20%	14%
- Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	31%	27%	25%
- Energievoorziening	De energievoorziening	41%	38%	44%
- Klimaat	Het klimaat (het weer over een langere periode)	30%	30%	33%

Flevolandse gemeenten

Tussen de Flevolandse gemeenten bestaan enkele significante verschillen. Een volledig overzicht hiervan is te vinden in Tabel 8.

Zo maken inwoners van Almere en Lelystad zich significant vaker zorgen over hun toekomstige sociale contacten dan inwoners van Urk: in Urk betreft dit slechts 3% van de inwoners, tegenover 13 à 14% in Almere en Lelystad. Ook leven er in beide gemeenten meer zorgen over de manier waarop inwoners met

elkaar omgaan. In Almere spelen daarnaast extra zorgen over veiligheid en het groen in de buurt, terwijl inwoners van Lelystad zich meer zorgen maken over hun woning en woonomgeving.

In de gemeente Noordoostpolder zijn de zorgen over bereikbaarheid significant groter. Inwoners van Urk maken zich juist beduidend minder zorgen over klimaat en milieu: daar geeft 20% aan zich hierover zorgen te maken, tegenover 39 tot 44% in de andere gemeenten.

Tabel 8. Overzicht van het percentage inwoners dat zich (redelijk) veel zorgen maakt op de onderwerpen voor de Flevolandse gemeenten

Thema	Stellingen	Almere	Dronten	Lelystad	Noordoostpolder	Urk	Zeewolde
Welzijn	Leven in het algemeen	16%	20%	20%	15%	16%	17%
Economisch kapitaal							
- Materiele welvaart	Financiële situatie (je geldzaken)	16%	18%	18%	13%	18%	13%
Menselijk kapitaal							
- Arbeid en vrije tijd	Werk en/of andere dagelijkse bezigheden	12%	13%	12%	8%	10%	10%
	Hoeveelheid vrije tijd	9%	11%	8%	6%	5%	7%
- Onderwijs	Opleidingskansen	5%	5%	6%	2%	6%	4%
- Wonen	Woning of woonruimte	14%	15%	20%	11%	15%	12%
	Directe woonomgeving	15%	13%	18%	10%	6%	10%
- Bereikbaarheid	Bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn	10%	10%	14%	16%	7%	13%
- Gezondheid	Lichamelijke gezondheid	21%	21%	23%	18%	15%	19%
	Mentale gezondheid	12%	13%	13%	9%	11%	11%
Sociaal kapitaal							
- Samenleving	Sociale contacten	12%	10%	13%	6%	3%	12%
	Manier waarop mensen in buurt met elkaar omgaan	22%	15%	19%	13%	8%	12%
- Cultuur	Culturele aanbod in de omgeving	15%	14%	16%	12%	11%	19%
- Veiligheid	Veiligheid in de buurt	29%	25%	25%	20%	12%	20%
Natuurlijk kapitaal							
- Natuur en groen	Groen en natuur in de omgeving	24%	22%	18%	17%	12%	18%
	Aantrekkelijkheid van het provincie landschap	16%	27%	15%	14%	14%	17%
- Milieukwaliteit	Milieukwaliteit in de omgeving	28%	26%	28%	22%	14%	27%
- Energievoorziening	De energievoorziening	30%	29%	34%	26%	25%	28%
- Klimaat	Het klimaat (het weer over een langere periode)	43%	39%	39%	30%	20%	38%

6.3 Belangrijke Thema's voor de Toekomst in Flevoland

In de vragenlijst hebben we gevraagd aan welke 5 onderwerpen de overheid aandacht moet geven om te zorgen voor een goede kwaliteit van leven in Flevoland over 10 jaar. Hieruit kwam wonen (58%), veiligheid (57%), gezondheid (42%), energievoorziening (34%) en milieukwaliteit (33%) naar voren als meest belangrijkst. Nederlanders geven gemiddeld aan precies dezelfde thema's belangrijk te vinden: wonen (58%), veiligheid (49%), gezondheid (41%), milieukwaliteit (39%) en energievoorziening (35%).

De onderwerpen wonen en veiligheid staan in alle gemeenten boven in de top 5. De thema's gezondheid en energievoorziening komen terug in de top 5 van vier gemeenten. Inwoners van Almere en Dronten vinden milieukwaliteit belangrijk, terwijl inwoners van Noordoostpolder en Zeewolde bereikbaarheid benadrukken. In Lelystad en Urk staat onderwijs hoog op de prioriteitenlijst. Inwoners uit Lelystad geven ook nog aan dat er aandacht besteed zou moeten worden aan financiële zekerheid, voor inwoners uit Zeewolde geldt dit voor natuur en groen. Tabel 9 geeft een overzicht van de onderwerpen die de inwoners van de Flevolandse gemeenten belangrijk vinden.

Tabel 9. Overzicht van de top 5 belangrijkste onderwerpen per gemeente

Belang- rijkheid	Almere	Dronten	Lelystad	NOP	Urk	Zeewolde
1	Veiligheid	Wonen	Wonen	Wonen	Wonen	Veiligheid
2	Wonen	Veiligheid	Veiligheid	Veiligheid	Veiligheid	Wonen
3	Gezondheid	Milieu kwaliteit	Gezondheid	Bereikbaarheid	Gezondheid	Bereikbaarheid
4	Milieu kwaliteit	Gezondheid	Financiële zekerheid	Gezondheid	Onderwijs	Energievoorziening
5	Energievoorziening	Energievoorziening	Onderwijs	Energievoorziening	Energievoorziening	Natuur en groen

6.4 Conclusie

In dit hoofdstuk richten we ons op brede welvaart 'later'. We onderzoeken welke zorgen Flevolandse inwoners hebben over de verschillende onderwerpen binnen de 11 thema's van brede welvaart over 10 jaar. Ook welzijn wordt in dit hoofdstuk meegenomen. Omdat de ervaren mate van grip en de leeftijd in de vorige hoofdstukken naar voren kwamen als de belangrijkste voorspellers van brede welvaart 'hier en nu', kijken we ook in hoeverre deze kenmerken samenhangen met de zorgen die inwoners uiten. Daarnaast onderzoeken we welke thema's Flevolandse inwoners belangrijk vinden voor het overheidsbeleid om de kwaliteit van leven in Flevoland over 10 jaar te waarborgen.

- **Flevolandse inwoners maken zich het meest zorgen over het natuurlijk kapitaal van de provincie.** De drie meest genoemde zorgen zijn: het klimaat (39%), de energievoorziening (30%) en de milieu kwaliteit (26%). Deze zorgen komen overeen met de landelijke cijfers: ook gemiddeld in Nederland staan deze drie onderwerpen bovenaan. Flevolandse inwoners maken zich daarentegen het minst zorgen over hun opleidingskansen, hoeveelheid vrije tijd en sociale contacten. In alle Flevolandse gemeenten staan klimaat en energievoorziening bovenaan de lijst van zorgen.
- **Inwoners die minder grip ervaren maken zich meer zorgen over hun leven in het algemeen, financiële situatie, gezondheid en sociale contacten dan andere inwoners.** Vooral voor het leven in het algemeen, de financiële situatie en de mentale gezondheid zijn de verschillen tussen inwoners die

meer grip ervaren ten opzichte van inwoners die minder grip ervaren groot. Verder maken mensen met weinig grip zich meer zorgen dan mensen met meer grip over hun werk en/of andere dagelijkse bezigheden, opleidingskansen, hoeveelheid vrije tijd, de woning en woonomgeving en de veiligheid in de buurt. Opvallend is dat er geen verschil is tussen inwoners met een middelmatige en een hogere mate van grip. Het zijn vooral inwoners met weinig grip die duidelijk meer zorgen ervaren dan inwoners met een hoge mate van grip.

- **De jonge generatie maakt zich meer zorgen dan de middelbare en oudere generatie, vooral over: hun financiële situatie, werk en/of andere dagelijkse bezigheden, hoeveelheid vrije tijd, opleidingskansen, en woning.** Voor een aantal onderwerpen zijn de verschillen groot. Zo maakt 33% van de jongere generatie zich zorgen over de financiële situatie, tegenover 15% van de middelbare en 10% van de oudere generatie. Ook maakt 43% van de jongere generatie zich zorgen over de woning, terwijl dat bij de middelbare en oudere generaties slechts 10% is.
- **Flevolandse inwoners vinden dat de overheid vooral aandacht moet geven aan de thema's wonen en veiligheid.** Inwoners in Flevoland geven aan dat de overheid vooral aandacht moet besteden aan de volgende thema's om de kwaliteit van leven in Flevoland over tien jaar te verbeteren: wonen (58%), veiligheid (57%), gezondheid (42%), energievoorziening (34%) en milieu kwaliteit (33%). Wonen en veiligheid worden in alle Flevolandse gemeenten als de twee belangrijkste thema's genoemd.

DEEL 2

Verdiepingen

In deel 2 van deze rapportage verdiepen we ons in vier thema's: (1) arbeid en vrije tijd, (2) wonen, (3) bereikbaarheid en voorzieningen, en (4) samenleving en sociaal kapitaal. Deze thema's zijn geselecteerd op basis van verdiepende werksessies met Flevolandse stakeholders en worden, binnen het kader van brede welvaart, als specifiek relevant voor Flevoland beschouwd.

Voor elk van deze thema's analyseren we de ervaringen van inwoners van Flevoland, Nederland en de overige provincies. Daarnaast brengen we verschillen tussen generaties en andere achtergrondkenmerken in kaart, en onderzoeken we de samenhang van elk thema met aspecten van brede welvaart. Op deze manier ontstaat een completer beeld van wat er binnen elk thema speelt.

Deel 2 bestaat uit vier hoofdstukken. Elk hoofdstuk behandelt één thema en beantwoordt daarbij diverse onderzoeksvragen. Deze vragen worden aan het begin van elk hoofdstuk geïntroduceerd.

In **Hoofdstuk 7 – Arbeid en vrije tijd** richten we ons op hoe inwoners de reistijd van en naar werk of studie ervaren, en in hoeverre zij de behoefte voelen om dichterbij huis te werken of studeren. We bekijken regionale verschillen en mogelijke verbanden met achtergrondkenmerken zoals arbeidssituatie, provincie van werk of studie, en generatie. Ook onderzoeken we of tevredenheid over reistijd en de wens om dichterbij huis te werken samenhangen met de 11 thema's van ervaren brede welvaart.

In **Hoofdstuk 8 – Wonen** bieden we inzicht in de verhuisbehoefte van inwoners van Flevoland. We analyseren welke belemmeringen zij ervaren of verwachten bij het zoeken naar een woning, en hoe deze verhuisbehoefte samenhangt met het huidige woningtype, generaties en de thema's van ervaren brede welvaart.

In **Hoofdstuk 9 – Bereikbaarheid en voorzieningen** staat de ervaren bereikbaarheid van locaties en voorzieningen centraal. We onderzoeken de tevredenheid over zowel de afstand tot als de kwaliteit van deze voorzieningen. Zo verkrijgen we beter inzicht in hoe inwoners deze aspecten beleven. Daarnaast analyseren we welke voorzieningen bijdragen aan een hogere algemene tevredenheid over de bereikbaarheid van belangrijke plekken.

In **Hoofdstuk 10 – Samenleving en sociaal kapitaal** behandelen we onderwerpen die vallen binnen de thema's samenleving en sociaal kapitaal. Voor het thema samenleving richten we ons op ervaringen van inwoners met sociale contacten, omgang met anderen en betrokkenheid. Binnen het thema sociaal kapitaal gaan we in op sociale cohesie, vertrouwen in anderen en in instituties, en participatie. Voor beide thema's vergelijken we Flevoland met andere provincies en gemeenten, en analyseren we verschillen tussen generaties. Ook bestuderen we de samenhang met de 11 thema's van ervaren brede welvaart.

Hoofdstuk 7: Verdieping - Thema Arbeid en Vrije Tijd

7.1 Introductie en Onderzoeksvragen

Voor brede welvaart gaat het thema arbeid en vrije tijd over de hoeveelheid en kwaliteit van werk, en over de balans tussen werk en vrije tijd. Voor Flevoland is de rol van pendel in dit verband een belangrijk aandachtspunt. De pendel in Flevoland is relatief hoog vergeleken met andere provincies (26), wat regelmatig vragen oproept over hoe inwoners hun reistijd van en naar werk of school ervaren, en in hoeverre zij de behoefte voelen om dichterbij huis te werken of studeren.

In dit hoofdstuk gaan we hier dieper op in. We onderzoeken hoe Flevolandse inwoners hun reistijd beleven en in welke mate zij de wens hebben om dichterbij huis te werken. Daarbij kijken we naar regionale verschillen en mogelijke verbanden met achtergrondkenmerken, zoals de arbeidssituatie, de provincie waar iemand werkt of studeert, en generaties. Ook bekijken we of de tevredenheid met reistijd en de wens om dichterbij huis te werken samenhangen met onderwerpen die vallen binnen de thema's van ervaren brede welvaart.

Om dit in kaart te brengen is in het onderzoek gevraagd in hoeverre mensen het eens zijn met de volgende twee stellingen: *'Ik ben tevreden met mijn reistijd van en naar werk en/of school'* en *'Ik zou graag dichterbij huis werken en/of studeren'*. Deze stellingen vormen de basis voor de analyses in dit hoofdstuk.

Met deze verdieping geven we antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Hoe tevreden zijn inwoners over hun reistijd van en naar werk en/of school, en in hoeverre is er behoefte om dichterbij huis te werken?
- Zijn er verschillen in de tevredenheid met de reistijd van en naar werk en/of school, en de behoefte om dichterbij huis te werken, tussen Flevoland en andere provincies en tussen gemeenten binnen Flevoland?
- Zijn er verschillen in de tevredenheid met de reistijd van en naar werk en/of school tussen generaties, arbeidssituaties en de provincie waar iemand werkt of studeert?
- Zijn er verschillen in de wens om dichterbij huis te werken tussen generaties, arbeidssituaties en de provincie waar iemand werkt of studeert?
- In hoeverre zijn tevredenheid met de reistijd en de behoefte om dichterbij huis te werken in Flevoland gerelateerd aan andere thema's van brede welvaart?
- Is er een verband tussen de tevredenheid met de reistijd van en naar werk en/of school en de wens om dichterbij huis te werken?

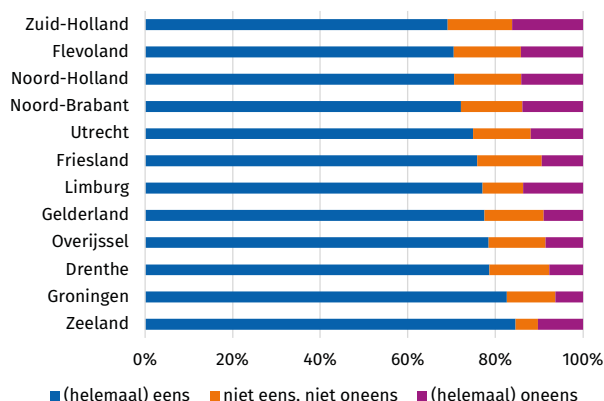
7.2 Tevredenheid met Reistijd van en naar Werk en/of School

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Ongeveer 70% van de inwoners van Flevoland geeft aan tevreden te zijn met de reistijd naar werk, 15% is niet tevreden en ook niet ontevreden, en 14% is ontevreden. Nederlanders zijn over het algemeen meer tevreden over hun reistijd van en naar werk en/of school dan inwoners van Flevoland (74%). In vergelijking met andere provincies ligt het aandeel

tevreden inwoners in Flevoland lager dan in veel andere provincies (Figuur 75). Alleen in Zuid-Holland is het aandeel mensen dat tevreden is met de reistijd van en naar werk en/of school kleiner (69%). Zeeland heeft daarentegen het hoogste aandeel tevreden inwoners (85%).

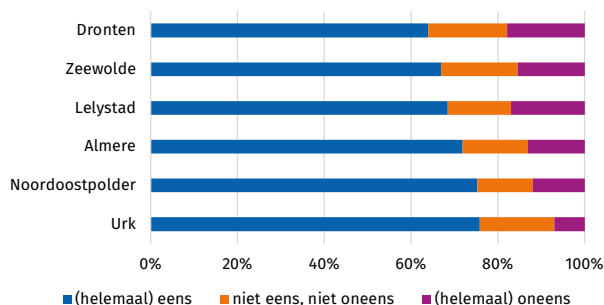
Figuur 75. Tevredenheidspercentages van de provincies voor de tevredenheid met reistijd van en naar werk of school.

Flevolandse gemeenten

De tevredenheid met de reistijd van en naar werk en/of school is het hoogst in de gemeenten Urk, Noordoostpolder en Almere (Figuur 76). In deze gemeenten geeft (bijna) driekwart van de inwoners aan tevreden te zijn met de reistijd (respectievelijk 76%, 75% en 72%). In de gemeenten Lelystad (69%), Zeewolde (67%) en Dronten (64%) ligt het tevredenheidspercentage het laagst. Hoewel de tevredenheid in sommige gemeenten lager ligt, zijn de verschillen tussen gemeenten niet significant.

Figuur 76. Tevredenheid met reistijd van en naar werk en/of school voor gemeenten.

Arbeidssituatie, afstand tot werk en generaties

Om te achterhalen of de tevredenheid met reistijd verschilt tussen specifieke groepen inwoners, hebben

we onderzocht of er een verband bestaat tussen de tevredenheid met reistijd enerzijds, en generatie, arbeidssituatie en de locatie van werk en/of school anderzijds. Voor arbeidssituatie zijn kleine, maar significante verschillen gevonden. Van de drie groepen die van en naar werk en/of school reizen, wijkt één groep significant af van de andere twee. Scholieren en studenten zijn over het algemeen vaker ontevreden over hun reistijd dan ondernemers en Flevolandse inwoners die in loondienst werken. Ruim een derde van de scholieren en studenten (37%) is ontevreden over de reistijd, tegenover 13% van de mensen in loondienst en slechts 4% van de ondernemers. Ook de locatie van werk of studie speelt een rol. Inwoners die binnen Flevoland werken en/of studeren, zijn over het algemeen vaker tevreden over hun reistijd dan inwoners die buiten de provincie werken. Wat generatie betreft, is er eveneens een significant verschil gevonden: aanzienlijk minder mensen uit de jongere generatie zijn tevreden met hun reistijd dan mensen uit de midden- of oudere generatie.

De onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart

We hebben onderzocht of de tevredenheid over de onderwerpen binnen de elf thema's van ervaren brede welvaart verschilt tussen inwoners die tevreden, neutraal (niet tevreden, maar ook niet ontevreden) of ontevreden zijn over de reistijd van en naar werk of school. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd om de gemiddelde verschillen tussen deze drie groepen te toetsen. Uit de analyse blijkt dat er voor bijna alle onderwerpen significante verschillen bestaan tussen de groepen. Alleen voor tevredenheid met de woonomgeving, lichamelijke gezondheid, veiligheid in de buurt en milieukwaliteit in de omgeving zijn geen significante verschillen gevonden.

De gevonden verschillen laten een duidelijk patroon zien: inwoners die ontevreden zijn over hun reistijd, scoren over het algemeen lager op verschillende aspecten van brede welvaart dan inwoners die neutraal of tevreden zijn. Deze verschillen zijn echter meestal klein of verwaarloosbaar. Alleen voor de tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke plekken is een middelgroot verschil gevonden. Inwoners die ontevreden zijn over hun reistijd geven

hiervoor gemiddeld een score van 7,0, terwijl neutrale en tevreden inwoners respectievelijk een 7,3 en 7,5 rapporteren⁵⁷.

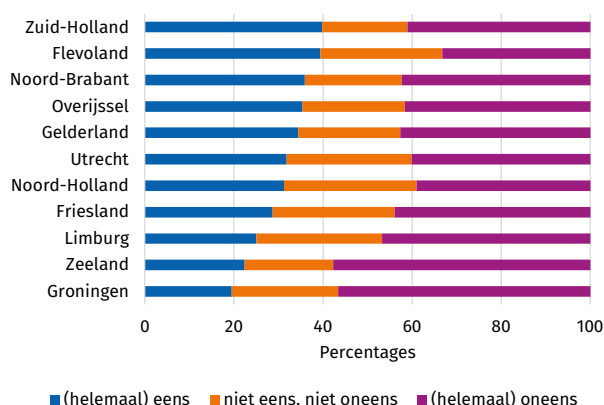
7.3 Wens om Dichter bij Huis te Werken

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Naast de tevredenheid met de reistijd is ook gevraagd in hoeverre inwoners van Flevoland graag dichterbij huis zouden willen werken. Bijna 40% van de inwoners geeft aan deze wens te hebben, ongeveer 27% staat hier neutraal tegenover en 33% heeft geen behoefte om dichterbij huis te werken (Figuur 77). Ook op dit punt vinden we een significant verschil met Nederland als geheel. Landelijk geeft een kleiner aandeel van de bevolking (33%) aan dichterbij huis te willen werken, terwijl een aanzienlijk groter aandeel (43%) die behoefte niet heeft.

In vergelijking met andere provincies behoort Flevoland tot de provincies met het hoogste aandeel inwoners dat dichterbij huis zou willen werken. Alleen in Zuid-Holland ligt dit percentage met 40% iets hoger. In de provincies Groningen en Zeeland ligt het aandeel juist het laagst, met respectievelijk 20% en 22% van de inwoners die aangeven dichterbij huis te willen werken.

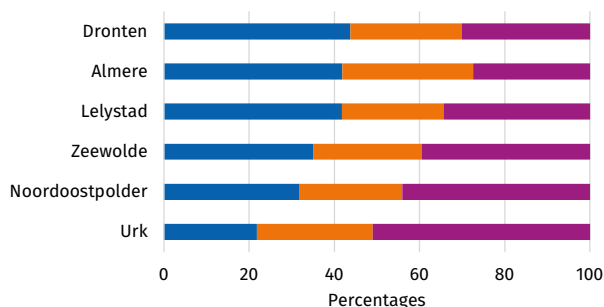
Figuur 77. Het percentage inwoners dat aangeeft behoefte te hebben om dichterbij huis te werken in de provincies.

Flevolandse gemeenten

Tussen de Flevolandse gemeenten zijn significante verschillen gevonden. In Dronten (44%), Almere (42%) en Lelystad (42%) geeft het grootste aandeel inwoners aan dichterbij huis te willen werken (Figuur 78). Het grootste verschil ten opzichte van deze drie gemeenten is te zien in de gemeente Urk. Daar geeft slechts 22% van de inwoners aan dichterbij huis te willen werken.

Figuur 78. De percentages voor de behoefte om dichterbij huis te werken van de Flevolandse gemeenten.

Arbeidssituatie, afstand tot werk en generaties

Net als bij de tevredenheid over de reistijd hebben we ook onderzocht of er een verband bestaat tussen de behoefte om dichterbij huis te werken en achtergrondkenmerken zoals arbeidssituatie, de provincie waar iemand werkt of studeert, en generaties. De verschillen tussen groepen zijn vooral groot wat betreft de arbeidssituatie. Met name scholieren en studenten, evenals mensen in loondienst, geven vaker aan de behoefte te hebben om dichterbij huis te werken of te studeren.

Ook per generatie zijn significante verschillen zichtbaar. Vooral de jongere generatie springt er opnieuw uit: ruim de helft van hen geeft aan dichterbij huis te willen werken. Daarnaast speelt de provincie waar iemand werkt of studeert een rol. Zo geeft ongeveer een kwart van de Flevolandse die binnen de provincie werken aan dichterbij huis te willen werken. Onder mensen die buiten Flevoland werken, ligt dit aandeel aanzienlijk hoger: ruim de helft van hen heeft deze wens.

57 We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

De onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart

We hebben onderzocht of de tevredenheid over de onderwerpen binnen de 11 thema's van ervaren brede welvaart verschilt tussen inwoners die wel, misschien of niet dichterbij huis willen werken. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd om de gemiddelde verschillen tussen deze drie groepen te toetsen. Uit de analyse blijkt dat voor bijna alle onderwerpen significante verschillen bestaan tussen de groepen. Alleen voor veiligheid in de buurt, het provinciale landschap en de milieukwaliteit zijn geen significante verschillen tussen de groepen gevonden.

De gevonden verschillen zijn wederom negatief georiënteerd: inwoners die aangeven dichterbij huis te willen werken, scoren over het algemeen lager op de verschillende aspecten van brede welvaart dan inwoners die dit misschien of niet willen. Alle verschillen zijn echter klein of zelfs verwaarloosbaar⁵⁸.

7.4 Verband Tussen Tevredenheid met Reistijd en de Wens om Dichterbij Huis te Werken

Naast de afzonderlijke analyses van tevredenheid met reistijd en de wens om dichterbij huis te werken, is ook onderzocht of er een verband bestaat tussen deze twee aspecten. Hieruit blijkt dat (on)tevredenheid over reistijd sterk samenhangt met de wens om dichterbij huis te werken of te studeren. Van de mensen die ontevreden zijn over hun reistijd, geeft maar liefst 86% aan dichterbij huis te willen werken. Onder degenen die tevreden zijn over hun reistijd is dit slechts 24%. Ook mensen die neutraal staan tegenover hun reistijd (dus 'niet eens, niet oneens') geven relatief vaak aan dichterbij huis te willen werken (66%).

7.5 Conclusie

In dit hoofdstuk hebben we onderzocht hoe Flevolandse hun reistijd van en naar werk of school ervaren en in welke mate zij de wens hebben om dichterbij huis te werken. We gingen in op regionale

verschillen en bekeken in hoeverre generatie, arbeidssituatie en de provincie waar iemand werkt of studeert samenhangen met deze aspecten. Daarnaast onderzochten we in hoeverre de thema's van brede welvaart verband houden met zowel de tevredenheid over de reistijd als de behoefte om dichterbij huis te werken.

- **Een aanzienlijk deel van de Flevolandse is tevreden met de reistijd van en naar hun werk en minder dan de helft wil graag dichterbij huis werken.** Ongeveer 70% van de inwoners van Flevoland is tevreden met de reistijd naar het werk, 15% is noch tevreden, noch ontevreden, en 14% is ontevreden. Bijna 40% van de Flevolandse wil graag dichterbij huis werken, 27% is hierover neutraal, en 33% heeft geen wens om dichterbij huis te werken.
- **Zowel de tevredenheid met de reistijd als de behoefte om dichterbij huis te werken zijn in Flevoland onder het landelijk gemiddelde.** Landelijk geeft 74% van de Nederlanders aan tevreden te zijn met de reistijd, 14% is neutraal en 12% is ontevreden. Daarnaast wil landelijk een kleiner aandeel dichterbij huis werken: ongeveer 33% heeft deze wens, 24% is neutraal en 43% heeft geen behoefte. Vergeleken met andere provincies behoort Flevoland tot de provincies met de laagste tevredenheid over de reistijd én de hoogste behoefte om dichterbij huis te werken.
- **De afstand tot werk maakt uit voor zowel de tevredenheid met de reistijd als de behoefte om dichterbij huis te werken. Ook generatie en arbeidssituatie spelen een rol.** Inwoners die buiten de provincie werken zijn minder vaak tevreden over hun reistijd en hebben vaker de wens om dichterbij huis te werken dan inwoners die binnen de provincie werken. Jongere generaties zijn vaker ontevreden over hun reistijd dan midden- en oudere generaties, en zij hebben ook vaker de wens dichterbij huis te werken. Dit geldt ook voor scholieren en studenten ten opzichte van mensen in loondienst of ondernemers.

⁵⁸ We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

- **Inwoners die ontevreden zijn over de reistijd van en naar werk of school, zijn met name minder tevreden over de bereikbaarheid van belangrijke plekken dan inwoners die neutraal of tevreden zijn over hun reistijd.** Voor bijna alle onderwerpen van brede welvaart worden significante, maar kleine of verwaarloosbare verschillen gevonden tussen de groepen. Uitzondering hierop is de tevredenheid met bereikbaarheid: inwoners die ontevreden zijn over hun reistijd geven hiervoor gemiddeld een score van 7,0, tegenover 7,3 bij neutrale en 7,5 bij tevreden inwoners.
- **Inwoners die de behoefte hebben om dichterbij huis te werken, scoren iets lager op de meeste**

onderwerpen van brede welvaart dan inwoners zonder deze behoefte. Voor bijna alle onderwerpen bestaan significante verschillen tussen de groepen, maar deze zijn over het algemeen klein of zelfs verwaarloosbaar.

- **De tevredenheid over de reistijd hangt samen met de wens om dichterbij huis te werken of studeren.** Van de mensen die ontevreden zijn over hun reistijd, geeft maar liefst 86% aan dichterbij huis te willen werken. Onder degenen die tevreden zijn over hun reistijd is dat slechts 24%. Ook mensen die neutraal zijn over hun reistijd (dus 'niet eens, niet oneens') geven relatief vaak aan dichterbij huis te willen werken (66%).

Hoofdstuk 8: Verdieping – Wonen

8.1 Introductie en Onderzoeksvragen

In Flevoland worden naar verwachting tot 2050 ongeveer 100.000 nieuwe woningen gebouwd. Dit moet de druk op de woningmarkt verlichten. Woningzoekenden die al in Flevoland wonen, krijgen een prominente plek binnen het woonbeleid van de provincie (27). Daarom is het belangrijk inzicht te krijgen in de verhuisbehoefte van Flevolandse inwoners. Ook wordt gekeken welke belemmeringen zij ervaren of verwachten bij de zoektocht naar een woning. Daarnaast wordt onderzocht hoe de verhuisbehoefte samenhangt met het huidige type woning, generaties en de onderwerpen die horen bij de 11 thema's van ervaren brede welvaart. Voor deze verdieping zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

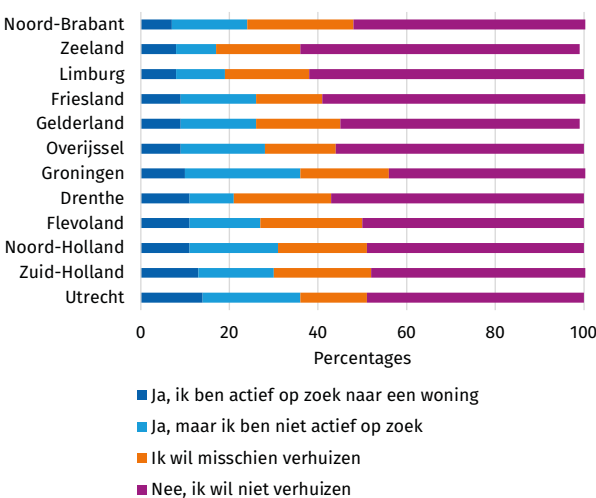
- In hoeverre hebben inwoners van Flevoland een verhuisbehoefte?
- Hoe verschilt de verhuisbehoefte tussen Flevoland en andere provincies en tussen gemeenten binnen Flevoland?
- Welke belemmeringen ervaren inwoners van Flevoland met een verhuisbehoefte?
- Zijn er verschillen tussen de woonsituatie en de verhuisbehoefte in Flevoland?
- Zijn er verschillen tussen generaties in de verhuisbehoefte in Flevoland?
- Zijn er verschillen in tevredenheid over de onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart in relatie tot de verhuisbehoefte in Flevoland?

8.2 Verhuisbehoefte

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Van de Flevolandse geeft 11% aan te willen verhuizen en actief op zoek te zijn (Figuur 79). Dit ligt net boven het Nederlandse gemiddelde van 9%. Daarnaast geeft, net als gemiddeld in Nederland, 16% van de Flevolandse aan wel te willen verhuizen, maar niet actief op zoek te zijn. In totaal heeft 27% van de Flevolandse, ten opzichte van 26% van de Nederlanders, een verhuisbehoefte. De verschillen tussen Flevoland en Nederland voor de verhuisbehoefte zijn significant, maar verwaarloosbaar⁵⁹. Het percentage inwoners dat actief op zoek is naar een woning is het hoogst in Utrecht (14%) en het laagst in Noord-Brabant (7%). Als we kijken naar de verhuisbehoefte in totaal, dan zien we dat inwoners uit Groningen en Utrecht het vaakst (36%) aangeven te willen verhuizen en inwoners uit Zeeland het minst vaak (17%).

Figuur 79. Het percentage inwoners van de provincies dat aangeeft wel of geen verhuiscens te hebben.

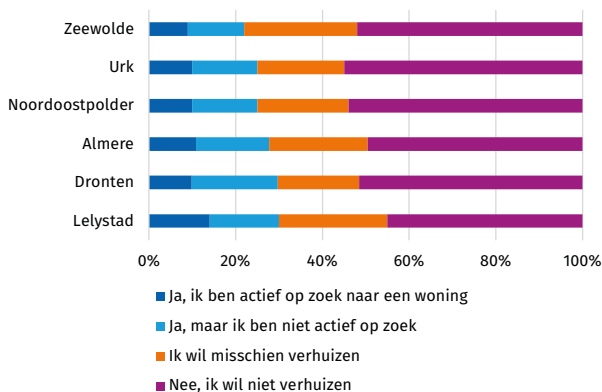

⁵⁹ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Flevolandse gemeenten

In totaal is de verhuisbehoefte in de gemeenten Lelystad en Dronten het hoogst (30%) en het laagst in de gemeente Zeewolde (22%) (Figuur 80). Inwoners uit Lelystad geven het vaakst aan te willen verhuizen en ook actief op zoek te zijn (14%) ten opzichte van de andere gemeenten. Daarentegen geven inwoners uit de gemeente Urk het vaakst aan niet te willen verhuizen (55%). Verder is te zien dat inwoners uit Dronten het vaakst aangeven wel te willen verhuizen, maar niet actief op zoek te zijn. Daarnaast zien we dat in Zeewolde de grootste groep inwoners zit die misschien wil verhuizen, terwijl de groep inwoners die aangeeft een verhuisbehoefte te hebben (22%) daar het kleinst is. De verschillen tussen gemeenten voor de verhuisbehoefte zijn niet significant.

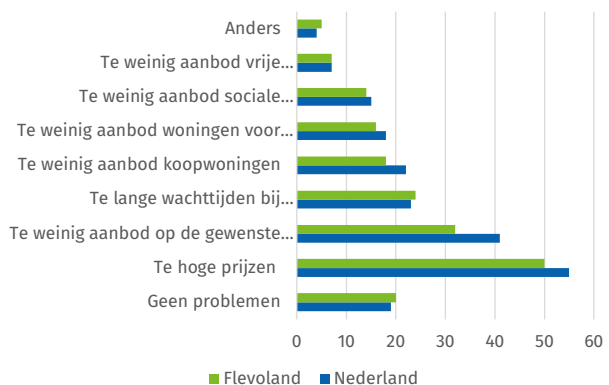
Figuur 80. Het percentage inwoners van de gemeenten dat aangeeft wel of geen verhuiscens te hebben.

Ervaren belemmeringen bij een verhuisbehoefte

Aan Flevolandse met een (mogelijke) verhuisbehoefte hebben we gevraagd of zij belemmeringen verwachten of ervaren bij het zoeken naar een nieuwe woning. De resultaten tonen aan dat de grootste ervaren of verwachte belemmering de te hoge huizenprijzen (50%) is (Figuur 81). Dit wordt gevolgd door te weinig aanbod op de gewenste plek (32%) en te lange wachttijden bij woningcorporaties (24%). Deze ervaren of verwachte belemmeringen gelden niet alleen voor Flevoland; ook gemiddeld in Nederland worden dezelfde belemmeringen het vaakst genoemd. Een vijfde (20%) van de Flevolandse, ten opzichte van 19% van de Nederlanders, geeft aan geen belemmeringen te ervaren of te verwachten.

Figuur 81. Ervaren of verwachte problemen bij het zoeken naar een nieuwe woning in Flevoland en Nederland.

Huidige woonsituatie

We hebben gekeken in hoeverre de verhuisbehoefte van Flevolandse verschilt naar huidige woonsituatie. Dat betekent dat we onderzoeken of de verhuisbehoefte hoger of lager ligt op basis van woningtype (koopwoning, particuliere huur, sociale huur en overig). We vinden een klein, maar significant verband⁶⁰. In totaal zien we dat de verhuisbehoefte het hoogst is onder inwoners in een particuliere huurwoning (53%), gevolgd door inwoners in de categorie overig (40%), sociale huur (38%) en koopwoning (23%).

Generaties

Naast de huidige woonsituatie hebben we onderzocht in hoeverre de verhuisbehoefte van Flevolandse verschilt tussen generaties. We vinden dat de jongere generatie hierin significant afwijkt van de middelbare en oudere generatie. Het gaat hierbij om een middelgroot verband. Van de jongere generatie geeft 58% aan een verhuisbehoefte te hebben (25% hiervan is actief op zoek), voor de middelbare generatie is dit 22% en voor de oudere generatie 18%. Ook het verschil tussen de middelbare en oudere generatie is significant.

De onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart

We hebben onderzocht of inwoners met, met mogelijke, en zonder verhuisbehoefte verschillen in hun scores op de onderwerpen binnen de 11 thema's van ervaren brede welvaart. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd, waarmee gemiddelde verschillen tussen de drie groepen zijn getoetst. Uit de analyse blijkt dat

⁶⁰ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband)

er voor alle onderwerpen significante verschillen bestaan tussen de groepen. De gevonden verschillen zijn negatief georiënteerd: inwoners die aangeven te willen verhuizen, scoren over het algemeen lager op de verschillende aspecten van brede welvaart dan inwoners die misschien of niet willen verhuizen.

Wanneer we kijken naar de grootte van het verschil, zien we dat de grootste verschillen zich voordoen binnen het thema wonen. Inwoners met een verhuisbehoefte rapporteren een lager rapportcijfer voor zowel de woning (7,0) als de woonomgeving (6,7) dan inwoners die misschien willen verhuizen (respectievelijk 7,9 en 7,3) of geen verhuismwens hebben (respectievelijk 8,6 en 8,0). Hier is sprake van een groot verschil. Voor de tevredenheid met de woning is dit verschil groot en voor de woonomgeving middelgroot.⁶¹

Andere middelgrootte verschillen zien we bij de tevredenheid over de financiële situatie en de omgang met anderen in de buurt. Inwoners met een verhuisbehoefte geven voor de financiële situatie gemiddeld een score van 6,8, terwijl inwoners die misschien of niet willen verhuizen gemiddeld respectievelijk 7,3 en 7,8 rapporteren. Voor de omgang met anderen in de buurt geven inwoners met verhuisbehoefte gemiddeld een score van 6,5, terwijl inwoners die misschien of niet willen verhuizen gemiddeld respectievelijk 7,0 en 7,5 rapporteren. Ook hier geldt dus: hoe lager de tevredenheid, hoe groter de verhuisbehoefte. Voor alle overige onderwerpen zijn de effectgroottes klein of verwaarloosbaar.

⁶¹ We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

8.3 Conclusie

In dit hoofdstuk hebben we onderzocht wat de verhuisbehoefte van inwoners van Flevoland is, hoe de huidige woonsituatie van deze inwoners eruitziet en wie deze inwoners zijn. Ook hebben we gekeken naar belemmeringen die zij ervaren of verwachten bij de zoektocht naar een woning. Daarnaast hebben we gekeken hoe de verhuisbehoefte samenhangt met de onderwerpen die horen bij de 11 thema's van ervaren brede welvaart.

- **Ongeveer een kwart van de Flevolandse heeft een verhuisbehoefte.** Van de Flevolandse geeft 11% aan te willen verhuizen en actief op zoek te zijn. Daarnaast geeft 16% van de Flevolandse aan wel te willen verhuizen, maar niet actief op zoek te zijn. In totaal heeft 27% van de Flevolandse een verhuisbehoefte.
- **Verhuisbehoefte van Flevolandse ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde.** Er zijn nauwelijks verschillen tussen Flevolandse en Nederlanders wat betreft de verhuisbehoefte. Voor Nederlanders ligt de verhuisbehoefte met 26% net iets lager dan in Flevoland.
- **De verhuisbehoefte is het hoogst in de gemeenten Lelystad en Dronten.** Van de inwoners uit Lelystad en Dronten geeft 30% aan te willen verhuizen. De verhuisbehoefte is het laagst in de gemeente Zeewolde (22%). Inwoners uit Lelystad geven het vaakst aan te willen verhuizen en ook actief op zoek te zijn (14%). Daarentegen geven inwoners uit de gemeente Urk het vaakst aan niet te willen verhuizen (55%).
- **De grootste ervaren of verwachte belemmering zijn de te hoge huizenprijzen.** De helft van de inwoners geeft aan dat zij ervaren of verwachten dat de te hoge huizenprijzen hun zoektocht naar een woning bemoeilijken. Dit wordt gevolgd door te weinig aanbod op de gewenste locatie (32%) en te lange wachttijden bij woningcorporaties (24%).
- **Inwoners in zowel particuliere huur als sociale huur hebben vaker een verhuisbehoefte dan inwoners in een koopwoning.** In totaal is de verhuisbehoefte het hoogst onder inwoners die in een particuliere huurwoning wonen (53%), gevolgd door degenen in de categorie 'overig' (40%), sociale huurwoningen (38%) en koopwoningen (23%).
- **De verhuisbehoefte is met name aanwezig bij de jongere generatie.** Van de jongere generatie geeft 58% aan een verhuisbehoefte te hebben, waarvan 25% actief op zoek is. Voor de middelbare generatie is dit 22% en voor de oudere generatie 18%.
- Inwoners met een verhuisbehoefte zijn vooral minder tevreden over hun woning en woonomgeving dan inwoners die misschien of niet willen verhuizen. Voor alle onderwerpen binnen de 11 thema's van brede welvaart zijn significante verschillen gevonden. Inwoners met een verhuishens scoren over het algemeen lager, met de grootste verschillen bij woning, woonomgeving, financiële situatie en omgang met anderen in de buurt.

Hoofdstuk 9: Verdieping - Bereikbaarheid en Voorzieningen

9.1 Introductie en Onderzoeksvragen

Binnen het thema bereikbaarheid en voorzieningen richten we ons vooral op de ervaren bereikbaarheid van locaties en voorzieningen. Daarnaast onderzoeken we de tevredenheid over zowel de afstand tot als de kwaliteit van deze voorzieningen. Hierdoor krijgen we beter inzicht in hoe inwoners de bereikbaarheid en kwaliteit van voorzieningen ervaren. Ook bekijken we welke voorzieningen bijdragen aan een hogere tevredenheid over de bereikbaarheid van belangrijke plekken in het algemeen.

4. Hoe ervaren Flevolandse inwoners de bereikbaarheid?
5. Hoe ervaren Flevolandse inwoners de afstand tot verschillende voorzieningen?
6. Hoe ervaren Flevolandse inwoners de kwaliteit van verschillende voorzieningen?
7. Hoe verschillen de ervaren bereikbaarheid, de afstand tot voorzieningen en de kwaliteit van voorzieningen tussen Flevoland en andere provincies, en tussen gemeenten binnen Flevoland?
8. Zijn er verschillen tussen generaties in de ervaren bereikbaarheid van, afstand tot en kwaliteit van voorzieningen in Flevoland?
9. Zijn er verschillen in tevredenheid over de onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart in relatie tot de ervaren bereikbaarheid?
10. Voor welke typen voorzieningen is er een verband tussen de tevredenheid met de afstand en de ervaren bereikbaarheid in het algemeen?

11. Voor welke voorzieningen is er een verband tussen de tevredenheid met de afstand en de tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen?

9.2 Ervaren Bereikbaarheid

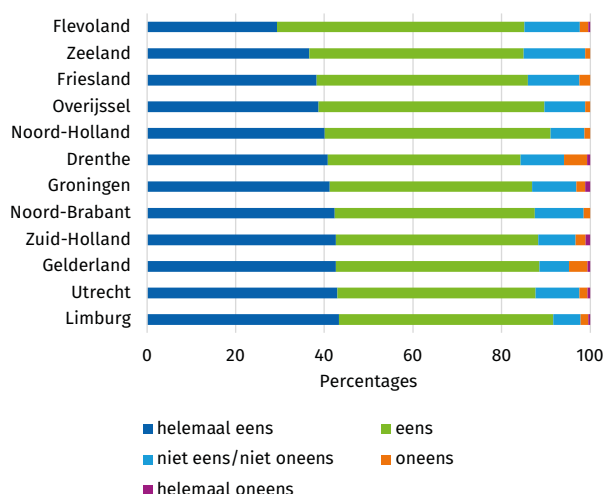
Voor de bereikbaarheid is binnen de brede welvaartsschaal gekeken naar de tevredenheid over de bereikbaarheid van belangrijke plekken. In deze verdieping gaan we ook in op de ervaren bereikbaarheidsschaal (Perceived Accessibility Scale). Deze schaal geeft inzicht in hoeverre inwoners de voor hen belangrijke plekken kunnen bereiken, rekening houdend met de reismogelijkheden. Meer informatie over de bereikbaarheidsschaal is opgenomen in Bijlage 2.

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Uit de resultaten blijkt dat 85% van de Flevolandse inwoners tevreden is over de bereikbaarheid (Figuur 82). Het tevredenheidspercentage in de verschillende provincies varieert van 84% in Drenthe tot 92% in Limburg. In vergelijking met andere provincies zijn er relatief minder Flevolandse inwoners die zeer tevreden zijn (helemaal eens) met de bereikbaarheid: 29% tegenover 37% tot 41% in andere provincies. Het Nederlandse tevredenheidspercentage voor ervaren bereikbaarheid is iets hoger dan dat van Flevoland, namelijk 89%. Hoewel dit verschil significant is, is het verwaarloosbaar.⁶²

⁶² De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

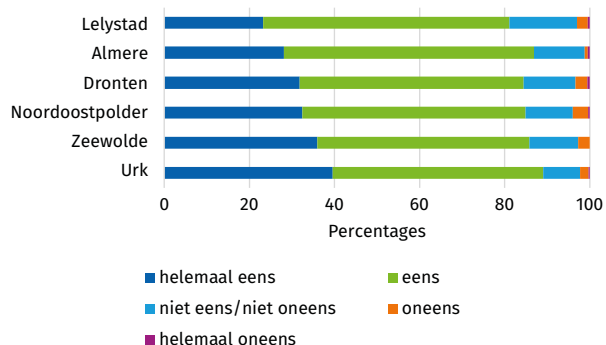
Figuur 82. De tevredenheidpercentages van provincies voor de ervaren bereikbaarheid

Flevolandse gemeenten

Als we naar de gemeenten kijken, zien we dat inwoners van Lelystad (81%) het minst tevreden zijn over de ervaren bereikbaarheid, terwijl inwoners van Urk (89%) het meest tevreden zijn (Figuur 83). De verschillen zijn significant, maar verwaarloosbaar.

Figuur 83. De tevredenheidpercentages voor de Flevolandse gemeenten voor de ervaren bereikbaarheid

Generaties

Naast verschillen tussen gemeenten, hebben we de verschillen tussen generaties onderzocht. We vinden dat de jonge generatie minder tevreden is met de ervaren bereikbaarheid vergeleken de middelbare en oudere generatie. De oudere generatie is het meest tevreden over de ervaren bereikbaarheid. Van de jonge generatie is 76% tevreden, van de middelbare

generatie 86% en van de oudere generatie is 90% tevreden over de ervaren bereikbaarheid. Alle drie de groepen verschillen significant van elkaar. Het gaat hierbij om een klein verschil.⁶³

De onderwerpen van de 11 thema's van brede welvaart

We hebben onderzocht of de tevredenheid over de onderwerpen binnen de 11 thema's van ervaren brede welvaart verschilt tussen inwoners die tevreden, neutraal (niet tevreden en ook niet ontevreden) of ontevreden zijn over de ervaren bereikbaarheid. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd, waarmee de gemiddelde verschillen tussen de drie groepen zijn getoetst. Voor alle onderwerpen blijken significante verschillen te bestaan tussen de groepen. De gevonden verschillen zijn positief georiënteerd: inwoners die tevreden zijn over de bereikbaarheid scoren over het algemeen hoger op de verschillende aspecten van brede welvaart dan inwoners die neutraal of ontevreden zijn.

Zoals te verwachten, vinden we de grootste verschillen bij het onderwerp bereikbaarheid van belangrijke plekken. Inwoners die ontevreden zijn over de bereikbaarheid geven hiervoor gemiddeld een score van 4,9, terwijl inwoners die neutraal of tevreden zijn respectievelijk een 6,8 en 7,9 rapporteren.

Ook bij andere onderwerpen zijn duidelijke verschillen zichtbaar. Zo geven inwoners die ontevreden zijn over de bereikbaarheid gemiddeld een 6,0 voor de tevredenheid met hun financiële situatie en een 5,7 voor hun werksituatie. Dat is lager dan de scores van inwoners die neutraal zijn (respectievelijk 6,3 en 6,7) of tevreden (respectievelijk 7,7 en 7,7). Voor mentale gezondheid, sociale contacten en cultuur geldt eveneens dat inwoners die ontevreden zijn (respectievelijk 6,0, 5,6 en 3,9) lager scoren dan inwoners die neutraal (6,8, 6,4 en 5,3) of tevreden (7,8, 7,7 en 6,6) zijn. Voor deze onderwerpen gaat het om middelgrote verschillen. Voor alle overige onderwerpen zijn de verschillen klein.⁶⁴

63 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

64 We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

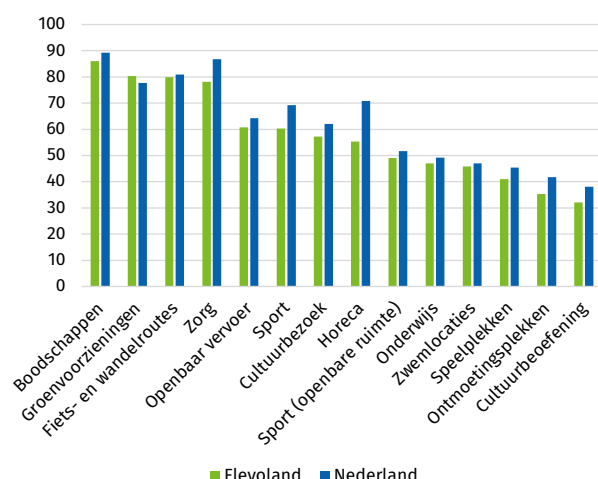
9.3 Afstand tot voorzieningen

Flevoland en Nederland

Voor verschillende voorzieningen is onderzocht in hoeverre inwoners van Flevoland tevreden zijn met de afstand tot deze voorzieningen. Flevolandse inwoners zijn het meest tevreden over de voorzieningen voor dagelijkse boodschappen (86%), groenvoorzieningen (80%), fiets- en wandelroutes (80%) en zorgvoorzieningen (78%). Het minst tevreden zijn zij over voorzieningen voor ontmoeting (35%) en cultuurbeoefening (32%; Figuur 84).

De verschillen in tevredenheid tussen Nederland en Flevoland zijn significant, maar in de meeste gevallen te klein om echt van belang te zijn.⁶⁵ Voor ontmoetingsplekken, speelplekken, sport (ook in de openbare ruimte), onderwijs, horeca en zorg is er een klein, maar significant verschil, waarbij Flevolandse inwoners minder tevreden zijn dan landelijk gemiddeld. Vooral horeca en zorg springen eruit: 78% van de Flevolandse inwoners is tevreden over de afstand tot zorgvoorzieningen, vergeleken met 87% landelijk. Voor horeca is dat respectievelijk 55% en 71%.

Figuur 84. De tevredenheidspercentages van Flevoland voor de afstand tot voorzieningen

Flevolandse gemeenten

Tabel 10 toont de verschillen in tevredenheid over de afstand tot voorzieningen tussen gemeenten. Voor alle voorzieningen waren de verschillen significant. Alleen het verschil tussen gemeenten wat betreft de tevredenheid over de afstand tot ontmoetingsplekken was zo klein dat het verwaarloosbaar is. We bespreken hier alleen de kleine (in de tabel aangegeven met *) en middelgrote (in de tabel aangegeven met **) verschillen⁶⁶. Grote verschillen kwamen niet voor.

Inwoners van de gemeente Urk zijn vaker tevreden over de afstand tot voorzieningen in vergelijking met andere gemeenten. Inwoners van Lelystad zijn daarentegen vaker minder tevreden. Opvallende verschillen zien we bij openbaar vervoer, sportvoorzieningen, cultuurbezoek, horeca, onderwijs en zwemvoorzieningen.

Almere (81%) heeft een hoge tevredenheid over het openbaar vervoer, vergeleken met andere gemeenten (34-61%). Vooral in Zeewolde (34%) zijn inwoners ontevreden over het openbaar vervoer. Ook zijn inwoners van Zeewolde relatief ontevreden over de afstand tot voorzieningen voor cultuurbezoek (34%) en onderwijs (59%) in vergelijking met andere gemeenten.

De tevredenheid over de afstand tot sportvoorzieningen (64%) en horeca (46%) is lager in Lelystad dan in alle andere gemeenten, waar deze percentages respectievelijk tussen 68-86% (sport) en 59-75% (horeca) liggen. Inwoners van Urk (94%) rapporteren een hoge tevredenheid over de afstand tot horeca. Ook zijn inwoners van Urk (86%) en Zeewolde (82%) meer tevreden over de afstand tot zwemlocaties dan inwoners van de andere gemeenten (53-61%).

65 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

66 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Tabel 10. Tevredenheid met de afstand van voorzieningen per gemeente in percentages

Voorziening	Verschil	Gemeente Almere	Gemeente Dronten	Gemeente Lelystad	Gemeente Noordoost-polder	Gemeente Urk	Gemeente Zeewolde
Boodschappen	Middelgroot verschil	87%	90%	80%	83%	98%	90%
Groenvoorzieningen	Klein verschil	82%	78%	83%	74%	78%	92%
Fiets- en wandelroutes	Klein verschil	88%	73%	81%	70%	82%	92%
Zorg	Klein verschil	78%	88%	71%	78%	94%	89%
Openbaar vervoer	Klein verschil	81%	61%	65%	47%	54%	34%
Sport	Middelgroot verschil	68%	82%	64%	78%	88%	86%
Cultuurbezoek	Middelgroot verschil	64%	65%	62%	68%	53%	34%
Horeca	Klein verschil	59%	63%	46%	61%	75%	67%
Sport (openbare ruimte)	Klein verschil	65%	69%	54%	58%	74%	81%
Onderwijs	Middelgroot verschil	78%	79%	63%	72%	79%	59%
Zwemlocaties	Klein verschil	53%	47%	49%	61%	86%	82%
Speelplekken	Klein verschil	64%	69%	56%	58%	77%	71%
Ontmoetingsplekken	Klein verschil	51%	48%	51%	57%	55%	55%
Cultuurbeoefening	Middelgroot verschil	48%	60%	48%	62%	51%	55%

Generaties

De tevredenheid over de afstand tot voorzieningen verschilt significant tussen generaties voor specifieke voorzieningen. Voor sportvoorzieningen (zowel binnen als buiten de openbare ruimte), cultuurbezoek, horeca, onderwijs, zwemlocaties en ontmoetingsplekken is er sprake van een klein

significant verschil. De jongere generatie is hierbij het minst tevreden, terwijl de oudere generatie het meest tevreden is. De overige verschillen tussen generaties zijn verwaarloosbaar. In Tabel 11 is het tevredenheidspercentage met de afstand tot voorzieningen weergegeven per generatie.

Tabel 11. Tevredenheid met de afstand van voorzieningen per generatie in percentages

Voorziening	Verschil	Jongere generatie	Middelbare generatie	Oudere generatie
Boodschappen	Middelgroot verschil	83%	86%	88%
Groenvoorzieningen	Klein verschil	80%	80%	84%
Fiets- en wandelroutes	Klein verschil	79%	82%	86%
Zorg	Klein verschil	76%	80%	80%
Openbaar vervoer	Klein verschil	65%	66%	70%
Sport	Middelgroot verschil	64%	73%	80%
Cultuurbezoek	Middelgroot verschil	51%	62%	68%
Horeca	Klein verschil	56%	56%	66%
Sport (openbare ruimte)	Klein verschil	57%	65%	70%
Onderwijs	Middelgroot verschil	65%	74%	79%
Zwemlocaties	Klein verschil	52%	56%	62%
Speelplekken	Klein verschil	65%	64%	62%
Ontmoetingsplekken	Klein verschil	45%	51%	59%
Cultuurbeoefening	Middelgroot verschil	47%	53%	55%

9.4 Kwaliteit van voorzieningen

Flevoland en Nederland

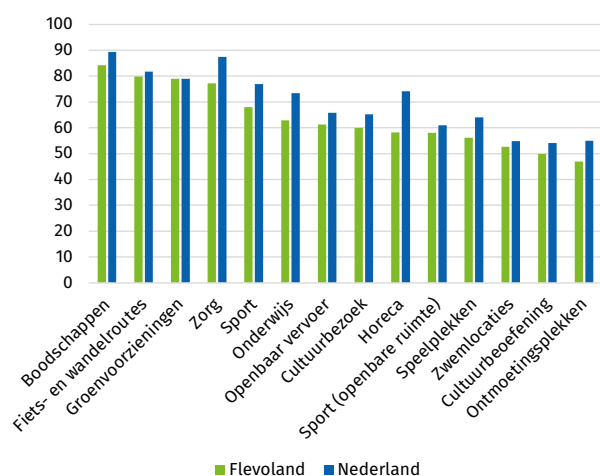
Voor verschillende voorzieningen is onderzocht in hoeverre inwoners van Flevoland tevreden zijn met de kwaliteit van voorzieningen. Bij kwaliteit gaat het bijvoorbeeld om de toegankelijkheid, betaalbaarheid, het onderhoud en of het aansluit bij de behoeften van inwoners. Flevoland is het meest tevreden over de voorzieningen voor dagelijkse boodschappen (84%), fiets- en wandelroutes (80%), groenvoorzieningen (79%) en zorgvoorzieningen (77%; Figuur 84). Het minst tevreden zijn ze over voorzieningen voor ontmoeting (47%) en cultuurbeoefening (50%). De voorzieningen waar inwoners het meest en minst tevreden over zijn, komen dus overeen als we kijken naar afstand en

kwaliteit. Wel zijn Flevolandse inwoners meer tevreden over de kwaliteit van voorzieningen dan over de afstand. Dit is in lijn met wat we landelijk zien.

De verschillen in tevredenheid met de kwaliteit van voorzieningen tussen Nederland en Flevoland zijn significant, maar in de meeste gevallen verwaarloosbaar⁶⁷. Voor sommige voorzieningen is er een klein verschil tussen Nederland en Flevoland, waarbij Flevolandse inwoners minder tevreden zijn dan het Nederlands gemiddelde. Dit gaat om boodschappen (86% t.o.v. 89%), horeca (55% t.o.v. 71%), onderwijs (47% t.o.v. 49%), zorg (78% t.o.v. 87%), speelvoorzieningen voor kinderen (41% t.o.v. 45%), sportvoorzieningen (60% t.o.v. 69%), sportvoorzieningen in de openbare ruimte (49% t.o.v. 52%) en ontmoetingsplekken (35% t.o.v. 42%).

⁶⁷ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Figuur 85. De tevredenheidpercentages van Flevoland voor de kwaliteit tot voorzieningen

Flevolandse gemeenten

Tabel 12 geeft een overzicht van de verschillen tussen gemeenten wat betreft de ervaren kwaliteit van voorzieningen. Voor alle voorzieningen waren de verschillen significant. Net als bij de afstand tot voorzieningen bespreken we alleen de kleine (in de tabel aangegeven met *) en middelgrote (**) verschillen⁶⁸. Grote verschillen kwamen niet voor.

68 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Tabel 12. Tevredenheid met de afstand van voorzieningen per gemeente in percentages

Voorziening	Verschil	Gemeente Almere	Gemeente Dronten	Gemeente Lelystad	Gemeente Noordoost-polder	Gemeente Urk	Gemeente Zeewolde
Boodschappen	Middelgroot verschil	82%	88%	82%	86%	93%	92%
Groenvoorzieningen	Klein verschil	80%	74%	81%	73%	79%	90%
Fiets- en wandelroutes	Klein verschil	84%	74%	83%	72%	82%	89%
Zorg	Klein verschil	74%	88%	73%	81%	90%	88%
Openbaar vervoer	Klein verschil	79%	59%	60%	42%	46%	25%
Sport	Middelgroot verschil	71%	78%	65%	80%	85%	87%
Cultuurbezoek	Middelgroot verschil	65%	67%	64%	68%	61%	38%
Horeca	Klein verschil	62%	60%	48%	64%	76%	64%
Sport (openbare ruimte)	Klein verschil	65%	65%	56%	65%	78%	81%
Onderwijs	Middelgroot verschil	75%	75%	58%	73%	81%	64%
Zwemlocaties	Klein verschil	49%	48%	52%	66%	81%	77%
Speelplekken	Klein verschil	56%	66%	54%	64%	80%	70%
Ontmoetingsplekken	Klein verschil	49%	52%	51%	65%	56%	54%
Cultuurbeoefening	Middelgroot verschil	53%	63%	54%	65%	56%	51%

Tabel 13. Tevredenheid met de kwaliteit van voorzieningen per generatie in percentages

Boodschappen	Middelgroot verschil	82%	84%	88%
Groenvoorzieningen	Klein verschil	75%	79%	83%
Fiets- en wandelroutes	Klein verschil	78%	80%	85%
Zorg	Klein verschil	71%	78%	82%
Openbaar vervoer	Klein verschil	59%	63%	68%
Sport	Middelgroot verschil	64%	75%	80%
Cultuurbezoek	Middelgroot verschil	57%	63%	68%
Horeca	Klein verschil	58%	58%	67%
Sport (openbare ruimte)	Klein verschil	66%	65%	68%
Onderwijs	Middelgroot verschil	65%	72%	80%
Zwemlocaties	Klein verschil	53%	55%	63%
Speelplekken	Klein verschil	61%	60%	63%
Ontmoetingsplekken	Klein verschil	45%	52%	62%
Cultuurbeoefening	Middelgroot verschil	50%	57%	59%

Inwoners van de gemeente Urk zijn vaker tevreden over de kwaliteit van voorzieningen in vergelijking met andere gemeenten. Inwoners van Lelystad zijn daarentegen juist vaker minder tevreden. Dit komt overeen met de bevindingen over de afstand tot voorzieningen. Opvallende verschillen zien we bij het openbaar vervoer, sportvoorzieningen en voorzieningen voor cultuurbezoek. Inwoners van Almere (79%) zijn relatief het meest tevreden over de kwaliteit van het openbaar vervoer, vergeleken met inwoners van andere gemeenten (25–59%). Vooral in Zeewolde (34%) zijn inwoners ontevreden over het openbaar vervoer. Ook over voorzieningen voor cultuurbezoek zijn inwoners van Zeewolde relatief ontevreden (38%), in vergelijking met andere gemeenten (61–68%). De tevredenheid met sportvoorzieningen is het hoogst in Zeewolde (87%) en het laagst in Lelystad (65%).

Generaties

De tevredenheid met de kwaliteit van voorzieningen verschilt significant per generatie. De meeste van deze verschillen zijn verwaarloosbaar. Voor sportvoorzieningen, horeca, onderwijs en ontmoetingsplekken is sprake van een klein, maar significant verschil. De

jongere generatie is hierbij het minst tevreden, terwijl de oudere generatie het meest tevreden is. In onderstaande tabel (Tabel 4) is het percentage tevreden inwoners per generatie weergegeven, uitgesplitst naar de kwaliteit van verschillende voorzieningen.

9.5 Ervaren Bereikbaarheid en Afstand tot Voorzieningen

We hebben onderzocht of de ervaren bereikbaarheid (Perceived Accessibility Scale) verschilt tussen inwoners die tevreden, neutraal (niet tevreden en ook niet ontevreden), of ontevreden zijn over de afstand tot voorzieningen. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat er middelgrote, significante verschillen bestaan tussen de groepen voor de afstand tot boodschappenvoorzieningen, onderwijs, sportvoorzieningen en voorzieningen voor cultuurbezoek en -beoefening (zie Tabel 14). Voor de overige voorzieningen zijn kleine, maar significante verschillen gevonden. Over het geheel genomen geldt dat inwoners die tevredener zijn over de ervaren bereikbaarheid, ook positiever oordelen over de afstand tot voorzieningen.

Tabel 14. Een overzicht van de voorzieningen die samenhangen met ervaren bereikbaarheid

Verskil	Voorziening
Middelgroot verschil	Boodschappen
	Onderwijs
	Sport
	Cultuurbezoek
	Cultuurbeoefening
Klein verschil	Horeca
	Openbaar vervoer
	Zorg
	Sport in de openbare ruimte
	Speelplekken
	Groenvoorzieningen
	Wandel- en fietsroutes
	Zwemlocaties
	Ontmoetingsplekken

We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

9.6 Tevredenheid met de Bereikbaarheid en Afstand tot Voorzieningen

Een van de thema's van brede welvaart is de tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke plekken. In deze verdieping is daarom onderzocht in hoeverre deze tevredenheid verschilt tussen inwoners die tevreden, neutraal (niet tevreden en ook niet ontevreden) of ontevreden zijn over de afstand tot voorzieningen. Ook hiervoor is een ANOVA uitgevoerd. Tabel 15 toont de resultaten. Vergeleken met de Perceived Accessibility Scale (Tabel 14) zien we enkele afwijkingen. Voor alle voorzieningen zijn significante verschillen gevonden tussen de groepen in tevredenheid met de bereikbaarheid van belangrijke plekken.

De grootste verschillen tussen groepen vinden we bij dagelijkse boodschappen en openbaar vervoer. Inwoners die ontevreden zijn over de afstand geven

voor de tevredenheid met de bereikbaarheid gemiddeld een score van 5,2 (boodschappen) en 6,3 (openbaar vervoer). Inwoners die neutraal zijn rapporteren respectievelijk 6,6 en 7,3, en inwoners die tevreden zijn geven gemiddeld een 8,0 (boodschappen) en 8,1 (openbaar vervoer).

Voor de afstand tot horeca, onderwijs, sportvoorzieningen en voorzieningen voor cultuurbezoek en -beoefening zijn middelgrote verschillen gevonden. Kleine verschillen zijn er bij zorgvoorzieningen, wandel- en fietsroutes en zwemlocaties.

Tabel 15. Een overzicht van de voorzieningen die samenhangen met het onderwerp bereikbaarheid van brede welvaart

Verskil	Voorziening
Groot verschil	Boodschappen
	Openbaar vervoer
Middelgroot verschil	Horeca
	Onderwijs
	Sport (ook in de openbare ruimte)
	Cultuurbezoek
	Cultuurbeoefening
Klein verschil	Zorgvoorzieningen
	Speelplekken
	Wandel- en fietsroutes
	Zwemlocaties
	Ontmoetingsplekken
Verwaarloosbaar verschil	Groenvoorzieningen

We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

9.7 Conclusie

We hebben gekeken naar de tevredenheid met zowel de afstand tot voorzieningen als de kwaliteit ervan, evenals naar de ervaren bereikbaarheid van belangrijke plekken. Daarbij zijn regionale verschillen binnen Flevoland geanalyseerd, evenals de positie van Flevoland ten opzichte van het landelijke gemiddelde

en verschillen tussen generaties. Ook is onderzocht of de ervaren bereikbaarheid en tevredenheid met de bereikbaarheid samenhangen met de tevredenheid over de afstand tot voorzieningen.

- **Een groot deel van de Flevolandse inwoners is tevreden over de ervaren bereikbaarheid.** 85% van de inwoners geeft aan tevreden te zijn, iets lager dan het landelijk gemiddelde van 89%. Het verschil is echter verwaarloosbaar. Binnen Flevoland bestaan regionale verschillen: inwoners van Urk zijn het meest tevreden (89%), inwoners van Lelystad het minst (81%). De jongere generatie is minder tevreden dan de oudere generatie, die het meest positief is.
- **Flevolandse inwoners zijn vooral tevreden over de afstand tot boodschappenvoorzieningen (86%), groenvoorzieningen (80%), fiets- en wandelroutes (80%) en zorgvoorzieningen (78%).** Minder tevreden zijn zij over de afstand tot voorzieningen voor ontmoeting (35%) en cultuurbeoefening (32%). In vergelijking met het landelijke gemiddelde zijn Flevolandse inwoners minder tevreden over de afstand tot ontmoetingsplekken, speelplekken, sportvoorzieningen (ook in de openbare ruimte), onderwijs, horeca en zorgvoorzieningen.
- **De hoogste tevredenheid over kwaliteit betreft boodschappenvoorzieningen (84%), fiets- en wandelroutes (80%), groenvoorzieningen (79%) en zorgvoorzieningen (77%).** De laagste tevredenheid is opnieuw zichtbaar bij voorzieningen voor ontmoeting (47%) en cultuurbeoefening (50%). Over het algemeen zijn inwoners iets tevredener over de kwaliteit van voorzieningen dan over de afstand ertoe. Ten opzichte van het landelijke beeld zijn Flevolandse inwoners bij sommige voorzieningen minder

tevreden over de kwaliteit, zoals bij dagelijkse boodschappen, horeca, onderwijs, zorg, speelvoorzieningen, sportvoorzieningen en ontmoetingsplekken.

- **Binnen Flevoland springen de verschillen tussen gemeenten eruit.** Inwoners van Urk zijn het meest tevreden over zowel afstand als kwaliteit van voorzieningen, terwijl inwoners van Lelystad vaker minder tevreden zijn. Het grootste verschil vinden we bij het openbaar vervoer: inwoners van Zeewolde zijn duidelijk minder tevreden over zowel de afstand (34%) als de kwaliteit (25%) dan de rest van de provincie. In Almere zijn inwoners juist het meest tevreden over de afstand (81%) en kwaliteit (79%) van het openbaar vervoer.
- **De oudere generatie is over het algemeen meer tevreden over zowel de afstand als de kwaliteit van voorzieningen.** Voor afstand betreft dit onder andere sportvoorzieningen, voorzieningen voor cultuurbezoek, horeca, onderwijs, zwemlocaties en ontmoetingsplekken. Voor kwaliteit zijn vooral sportvoorzieningen, horeca, onderwijs en ontmoetingsplekken relevant.
- **Inwoners die tevreden zijn over de afstand, zijn ook meer tevreden over zowel de ervaren bereikbaarheid als de bereikbaarheid van belangrijke plekken.** De grootste verschillen zien we bij boodschappenvoorzieningen en openbaar vervoer in relatie tot de tevredenheid met belangrijke plekken: Inwoners die ontevreden zijn over de afstand geven voor de tevredenheid met de bereikbaarheid gemiddeld een score van 5,2 voor boodschappen en 6,3 voor openbaar vervoer. Inwoners die neutraal zijn, rapporteren respectievelijk een 6,6 en 7,3. Inwoners die tevreden zijn, geven gemiddeld een 8,0 en 8,1.

Hoofdstuk 10: Verdieping - Samenleving en Sociaal Kapitaal

10.1 Introductie en Onderzoeksvragen

In dit hoofdstuk gaan we verder in op het thema's samenleving. In verschillende gesprekken over de Monitor Brede Welvaart in Flevoland en de werksessies die voorafgaand aan dit onderzoek werden gehouden blijkt samenleving en het sociaal kapitaal altijd een terugkerend thema's voor Flevoland. Uit de Monitor Brede Welvaart in Flevoland blijkt dat het in Flevoland minder goed gaat op het thema's samenleving (brede welvaart 'hier en nu') en sociaal kapitaal (brede welvaart 'later') in vergelijking met andere provincies. Zo zien we voor het thema samenleving dat Flevolandse voor een lager gemiddelde rapporteren op de tevredenheid met sociale contacten en de omgang met anderen in de buurt. Voor sociaal kapitaal rapporteren Flevolandse gemiddeld een lagere sociale cohesie, vertrouwen in anderen en vertrouwen in instituties (8).

In deze verdieping richten we ons op de resultaten van de inwonerspeiling voor de onderwerpen die aansluiten bij hoe het thema samenleving en sociaal kapitaal zijn gedefinieerd door het CBS. Voor het thema samenleving richten we ons op de ervaringen van inwoners op het gebied van de onderwerpen: sociale contacten, omgang met anderen en betrokkenheid. Voor het thema sociaal kapitaal kijken we naar de onderwerpen: sociale cohesie, vertrouwen in anderen, vertrouwen in instituties en participatie. Voor beide thema's kijken we hoe de bijbehorende onderwerpen verschillen tussen Flevoland en andere provincies en tussen de Flevolandse gemeenten, gerelateerd zijn aan de generaties in Flevoland en

samenhangen met onderwerpen van de 11 thema's van ervaren brede welvaart.

- Hoe ervaren inwoners van Flevoland de verschillende aspecten binnen het thema samenleving (sociale contacten, omgang met anderen en betrokkenheid)?
- Hoe ervaren inwoners van Flevoland de verschillende aspecten binnen het thema sociaal kapitaal (sociale cohesie, verbondenheid, vertrouwen in anderen, vertrouwen in instituties en participatie)?
- Hoe verschillen aspecten binnen de thema's samenleving en sociaal kapitaal tussen Flevoland en andere provincies en tussen gemeenten binnen Flevoland?
- Generaties zijn gerelateerd aan de verschillende aspecten binnen de thema's samenleving en sociaal kapitaal?
- Zijn er aspecten binnen het thema samenleving en het thema sociaal kapitaal gerelateerd aan andere thema's van brede welvaart?

10.2 Thema Samenleving

10.2.1 Sociale Contacten

Frequentie

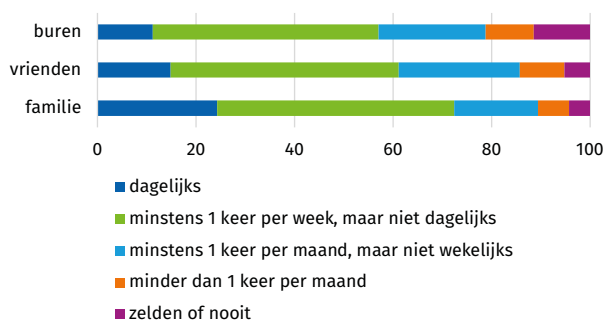
Flevoland, Nederland en de andere provincies

We hebben inwoners van Flevoland gevraagd hoe vaak zij contact hebben met familie, vrienden en burens. Flevolandse hebben het vaakst dagelijks contact met familie (24%), gevolgd door vrienden (15%) en burens (11%) (Figuur 85). Deze cijfers liggen vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde: respectievelijk 22% voor familie, 15% voor vrienden en 12% voor burens.

Het meest voorkomende contactpatroon onder Flevolandse inwoners is wekelijks contact (maar niet dagelijks): 48% met familie, 46% met vrienden en 46% met buren. Voor zowel familie (54%) als vrienden (49%) liggen deze percentages in Flevoland gemiddeld significant lager dan het landelijk gemiddelde. De verschillen zijn echter verwaarloosbaar klein⁶⁹.

Van alle provincies hebben inwoners van Groningen en Flevoland (beide 72%) het minst vaak regelmatig contact (dagelijks of wekelijks) met familie. In Overijssel ligt dit aandeel het hoogst (79%). Wat contact met vrienden betreft, hebben inwoners van Drenthe (58%) het minst vaak regelmatig contact en inwoners van Zuid-Holland (71%) het vaakst. Voor contact met buren geldt dat inwoners van Groningen (50%) het minst vaak regelmatig contact hebben, terwijl inwoners van Limburg (60%) dit het vaakst hebben.

Figuur 86. Percentages voor de frequentie van sociale contacten voor Flevolandse inwoners.

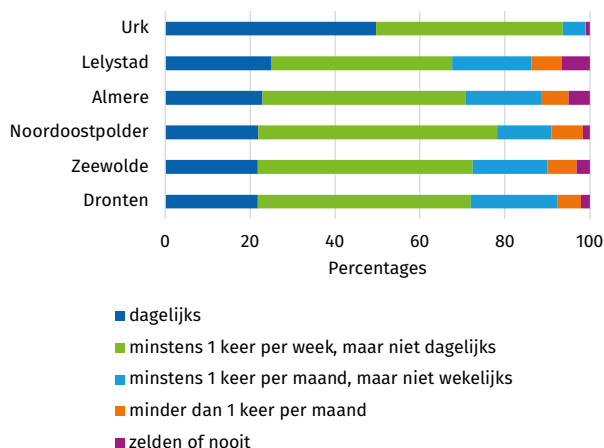

Flevolandse gemeenten

Er zijn significante verschillen tussen gemeenten in de frequentie van sociale contacten, al zijn deze over het algemeen verwaarloosbaar klein⁷⁰. De verschillen zijn het duidelijkst bij contact met familie (Figuur 87),

met name tussen de gemeente Urk en de overige Flevolandse gemeenten. In Urk heeft 50% van de inwoners dagelijks contact met familie — aanzienlijk meer dan in de andere gemeenten, waar dit aandeel tussen de 22% en 23% ligt.

Figuur 87. Percentages voor de frequentie van sociale contacten met familie voor de Flevolandse gemeenten.

Generaties

Naast regionale verschillen hebben we ook onderzocht of er verschillen zijn tussen generaties in de frequentie van contact met familie, vrienden en buren. Voor alle contactvormen zijn significante, maar kleine verschillen gevonden tussen generaties⁷¹.

De jongere generatie heeft het meest regelmatig contact met familie (29% dagelijks, 46% wekelijks), gevolgd door de middelbare generatie (25% dagelijks, 52% wekelijks) en de oudere generatie (17% dagelijks, 54% wekelijks). Ook met vrienden heeft de jongere generatie vaker contact (35% dagelijks, 43% wekelijks), vergeleken met de middelbare (15% dagelijks, 45% wekelijks) en oudere generatie (6% dagelijks, 54% wekelijks).

69 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

70 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

71 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Voor contact met buren zien we het omgekeerde patroon: de middelbare (9% dagelijks, 46% wekelijks) en oudere generatie (20% dagelijks, 51% wekelijks) hebben vaker contact met buren dan de jongere generatie (4% dagelijks, 32% wekelijks).

Kwaliteit

Flevoland, Nederland en de andere provincies

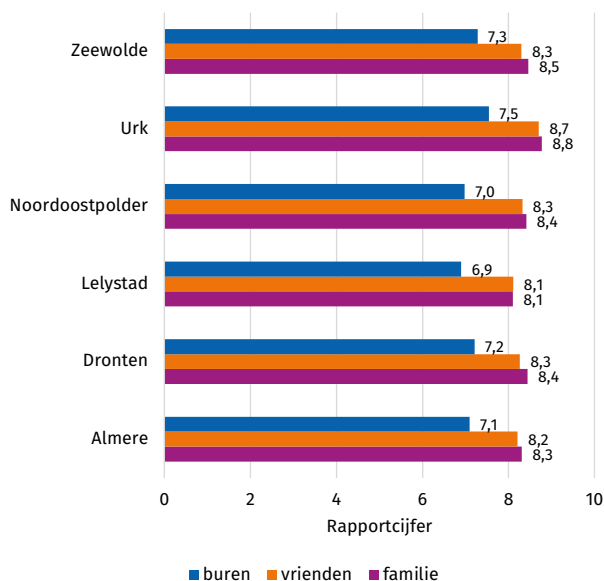
Naast de frequentie hebben we ook de kwaliteit van sociale contacten onderzocht, door inwoners een rapportcijfer te laten geven voor hoe prettig zij het contact met familie, vrienden en buren ervaren. Flevolandse geven het contact met familie gemiddeld een 8,3, met vrienden een 8,2 en met buren een 7,1. Deze cijfers liggen significant lager dan het landelijk gemiddelde (respectievelijk 8,4 voor familie, 8,3 voor vrienden en 7,3 voor buren), al zijn de verschillen verwaarloosbaar klein⁷².

Van alle provincies zijn inwoners van Limburg het meest tevreden over hun sociale contacten: zij geven gemiddeld een 8,5 voor het contact met familie en vrienden, en een 7,5 voor het contact met buren. De laagste rapportcijfers worden gegeven voor contact met familie in Groningen (8,1), voor contact met vrienden in Drenthe, Groningen, Friesland en Flevoland (8,2), en voor contact met buren in Groningen (6,9).

Flevolandse gemeenten

Inwoners van Urk ervaren sociale contacten over het algemeen als prettiger dan inwoners van andere Flevolandse gemeenten (Figuur 87). Voor Lelystad geldt het tegenovergestelde: inwoners ervaren het contact juist als significant minder prettig dan in de overige gemeenten. Het verband tussen gemeente en de ervaren kwaliteit van sociale contacten is significant voor het contact met familie en buren, maar is verwaarloosbaar klein⁷³.

Figuur 88. Rapportcijfers voor in hoeverre het contact met familie, vrienden en buren als prettig wordt ervaren.

Generaties

Voor de kwaliteit van het contact met buren vinden we een klein, maar significant verband tussen generaties. Alle drie de generaties verschillen significant van elkaar. De oudere generatie (85%) ervaart het contact met buren het vaakst als prettig, gevolgd door de middelbare generatie (74%) en de jongere generatie (56%). Ook voor het contact met familie is het verschil tussen generaties significant, maar de effectgrootte is verwaarloosbaar. Wat betreft het contact met vrienden zijn er geen significante verschillen tussen generaties.

10.2.2 Eenzaamheid

Eenzaamheid is het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (de kwaliteit van) bepaalde sociale relaties (28). Dit kan betekenen dat iemand minder contact heeft met anderen dan gewenst, maar ook dat bestaande relaties niet voldoen aan de persoonlijke verwachtingen.

72 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

73 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

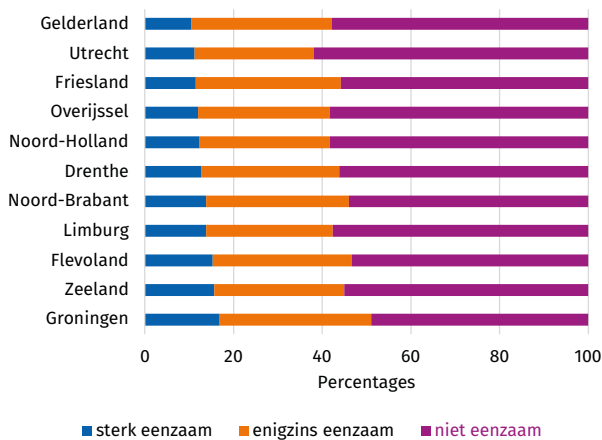
Eenzaamheid kent twee vormen: sociale en emotionele eenzaamheid.

- Sociale eenzaamheid verwijst naar het ontbreken van contacten met mensen met wie men gemeenschappelijke kenmerken deelt, zoals vrienden, kennissen of collega's.
- Emotionele eenzaamheid heeft betrekking op het gemis van een hechte, intieme band met één persoon – vaak een levenspartner.

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Van de Flevolandse geeft 53% aan zich niet eenzaam te voelen, 31% voelt zich enigszins eenzaam en 15% ervaart sterke eenzaamheid (Figuur 88). Landelijk zijn vergelijkbare percentages gevonden: respectievelijk 57%, 31% en 12%. Op provinciaal niveau komt eenzaamheid het meest voor in Groningen (17% sterk eenzaam, 34% enigszins eenzaam) en het minst in Utrecht (11% sterk eenzaam, 27% enigszins eenzaam).

Figuur 89. Percentages voor eenzaamheid voor de provincies.

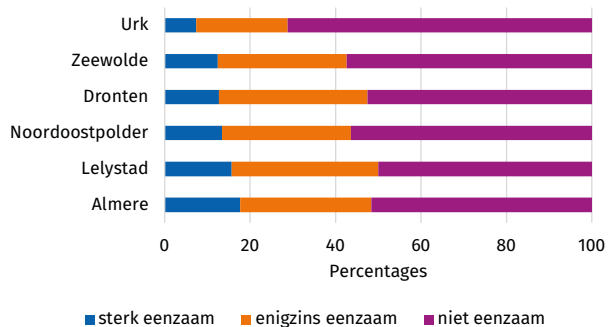
Als we naar de twee vormen van eenzaamheid kijken, geven Flevolandse vooral aan sociaal eenzaam te zijn. Voor sociale eenzaamheid geeft 44% van de Flevolandse aan niet sociaal eenzaam te zijn, 34% is enigszins sociaal eenzaam en 22% is sterk sociaal eenzaam. Landelijk liggen deze percentages respectievelijk op 49%, 32% en 20%. Voor emotionele

eenzaamheid geeft 61% van de Flevolandse aan niet emotioneel eenzaam te zijn, 26% is enigszins emotioneel eenzaam en 13% is sterk emotioneel eenzaam. Landelijk zijn deze percentages 66%, 24% en 10%. De verschillen tussen Flevoland en Nederland zijn voor alle vormen van eenzaamheid significant, maar verwaarloosbaar klein⁷⁴.

Flevolandse gemeenten

Binnen de Flevolandse gemeenten is eenzaamheid het hoogst in Lelystad (16% sterk eenzaam, 34% enigszins eenzaam), Almere (18% sterk eenzaam, 31% enigszins eenzaam) en Dronten (13% sterk eenzaam, 35% enigszins eenzaam; Figuur 89). Deze gemeenten rapporteren ook hogere niveaus van sociale en emotionele eenzaamheid. In de gemeente Urk is de eenzaamheid significant lager dan in de overige Flevolandse gemeenten. Het verband tussen gemeente en eenzaamheid is significant, maar de effectgrootte is klein⁷⁵.

Figuur 90. Percentages voor eenzaamheid voor de gemeenten.

Generaties

Ook is onderzocht of er een verband bestaat tussen eenzaamheid en generaties. Voor emotionele eenzaamheid rapporteert de jongere generatie significant vaker sterk (14%) of enigszins (39%) emotioneel eenzaam te zijn dan de middelbare generatie (respectievelijk 13% en 23%) en de oudere generatie (9% en 19%). Het verband tussen generaties en emotionele eenzaamheid is significant, maar klein.

74 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

75 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Voor sociale eenzaamheid is geen verband gevonden. Het verband tussen generaties en eenzaamheid in het algemeen is wel significant, maar verwaarloosbaar klein⁷⁶.

10.2.3 Samenleving en Onderwerpen van de 11 Thema's van Brede Welvaart

Voor alle onderwerpen in dit hoofdstuk is onderzocht of de groepen verschillen in hun scores binnen de 11 thema's van brede welvaart. Hiervoor zijn ANOVA's uitgevoerd. Tabel 16 toont de resultaten. Over het algemeen rapporteren inwoners die regelmatig contact hebben, dit contact als prettig ervaren en niet eenzaam zijn, een hogere tevredenheid over de thema's van brede welvaart.

De grootste verschillen zijn zichtbaar bij sociale contacten. Zo geven inwoners met weinig contact met vrienden gemiddeld een 5,9 voor tevredenheid over sociale contacten, tegenover 7,3 bij af en toe contact en 7,9 bij regelmatig contact. Sterk eenzame inwoners scoren gemiddeld een 5,3, terwijl enigszins en niet eenzame inwoners respectievelijk een 7,2 en 8,2 rapporteren.

Ook de kwaliteit van het contact met burens hangt sterk samen met de tevredenheid over de omgang in de buurt. Inwoners die dit contact als onprettig ervaren, geven gemiddeld een 5,1, tegenover 6,4 bij een neutrale ervaring en 7,6 bij een prettige ervaring.

Tabel 16. Overzicht van verschillen tussen groepen op de onderwerpen van brede welvaart.

Voorspellers	financiële situatie	werk en dagbesteding	hoeveelheid vrije tijd	opleidingskansen	woning	woonomgeving	bereikbaarheid	lichamelijke gezondheid	mentale gezondheid	sociale contacten	omgang in buurt	culturele aanbod	veiligheid in buurt	natuur en groen	landschap	milieukwaliteit
Frequentie contacten																
- familie	*	*		*					*	**	*					
- vrienden	*		*	*	*	*		*		***	*					
- burens	*	*	*	*	*	*	*		*	**	**	*	*	*	*	*
Kwaliteit contacten																
- familie	*	*	*	*	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*		
- vrienden	*	*	*	*	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*		*
- burens	**	**	*	**	**	**	*	*	**	**	***	**	**	*	*	*
Eenzaamheid																
- eenzaamheid	**	**	*	**	**	*	*	*	**	***	**	*	*	*		*
- sociale eenzaamheid	*	**	*	**	*	*	*	*	**	**	*	*	*	*		*
- emotionele eenzaamheid	**	**	*	**	**	**	*	*	**	***	**	*	*	*		*

Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), * = klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), ** = middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), *** = groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

76 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

10.3 Thema Sociaal Kapitaal

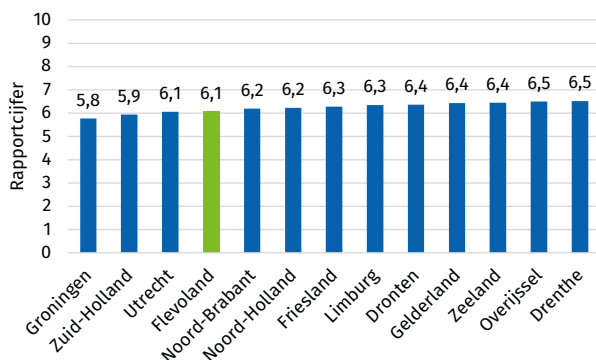
10.3.1 Sociale Samenhang

Sociale cohesie

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Voor sociale cohesie geven inwoners van Flevoland gemiddeld een 6,1, wat vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde van 6,3. Van alle provincies ervaren inwoners van Drenthe de hoogste sociale cohesie (6,5), terwijl in Groningen het laagste gemiddelde wordt gerapporteerd (5,8; Figuur 90).

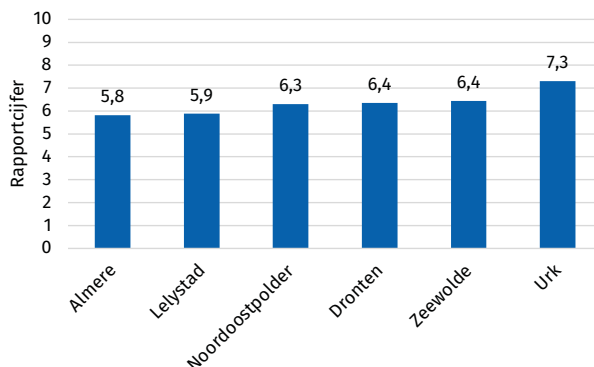
Figuur 91. Rapportcijfer voor de sociale cohesie in de provincies.

Flevolandse gemeenten

Gemeentelijk zijn er enkele verschillen zichtbaar. Inwoners van de gemeente Urk rapporteren de hoogste sociale cohesie, met een gemiddeld rapportcijfer van 7,3. Het verschil tussen Urk en de overige gemeenten is significant en groot. Inwoners van Almere en Lelystad geven met een 5,8 en een 5,9 de laagste sociale cohesie aan (Figuur 92). Het verschil tussen Lelystad en Almere ten opzichte van de andere gemeenten is ook significant, maar klein⁷⁷.

Figuur 92. Rapportcijfer voor de sociale cohesie in Flevolandse gemeenten.

Generaties

We hebben ook onderzocht of sociale cohesie samenhangt met generaties. Hiervoor is een ANOVA uitgevoerd, waaruit blijkt dat er een significant verschil is tussen de drie generaties. De oudere generatie ervaart de hoogste sociale cohesie met een gemiddelde score van 6,5, gevolgd door de middelbare generatie (6,1) en de jongere generatie (5,5). Hoewel deze verschillen significant zijn, is de effectgrootte klein⁷⁸.

Verbondenheid

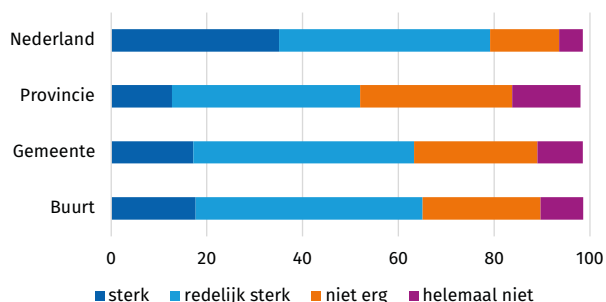
Flevoland, Nederland en de andere provincies

In Flevoland voelen inwoners zich het sterkst verbonden met Nederland: 35% voelt zich sterk verbonden en 44% redelijk sterk (Figuur 92). Daarna volgt de verbondenheid met de buurt (18% sterk, 47% redelijk sterk) en met de gemeente (17% sterk, 46% redelijk sterk). Flevolandse inwoners voelen zich minder sterk verbonden met de provincie, met 13% die zich sterk verbonden voelt en 39% redelijk sterk.

⁷⁷ De effectgrootte (Cohen's d) geeft de grootte van het verschil aan tussen het gemiddelde van Flevoland en Nederland. We hanteren de volgende indeling: groot verschil (***) bij Cohen's d > 0,50), middelgroot verschil (**) bij Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), en een klein verschil (*) bij Cohen's d < 0,20). De effectgrootte wordt alleen weergegeven wanneer het verschil statistisch significant is.

⁷⁸ We hanteren voor de interpretatie van de effectgrootte de volgende indeling: verwaarloosbaar verschil ($\eta^2 < 0,01$), klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

Figuur 93. Percentages voor de verbondenheid met Nederland, de provincies, gemeente en buurt in Flevoland.

Hoewel de verbondenheid in Flevoland op alle niveaus over het algemeen significant lager ligt dan het landelijke gemiddelde, zijn de verschillen klein of verwaarloosbaar⁷⁹. Landelijk gezien is de verbondenheid met de buurt (20% sterk, 48% redelijk sterk), de gemeente (19% sterk, 49% redelijk sterk), de provincie (15% sterk, 40% redelijk sterk) en Nederland (33% sterk, 45% redelijk sterk) iets hoger dan in Flevoland.

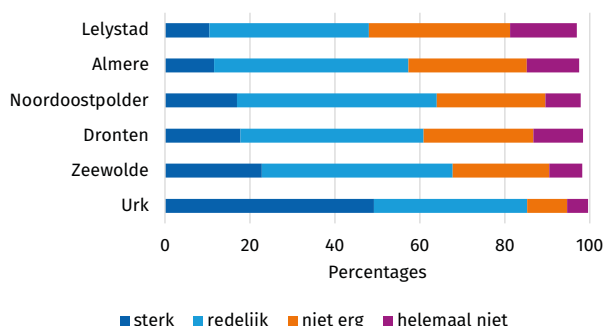
Bij de provincievergelijking zien we dat het percentage inwoners dat zich (redelijk) sterk verbonden voelt met de buurt het laagst is in Groningen (58%) en het hoogst in Overijssel en Zeeland (71%). Voor verbondenheid met de gemeente is Flevoland de provincie waar inwoners zich het minst verbonden voelen (59%), terwijl inwoners van Utrecht zich het meest verbonden voelen met hun gemeente (73%). De verbondenheid met de eigen provincie is het laagst in Zuid-Holland (40%) en het hoogst in Friesland (77%). Wat betreft verbondenheid met Nederland ligt dit percentage het laagst in Limburg (70%) en het hoogst in Utrecht (84%).

Flevolandse gemeenten

Binnen de Flevolandse gemeenten zijn er voor alle niveaus significante verschillen in verbondenheid. Met name de gemeente Urk springt eruit: 49% van de inwoners voelt zich sterk verbonden met hun

gemeente en 36% redelijk sterk (Figuur 93). Dit is aanzienlijk hoger dan in de andere Flevolandse gemeenten. Ook tussen de overige gemeenten zijn er significante verschillen in verbondenheid met de gemeente, maar deze zijn minder uitgesproken.

Figuur 94. Percentages voor de verbondenheid met de gemeente in Flevolandse gemeenten.

We zien ook significante verschillen in verbondenheid met de buurt, provincie en Nederland, maar deze verschillen zijn kleiner. Opvallend is dat inwoners van Urk, net als bij de verbondenheid met de gemeente, zich sterker verbonden voelen met de buurt dan inwoners van de andere Flevolandse gemeenten. Tegelijkertijd is hun verbondenheid met de provincie (4% sterk, 34% redelijk sterk) en met Nederland (20% sterk, 34% redelijk sterk) juist lager dan gemiddeld. Voor alle verbanden geldt dat de effectgroottes klein zijn⁸⁰.

Generaties

Tussen generaties zijn significante verschillen gevonden in de verbondenheid met de buurt, gemeente, provincie en Nederland. De oudere generatie voelt zich significant sterker verbonden met de buurt (82%), gemeente (75%), provincie (67%) en Nederland (85%) dan de middelbare generatie (respectievelijk 65%, 63%, 55% en 78%) en de jongere generatie (39%, 49%, 46% en 75%). Voor de verbondenheid met de gemeente, provincie en Nederland is het

⁷⁹ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

⁸⁰ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

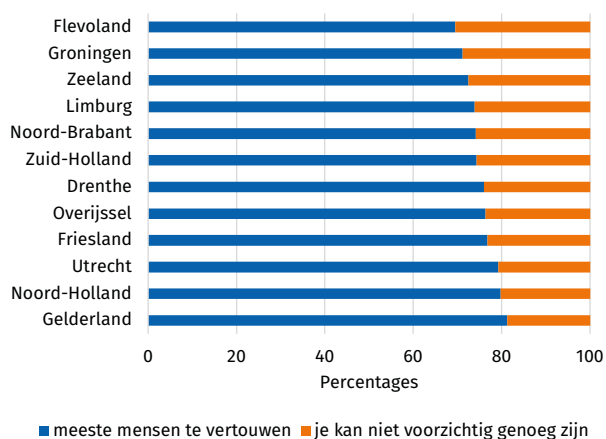
verband klein, terwijl voor de binding met de buurt sprake is van een middelgroot verband⁸¹.

Vertrouwen in anderen

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Van de Flevolandse geeft 70% aan de meeste mensen te vertrouwen (Figuur 94). Dit is significant lager dan het landelijk gemiddelde van 77%. Flevoland heeft het laagste percentage inwoners dat aangeeft de meeste mensen te vertrouwen, terwijl Gelderland het hoogste percentage heeft met 81%.

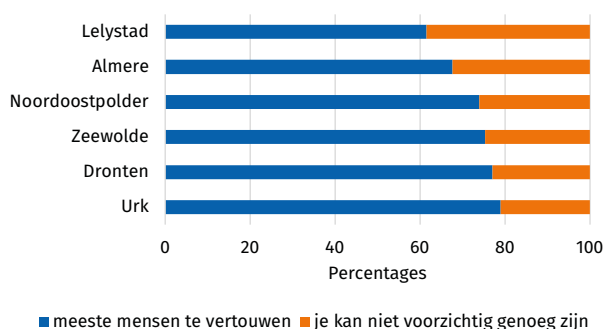
Figuur 95. Percentages voor het vertrouwen in anderen voor de provincies

Flevolandse gemeenten

Het percentage inwoners dat aangeeft de meeste mensen te vertrouwen is het hoogst in de gemeente Urk (79%) en het laagst in Lelystad (62%; Figuur 95). Hoewel de verschillen tussen gemeenten significant zijn, is het verband tussen gemeenten en het vertrouwen in anderen klein⁸². Vooral in Lelystad en Almere ligt het aandeel inwoners dat de meeste mensen vertrouwt lager dan in de overige gemeenten.

Figuur 96. Percentages voor het vertrouwen in anderen voor de Flevolandse gemeenten

Generaties

Er is ook onderzocht of er een verband bestaat tussen vertrouwen in anderen en generaties. Hiervoor zijn significante verschillen gevonden, maar deze zijn verwaarloosbaar⁸³. De jongere generatie (70%) heeft iets minder vertrouwen in de meeste mensen dan de middelbare (73%) en de oudere generatie (76%).

81 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

82 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

83 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

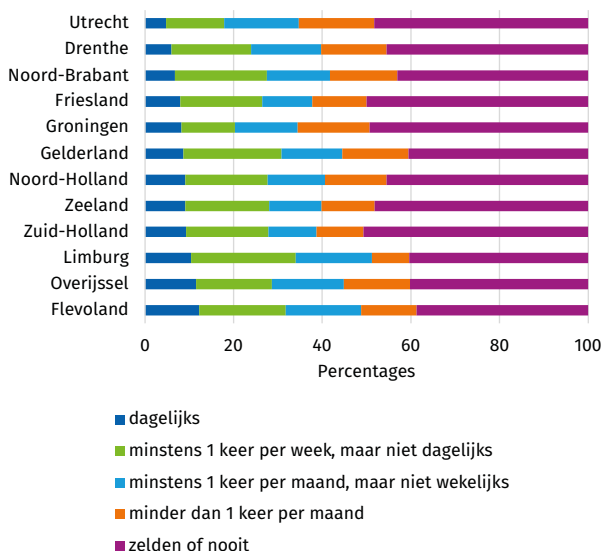
10.3.2 Betrokkenheid

Zorg aan familie, vrienden of kennissen

Flevoland, Nederland en de andere provincies

We hebben onderzocht hoe vaak Flevolandse zorgverleners zorg verlenen aan familie, vrienden of kennissen. Van de inwoners geeft 12% aan dit dagelijks te doen, 20% wekelijks en 17% maandelijks (Figuur 96). Deze percentages liggen significant hoger dan het landelijke gemiddelde, waar respectievelijk 9% dagelijks, 20% wekelijks en 14% maandelijks zorg verleent. Het verband tussen regio en zorgverlening is echter klein⁸⁴. Op provinciaal niveau is het aandeel mensen dat dagelijks of wekelijks zorg verleent het laagst in Utrecht (18%) en het hoogst in Limburg (34%).

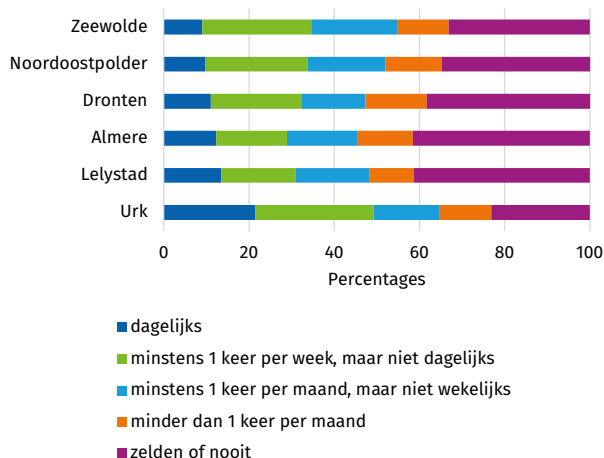
Figuur 97. Percentage inwoners van de provincies dat aan geeft zorg te verlenen aan familie, vrienden of kennissen

Flevolandse gemeenten

Tussen de Flevolandse gemeenten zijn significante, maar in totaal kleine verschillen te zien in het percentage inwoners dat dagelijks of wekelijks zorg verleent aan familie, vrienden of kennissen⁸⁵. De dagelijkse zorgverlening is het hoogst in de gemeente Urk (50%) en het laagst in Almere (29%; Figuur 97).

Figuur 98. Percentage inwoners van de gemeenten dat aangeeft zorg te verlenen aan familie, vrienden of kennissen

Generaties

Ook hebben we onderzocht of er een verband bestaat tussen de frequentie van zorgverlening aan familie, vrienden of kennissen en generaties. Er zijn significante verschillen tussen de generaties zichtbaar, waarbij vooral de jongere generatie afwijkt van de middelbare en oudere generatie. Van de jongere generatie geeft 57% aan zelden of nooit zorg te verlenen aan familie, vrienden of kennissen, tegenover 41% van de middelbare en 38% van de oudere generatie. Het verband tussen zorgverlening en generaties is echter klein⁸⁶.

Zorg aan burens

Flevoland, Nederland en de andere provincies

We hebben op twee manieren gevraagd hoe vaak Flevolandse hun burens ondersteunen: ten eerste hoe vaak huishoudelijke hulp aan burens wordt verleend (bijvoorbeeld tijdens vakantie de planten water geven, op huisdieren passen of de tuin verzorgen) en ten tweede hoe vaak zij aandacht hebben voor burens in zorgwekkende situaties (zoals bij eenzaamheid of problemen met zelfzorg).

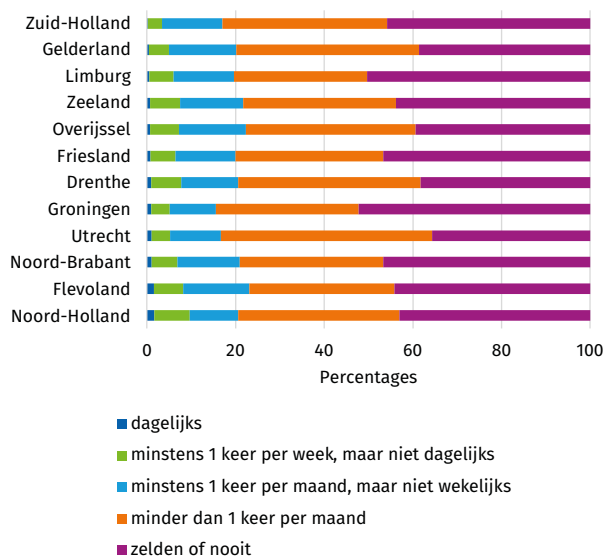
84 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

85 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

86 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

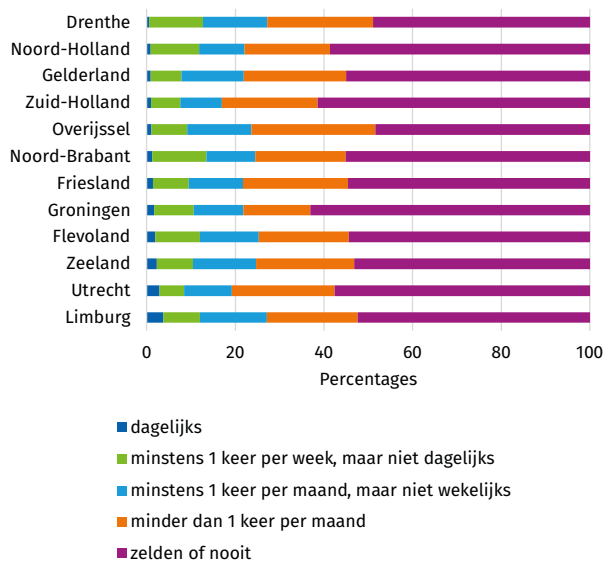
Voor huishoudelijke ondersteuning aan burens geeft 2% van de Flevolandse inwoners aan dit dagelijks te doen, 7% wekelijks en 15% maandelijks (Figuur 98). Dit ligt significant hoger dan het landelijke gemiddelde van respectievelijk 1%, 6% en 14%, maar de verschillen zijn verwaarloosbaar klein⁸⁷. Op provinciaal niveau is het aandeel mensen dat dagelijks of wekelijks burenhulp biedt het laagst in Zuid-Holland (3%) en het hoogst in Noord-Holland (10%).

Figuur 99. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft huishoudelijke ondersteuning te bieden aan burens

Ook wordt regelmatig aandacht besteed aan burens in kwetsbare situaties. In Flevoland geeft 2% van de inwoners aan dit dagelijks te doen, 10% wekelijks en 13% maandelijks (Figuur 99). Deze cijfers zijn vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Op provinciaal niveau is het aandeel mensen dat dagelijks of wekelijks hulp biedt aan burens die mogelijk in een kwetsbare situatie verkeren het laagst in Zuid-Holland (8%) en het hoogst in Noord-Brabant (14%).

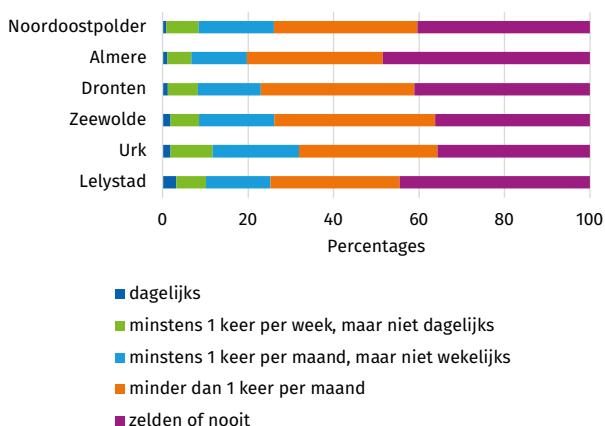
Figuur 100. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft aandacht te hebben voor burens in zorgwekkende situaties

Flevolandse gemeenten

In de gemeente Urk is het aandeel inwoners dat dagelijks of wekelijks burens ondersteunt het hoogst, namelijk 12% (Figuur 100). In Almere is dit aandeel met 7% het laagst. Daarnaast hebben Lelystad en Almere het hoogste percentage inwoners dat zelden of nooit ondersteuning biedt bij huishoudelijke taken voor burens. Het verband tussen huishoudelijke ondersteuning aan burens en Flevolandse gemeenten is echter verwaarloosbaar klein⁸⁸.

Figuur 101. Percentage inwoners van de gemeenten dat aangeeft huishoudelijke ondersteuning te bieden aan burens

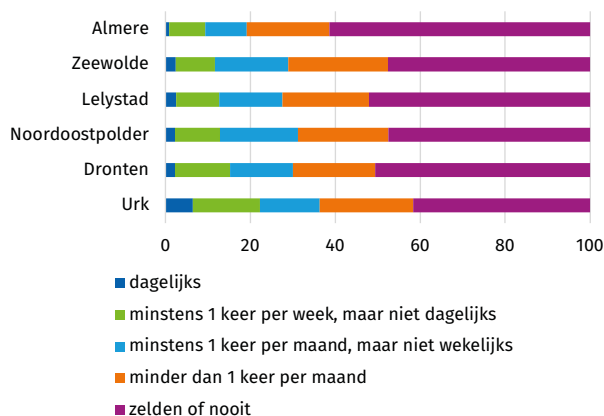

87 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

88 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Voor de inzet van hulp aan burens die zich in kwetsbare situaties bevinden, zijn eveneens significante verschillen te zien tussen de Flevolandse gemeenten (Figuur 101). Met name de gemeente Almere onderscheidt zich hierin: het aandeel inwoners dat dagelijks of wekelijks hulp biedt aan burens in kwetsbare situaties is met 9% het laagst. Daarnaast geeft ruim 60% aan dit zelden of nooit te doen. In de gemeente Urk is de dagelijkse en wekelijkse hulp het hoogst, namelijk 22%. Het gaat hier om een klein verband⁸⁹.

Figuur 102. Percentage inwoners van de gemeenten dat aangeeft aandacht te hebben voor burens in zorgwekkende situaties

Generaties

Voor zowel de huishoudelijke ondersteuning aan burens als de inzet voor burens in kwetsbare situaties is onderzocht of er een verband bestaat met generaties. In beide gevallen is een significant verband gevonden, waarbij vooral de jongere generatie minder vaak hulp biedt dan de middelbare en oudere generaties. Zo geeft 58% van de jonge generatie aan zelden of nooit

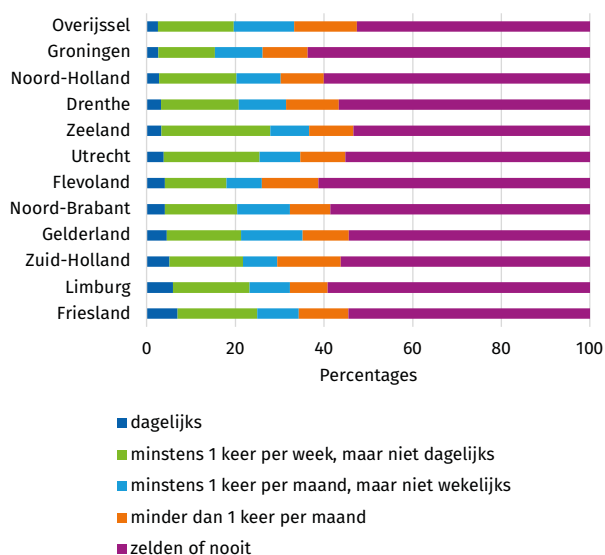
huishoudelijke hulp aan burens te verlenen, tegenover 43% van de middelbare generatie en 37% van de oudere generatie. Wat betreft hulp aan burens in kwetsbare situaties zegt 73% van de jonge generatie dit zelden of nooit te doen, vergeleken met 56% van de middelbare en 43% van de oudere generatie. In beide gevallen gaat het om een klein verband⁹⁰.

Vrijwilligerswerk

Flevoland, Nederland en de andere provincies

We hebben onderzocht hoe vaak Flevolandse vrijwilligersactiviteiten uitvoeren. Uit de resultaten blijkt dat 4% dit dagelijks doet, 14% wekelijks en 8% maandelijks (Figuur 102). Deze percentages liggen iets lager dan het landelijke gemiddelde van respectievelijk 5%, 18% en 10%. Het betreft een significant, maar klein verband⁹¹. Op provinciaal niveau is het aandeel vrijwilligers dat dagelijks of wekelijks actief is het laagst in Groningen (15%) en het hoogst in Zeeland (28%).

Figuur 103. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft vrijwilligersactiviteiten uit te voeren.

⁸⁹ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

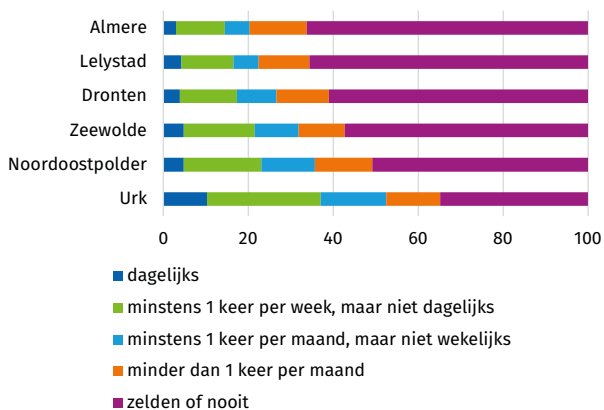
⁹⁰ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

⁹¹ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

Flevolandse gemeenten

Binnen de Flevolandse gemeenten is het aandeel inwoners dat dagelijks of wekelijks vrijwilligersactiviteiten uitvoert het laagst in Almere (15%) en het hoogst in Urk (37%; Figuur 103). Het gaat om een significant maar klein verband⁹². Met name de gemeente Urk wijkt significant af van de andere gemeenten.

Figuur 104. Percentage inwoners van de gemeenten dat aangeeft vrijwilligersactiviteiten uit te voeren.

Generaties

De jonge generatie doet significant minder vaak vrijwilligerswerk. Van de jongere generatie doet 68% zelden of nooit vrijwilligerswerk ten opzichte van 61% in de middelbare generatie en 49% in de oudere generatie. Het gaat hierbij om een klein verband⁹³.

10.3.3 Vertrouwen in Overheid en Participatie

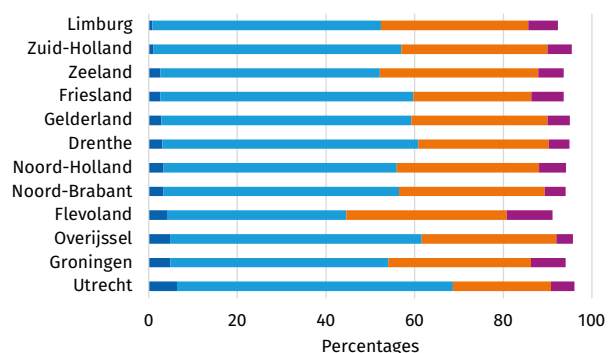
Vertrouwen overheid

Flevoland, Nederland en de andere provincies

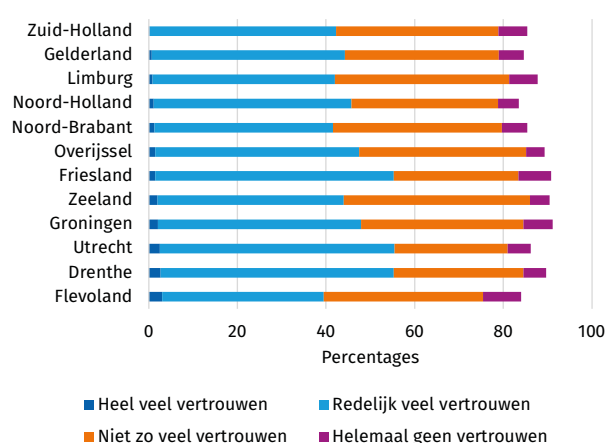
We hebben gevraagd in hoeverre inwoners vertrouwen hebben in de gemeente, de provincie en de landelijke overheid. Over het algemeen is te zien dat inwoners van Flevoland meer vertrouwen hebben in de gemeentelijke (45%) en provinciale (39%) dan de landelijke overheid (23%). Het Nederlandse gemiddelde voor het vertrouwen in de gemeente (58%) en de provincie (46%) ligt significant hoger dan het

Flevolandse gemiddelde. Het verband is echter klein. Vergeleken met de provincies is het vertrouwen in Flevoland in de gemeente en de provincie ook het laagst. Voor het vertrouwen in de landelijke overheid staat Flevoland in de middenmoot. In de provincie Utrecht is het vertrouwen in de gemeentelijke, provinciale en landelijke overheid het hoogst (respectievelijk 69%, 55%, 31%; Figuur 104a,b,c).

Figuur 105a. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de gemeentelijke overheid.

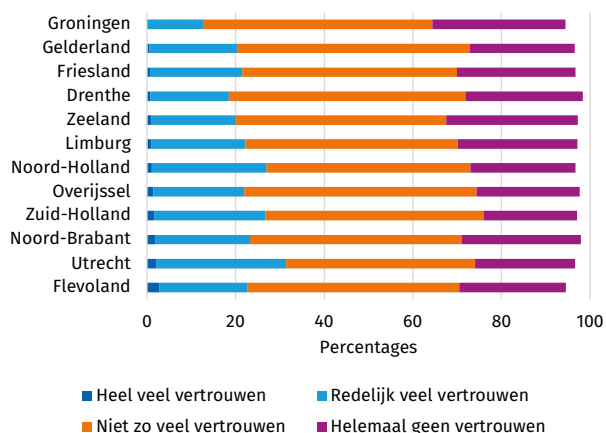
Figuur 105b. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de provinciale overheid.

92 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

93 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

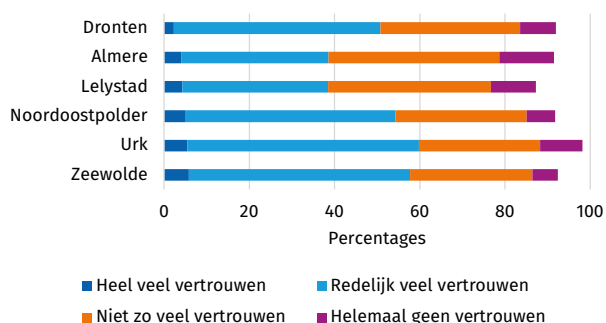
Figuur 105c. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de landelijke overheid.

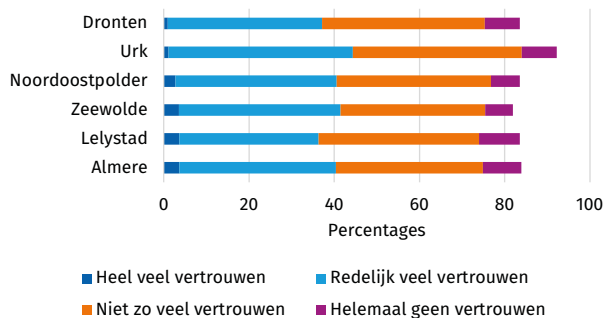
Flevolandse gemeenten

Voor het vertrouwen in de gemeentelijke en provinciale overheid scoort de gemeente Urk het hoogst en de gemeente Lelystad het laagst. Voor het vertrouwen in de landelijke overheid is een ander patroon zichtbaar. Dit is het hoogst in de gemeente Almere en het laagst in de gemeente Lelystad. We vinden alleen een significant klein verband voor het vertrouwen in de gemeentelijke overheid⁹⁴. Vooral Lelystad en Almere wijken significant af van de andere gemeenten (Figuur 105a,b,c).

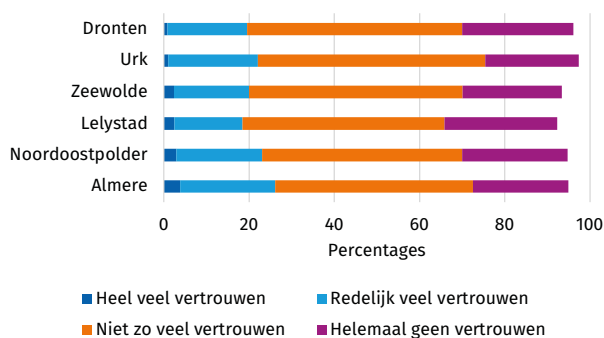
Figuur 106a. Percentage inwoners van de Flevolandse gemeenten dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de gemeentelijke overheid.

Figuur 106b. Percentage inwoners van de Flevolandse gemeenten dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de provinciale overheid.

Figuur 106c. Percentage inwoners van de Flevolandse gemeenten dat aangeeft (redelijk) veel vertrouwen te hebben in de landelijke overheid.

Generaties

Er zijn significante verschillen tussen generaties in het vertrouwen in de provinciale en landelijke overheid, maar deze verschillen zijn klein⁹⁵. Waar de middelbare generatie het meeste vertrouwen lijkt te hebben in de provinciale overheid, geldt dat voor de oudere generatie voor de landelijke overheid. Voor de gemeentelijke overheid vinden we geen significante verschillen.

Participatie gemeente

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Met betrekking tot het gemeentelijke beleid hebben we inwoners vier stellingen voorgelegd over hun ervaren participatie (zie Bijlage 2 voor een overzicht

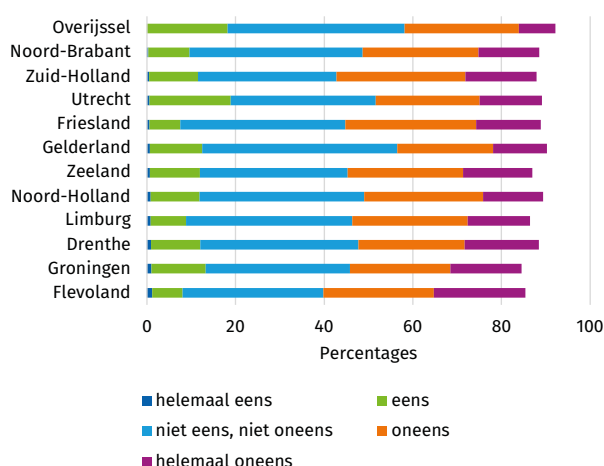
⁹⁴ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

⁹⁵ De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

van de stellingen). Hieronder bespreken we de totaalscores. Over het algemeen voelen inwoners van Flevoland zich weinig betrokken bij het gemeentelijke beleid: slechts 9% voelt zich betrokken, 21% is neutraal en 46% geeft aan géén gevoel van participatie te ervaren. Landelijk liggen de scores iets hoger: 12% voelt zich betrokken, 37% is neutraal en 40% voelt zich niet betrokken. Hoewel dit verschil significant is, is de effectgrootte klein⁹⁶.

In vergelijking met andere provincies voelen inwoners van Friesland en Flevoland zich het minst vaak betrokken bij het gemeentelijke beleid (beide 8%; Figuur 106). De hoogste ervaren betrokkenheid is te vinden in de provincie Utrecht, waar 19% van de inwoners aangeeft zich betrokken te voelen.

Figuur 107. Percentage inwoners van de provincies dat aangeeft zich betrokken te voelen bij de gemeentelijke overheid.

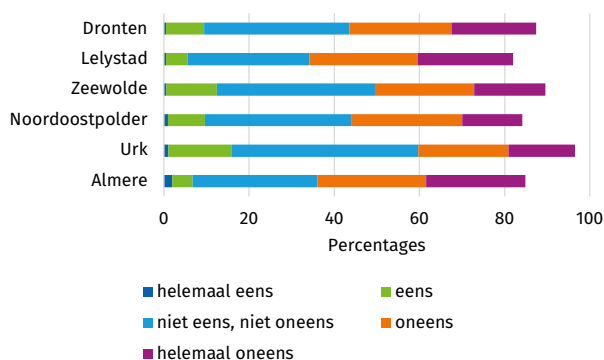

Flevolandse gemeenten

Binnen de Flevolandse gemeenten is het aandeel inwoners dat zich betrokken voelt bij hun gemeente het laagst in Lelystad (6%) en het hoogst op Urk (16%; Figuur 107). Het verband is significant, maar de

effectgrootte is klein⁹⁷. Met name de gemeenten Lelystad, Almere en Urk wijken significant af van de andere gemeenten: inwoners van Urk voelen zich duidelijk meer betrokken, terwijl inwoners van Almere en Lelystad zich juist minder betrokken voelen.

Figuur 108. Percentage inwoners van de Flevolandse gemeenten dat aangeeft zich betrokken te voelen bij de gemeentelijke overheid.

Generaties

We hebben ook onderzocht of de ervaren betrokkenheid bij het provinciale beleid verschilt tussen generaties. De gevonden verschillen zijn significant, maar de effectgrootte is klein. De jongere generatie voelt zich het minst betrokken: 11% voelt zich betrokken, 35% is neutraal en 45% voelt zich niet betrokken. De middelbare generatie laat vergelijkbare cijfers zien (11% betrokken, 38% neutraal, 51% niet betrokken), terwijl de oudere generatie zich iets vaker betrokken voelt bij het provinciale beleid (14% betrokken, 45% neutraal, 41% niet betrokken)⁹⁸.

Participatie provincie

Flevoland, Nederland en de andere provincies

Ook met betrekking tot het provinciale beleid hebben we inwoners vier stellingen voorgelegd over hun ervaren participatie (zie Bijlage 2 voor een overzicht

96 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

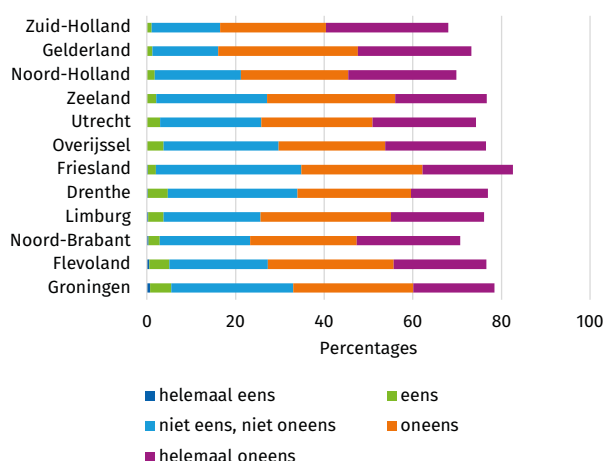
97 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

98 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2x2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3x3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

van de stellingen). Hieronder bespreken we de totaalscores. Over het algemeen voelen inwoners van Flevoland zich weinig betrokken bij het provinciale beleid: slechts 5% voelt zich betrokken, 22% is neutraal en 49% geeft aan géén gevoel van participatie te ervaren. Landelijk liggen de scores nog lager: 3% voelt zich betrokken, 59% is neutraal en 89% voelt zich niet betrokken. Hoewel dit verschil significant is, is de effectgrootte verwaarloosbaar klein⁹⁹.

In vergelijking met andere provincies voelen inwoners van Friesland en Flevoland zich het minst vaak betrokken bij het provinciale beleid (beide 8%; Figuur 108). De hoogste ervaren betrokkenheid is te vinden in de provincie Utrecht, waar 19% van de inwoners aangeeft zich betrokken te voelen.

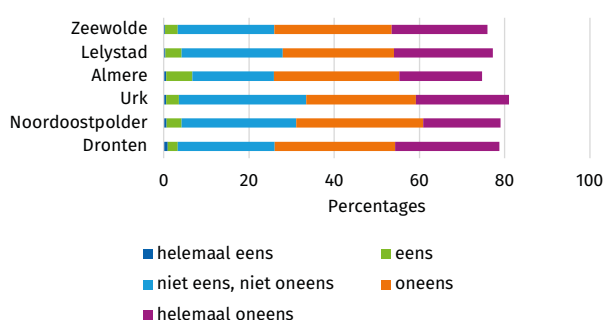
Figuur 109. Percentage inwoners van de provincie dat aangeeft zich betrokken te voelen bij de provinciale overheid.

Flevolandse gemeenten

Binnen de Flevolandse gemeenten is het aandeel inwoners dat zich betrokken voelt bij de provincie Flevoland het laagst in Dronten en Zeewolde (beiden 3%) en het hoogst in Almere (7%; Figuur 109). Dit verband is significant, maar de effectgrootte is klein¹⁰⁰. Vooral de gemeente Almere wijkt significant af van de andere gemeenten.

Figuur 110. Percentage inwoners van de Flevolandse gemeenten dat aangeeft zich betrokken te voelen bij de provincie Flevoland.

Generaties

We hebben ook onderzocht of de ervaren betrokkenheid bij het provinciale beleid verschilt tussen generaties. De gevonden verschillen zijn significant, maar de effectgrootte is klein. De grootste verschillen zijn zichtbaar bij inwoners die zich neutraal of niet betrokken voelen. Zo geeft 36% van de oudere generatie aan neutraal te zijn over hun betrokkenheid bij het provinciale beleid, tegenover 27% van de middelbare generatie en 28% van de jongere generatie. Zowel de jongere als de middelbare generatie (beiden 67%) voelen zich vaker niet betrokken bij de provincie, vergeleken met 59% van de oudere generatie. De percentages die zich daadwerkelijk betrokken voelen liggen voor alle generaties dicht bij elkaar: 5% bij de jongere generatie, 6% bij de middelbare en 4% bij de oudere generatie¹⁰¹.

99 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2×2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3×3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

100 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2×2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3×3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

101 De effectgrootte (Cramér's V) geeft de sterkte van het verband aan tussen twee categorische variabelen. We hanteren de volgende indeling: voor een 2×2-tabel geldt: >0.10 (klein verband), >0.30 (middelgroot verband) en >0.50 (sterk verband); voor tabellen van 2/3×3 of groter geldt: >0.07 (klein verband), >0.21 (middelgroot verband) en >0.35 (groot verband).

10.3.3 Sociaal Kapitaal en Ervaren Brede Welvaart

Voor alle onderwerpen in dit hoofdstuk is onderzocht of er verschillen bestaan in de scores op de 11 thema's van brede welvaart. Hiervoor zijn verschillende analyses uitgevoerd (Tabel 17). Over het algemeen blijkt dat vooral sociale cohesie, verbondenheid en vertrouwen sterk samenhangen met ervaren brede welvaart.

Sociale cohesie laat een significante en sterke samenhang zien met alle onderdelen van brede welvaart. Inwoners die een hogere mate van sociale cohesie ervaren, rapporteren gemiddeld ook een

hogere tevredenheid op de verschillende aspecten van brede welvaart.

Ook de ervaren verbondenheid met de buurt en gemeente hangt sterk samen met tevredenheid over de woonomgeving en omgang met anderen in de buurt. Voor de buurt geldt dat dit verband ook sterk is voor tevredenheid met de woning, sociale contacten en veiligheid. De verbondenheid met de provincie laat vooral een sterke samenhang zien met tevredenheid over de aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap. Ook hier geldt inwoners die zich meer verbonden voelen rapporteren over het algemeen een hogere tevredenheid.

Tabel 17. Overzicht van verschillen tussen groepen op de onderwerpen van brede welvaart.

Voorspellers	Financiële situatie	Werk en dagbesteding	Hoeveelheid vrije tijd	Opleidingskansen	Woning	Woonomgeving	Bereikbaarheid	Lichamelijke gezondheid	Mentale gezondheid	Sociale contacten	Omgang in buurt	Culturele aanbod	Veiligheid in buurt	Natuur en groen	Landschap	Milieukwaliteit
Sociale cohesie ¹⁰²	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
Verbondenheid ¹⁰³																
- buurt	**	**	**	**	***	***	**	**	**	***	***	**	***	**	**	**
- gemeente	**	**	**	**	**	***	**	**	**	**	***	**	**	**	**	**
- provincie	*	**	**	*	**	**	**	*	**	**	**	**	**	**	***	**
- Nederland	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
- Vertrouwen in anderen	***	**	**	***	**	**	**	**	**	**	***	*	***	**	**	**
Betrokkenheid ¹⁰⁴																
- Mantelzorg	*		*	*	*			*	*	*						
- Buren algemeen				*	*	*			*	*	*	*		*		
- Buren persoonlijk										*	*				*	
- Vrijwilligerswerk				*				*	*	*	*					
Vertrouwen overheid ¹⁰⁵																
- gemeente	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*	**	*	**	**	*	**
- provincie	*	*	*	*	*	**	*	*	*	*	*	*	**	*	*	**
- Nederland	*	*		*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*
Participatie ¹⁰⁶																
- gemeenten	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
- provincie	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

102 Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verband, * = zwak verband (BETA <0.075), ** = redelijk sterke verband (BETA tussen 0.250 en 0.075), *** = sterke verband (BETA >0.250).

103 Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verschil, * = klein verschil (Cohen's d <0,20), ** middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), *** = groot verschil (Cohen's d >0,50).

104 Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verschil (= $\eta^2 < 0,01$), * = klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), ** = middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), *** = groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

105 Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verschil (= $\eta^2 < 0,01$), * = klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), ** = middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), *** = groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

106 Leeg vakje = niet significant of verwaarloosbaar verschil (= $\eta^2 < 0,01$), * = klein verschil (η^2 tussen 0,01 en 0,06), ** = middelgroot verschil (η^2 tussen 0,06 en 0,14), *** = groot verschil ($\eta^2 \geq 0,14$).

10.4 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn de ervaringen van Flevolandse onderzocht op het gebied van sociale contacten, omgang met anderen, betrokkenheid en sociaal kapitaal. Daarbij is gekeken naar verschillen tussen regio's en generaties, en naar de samenhang van deze aspecten met brede welvaart. Sociaal kapitaal, bestaande uit sociale cohesie, verbondenheid, vertrouwen in anderen en instituties, en participatie, speelt een belangrijke rol in brede welvaart 'later' van inwoners en wordt hierbij specifiek belicht.

- **Samenleving: Flevolandse zijn over het algemeen tevreden over de frequentie en kwaliteit van hun sociale contacten, maar ervaren vaker sociale eenzaamheid dan gemiddeld in Nederland.** Het contact met familie is het meest frequent, gevolgd door vrienden en burens. Ondanks de regelmaat en kwaliteit van deze contacten, is sociale eenzaamheid iets prominenter in Flevoland.
- **Sociaal kapitaal: een aanzienlijk deel van de Flevolandse geeft aan andere mensen niet te vertrouwen en ook de betrokkenheid bij vrijwilligerswerk en de overheid is gering, terwijl mantelzorg en hulp aan burens juist vaak voorkomen.** 70% van de Flevolandse geeft aan de meeste mensen te vertrouwen, maar 30 procent geeft aan dit niet te doen. Flevolandse tonen wel veel actieve betrokkenheid in mantelzorg en hulp aan burens, maar minder in vrijwilligerswerk en overheidsparticipatie. Voor de sociale cohesie geven Flevolandse een 6,1.
- **In vergelijking tot het landelijke gemiddelde zien we een gemengd beeld.** Flevoland heeft ook een hogere mate van sociale eenzaamheid scoort onderdelen van het sociaal kapitaal lager dan het landelijke gemiddelde en, met name wat betreft vertrouwen, vrijwilligerswerk en verbondenheid met de overheid, terwijl mantelzorg en burenhulp juist relatief goed scoren.
- **Binnen Flevoland zijn duidelijke gemeentelijke verschillen zichtbaar.** Urk onderscheidt zich met de frequentste en prettigste sociale contacten, een sterke sociale cohesie en hoge betrokkenheid, terwijl Lelystad en Almere juist hogere eenzaamheid en lager vertrouwen.
- **Jongere generaties onderhouden vaker contact met familie en vrienden, maar ervaren ook meer emotionele eenzaamheid en een lagere verbondenheid met hun directe omgeving.** Oudere generaties hebben juist vaker contact met burens en ervaren een hogere sociale cohesie en betrokkenheid. Sociale eenzaamheid overstijgt generaties, maar jongeren rapporteren een lagere sociale cohesie, minder verbondenheid en tonen over het algemeen minder betrokkenheid.
- **Inwoners die vaker en prettiger contact hebben, minder eenzaam zijn, meer sociale cohesie ervaren en meer vertrouwen hebben, zijn significant tevredener over brede welvaart en welzijn.** Vooral sociale cohesie toont een sterke samenhang met bijna alle aspecten van ervaren brede welvaart, wat het belang van sterk sociaal kapitaal benadrukt.

Bronnen

1. Provincie Flevoland (2022). *Strategische agenda Flevoland: Over de brug komen*. [Link](#)
2. Provincie Flevoland (2023). *Toekomst voor het nieuwe land: van, voor en door Flevoland*. *Coalitieakkoord 2023-2027*. [Link](#)
3. Nationaal Netwerk Brede Welvaart (2025). *Van meer waarde: brede welvaart in de beleidspraktijk*. [Link](#)
4. De Vlieger en Van Wickeren (2023). *Benut 'brede welvaart' voor beter beleid*, ESB. [Link](#)
5. Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (2024). *Waardevol regeren: sturen op brede welvaart*. [Link](#)
6. CBS (2024). *Definities brede welvaart*. [Link](#)
7. CBS (2024). *Regionale monitor brede welvaart*. [Link](#)
8. Provincie Flevoland (2025). *Monitor Brede Welvaart in Flevoland*. [Link](#)
9. Het Kabinet (2025). *Kabinetsreactie op Raad voor de leefomgeving en infrastructuur-rapport "Waardevol regeren: sturen op brede welvaart"*. [Link](#)
10. Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, Raad voor het Openbaar Bestuur en Raad voor Volksgezondheid en samenleving (2023). *Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's*. [Link](#)
11. CBS (2024). *Raamwerk: Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals*. [Link](#)
12. Conference of European Statisticians (2014). *Recommendations on Measuring Sustainable Development*. [Link](#)
13. CBS (2025). *Monitor Brede Welvaart en SDG's*. [Link](#)
14. CBS (2024). *Technische toelichting op de regionale Monitor Brede Welvaart*. [Link](#)
15. Het PON & Telos (2023). *Ervaren Brede Welvaart: Hoe Brabanders de kwaliteit van hun leven en leefomgeving waarderen in 2022*. [Link](#)
16. Provincie Overijssel (2024). *Brede Welvaart 2024*. [Link](#)
17. Planbureau Fryslân (2023). *Regionale monitor Brede Welvaart: Uitdagingen voor Friese regio's*. [Link](#)
18. Sociaal Planbureau Groningen (2024). *Monitor Brede Welvaart Groningen*. [Link](#)
19. Trendbureau Drenthe (2024). *Monitor Brede Welvaart Drenthe*. [Link](#)
20. Burger en Veenhoven (2021). *Geluk: economische perspectieven*. Bohlmeijer, et al. *Handboek Positieve Psychologie: Theorie*. Boom Uitgevers, pp. 126-139. [Link](#)
21. Delfmann, De Haan en Janssens (2021). *Gronings welzijn. Wat bepaalt het persoonlijk*. Sociaal Planbureau Groningen. [Link](#)
22. Het PON & Telos (2024). *Het Regiokompas Brede Welvaart: Monitoren met waarde*. [Link](#)
23. WCED (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. [Link](#)
24. Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2023). *Grip: Het maatschappelijk belang van persoonlijke controle*. [Link](#)
25. CBS (2025). *Natuurlijk kapitaal*. [Link](#)
26. Economic Board Flevoland (2023). *Flevoland Monitor 2023*. [Link](#)
27. Provincie Flevoland (2021). *Flevolandse woonagenda: woonwensen centraal*. [Link](#)
28. De Jong Gierveld & Van Tilburg (2006). *Eenzaamheid in Nederland: Methoden en toepassingen van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*. NIVEL / SCP / VU Amsterdam.

Bijlage 1. Onderzoeksverantwoording

Deze onderzoeksverantwoording heeft als doel om inzicht te geven in de keuzes die gedurende het onderzoeksproces zijn gemaakt en de onderbouwing daarvan. Door transparant te zijn over de gehanteerde werkwijze, worden de betrouwbaarheid en controleerbaarheid van het onderzoek versterkt. Het stelt de lezer in staat om de kwaliteit, toepasbaarheid en beperkingen van de resultaten beter te kunnen beoordelen.

Dataverzameling

Voor het onderzoek hebben we gebruikgemaakt van vragenlijsten die schriftelijk zijn verstuurd naar inwoners. De uitnodigingsbrief is per post verstuurd. Na een aantal weken hebben inwoners van de gemeenten waar de respons achterbleef een herinneringsbrief ontvangen. De procedure per gemeente was verschillend.

Steekproef vanuit Flevolandse Gemeenten

De gemeenten Almere, Lelystad en Noordoostpolder hebben een willekeurige steekproef getrokken uit de Basisregistratie Personen (BRP). Voor de gemeenten Zeewolde, Dronten en Urk is er een willekeurige steekproef getrokken uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). De uitnodigingsbrieven aan inwoners uit de gemeente Urk zijn verstuurd vanuit de provincie. De andere brieven zijn verstuurd vanuit de gemeenten.

De verwachting was dat de respons van de steekproef uit de BAG zou achterblijven ten opzichte van de respons van de andere steekproef (BRP). De steekproef uit de BAG is daarom groter (+350 inwoners per gemeente). In sommige gemeenten zagen we tijdens de uitzetperiode een achterblijvende respons.

Voor de gemeenten Almere, Lelystad en Noordoostpolder zijn herinneringen uitgestuurd. In de gemeente Urk was de respons na de eerste uitnodigingsbrief erg laag. Daarop hebben we, in plaats van een herinnering, de overige adressen in Urk ook een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan het onderzoek. In de gemeente Zeewolde was behoefte aan inzicht in een specifiek postcodegebied. In dit postcodegebied bleef de respons achter. Hier hebben we, net als in de gemeente Urk, ook de overige adressen een uitnodigingsbrief gestuurd.

In de uitnodigingsbrief stond een willekeurige code die inwoners invulden in de vragenlijsten. Door te kijken welke codes nog niet voorkwamen in de respons, konden we gerichte herinneringen sturen naar inwoners die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld. In de brief was de mogelijkheid opgenomen om telefonisch vragen te stellen of een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Inwoners die in het vervolg niet meer uitgenodigd wilden worden, hebben we geregistreerd. Deze inwoners zullen niet meer benaderd worden voor vervolgonderzoek. In totaal hebben 34 inwoners een schriftelijke vragenlijst opgevraagd, 30 inwoners hebben de vragenlijst ingevuld.

I&O Research Panel

De vragenlijst is landelijk uitgezet via het I&O Research Panel van Ipsos I&O Publiek. Panelleden zijn benaderd via e-mail. Na een week is er een herinnering verstuurd. Per provincie zijn rond de 700 e-mailuitnodigingen verstuurd. Voor de provincies Gelderland, Limburg en Noord-Brabant was de verwachting dat de respons lager zou zijn. Daarom zijn uit deze provincies meer inwoners uitgenodigd (+50 inwoners).

Responsaantallen Flevoland

Via willekeurige steekproeven zijn in totaal 26.333 uitnodigingsbrieven verstuurd, al dan niet op naam. Dit heeft een totale respons van 2.961 opgeleverd, een respons van 11%. Het responspercentage verschilt per gemeente. De respons in de gemeente Urk was het laagst (4%) en in de gemeenten Lelystad en

Noordoostpolder het hoogst (16%). Er lijkt geen verschil in responspercentage tussen de BRP- en BAG-steekproef. De respons in de gemeente Urk is in lijn met de responsaantallen uit eerder onderzoek. Via het panel vulden 346 Flevolandse inwoners (49% van de genodigden) de vragenlijst in. De respons per gemeente en per steekproef is opgenomen in Tabel 18.

Tabel 18. Respons uitgesplitst naar steekproefmethode per Flevolandse gemeente

Gemeente	Steekproefmethode	Uitgenodigd (aantal)	Respons	Respons (aantal)
Almere	BRP	3.700	11%	399
	I&O Research Panel	213	62%	133
Dronten	BAG	4.050	13%	522
	I&O Research Panel	162	47%	76
Lelystad	BRP	3.700	16%	607
	I&O Research Panel	65	66%	43
Noordoostpolder	BRP	3.700	16%	599
	I&O Research Panel	138	35%	48
Urk	BAG	7.047	4%	274
	I&O Research Panel	39	36%	14
Zeewolde	BAG	4.136	14%	560
	I&O Research Panel	83	39%	32
Flevoland	n.v.t.	27.033	12%	3.307

Responsaantallen andere Provincies

In totaal zijn er 8.551 inwoners uitgenodigd waarvan 4.058 inwoners de vragenlijst hebben ingevuld.

Dit is een respons van 47%. De volledige respons staat in Tabel 19.

Tabel 19. Respons per provincie uit het panelonderzoek

Provincie	Uitgenodigd (aantal)	Respons	Respons (aantal)
Flevoland	700	49%	346
Drenthe	700	47%	330
Friesland	701	48%	338
Gelderland	749	44%	331
Groningen	700	50%	353
Limburg	749	42%	315
Noord-Brabant	749	46%	348
Noord-Holland	702	48%	335
Overijssel	700	49%	342
Utrecht	701	50%	352
Zeeland	700	49%	342
Zuid-Holland	700	47%	326

Data Cleaning

Bij het opschonen van de data zijn een aantal controles en correcties uitgevoerd om de kwaliteit en bruikbaarheid van de dataset te waarborgen. We hebben gekeken naar missende data, incorrect ingevulde gegevens en dubbel ingevulde vragenlijsten door dezelfde respondent.

Onvolledige Vragenlijsten

Onvolledige vragenlijsten zijn meegenomen als respondenten ten minste de achtergrondkenmerken en de tevredenheid over de onderwerpen van brede welvaart hadden ingevuld. Dit was de vraag: “Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met...”, gevolgd door onderwerpen van ervaren brede welvaart zoals “je hoeveelheid vrije tijd” en “je mentale gezondheid”. De achtergrondkenmerken die zij hebben ingevuld, waren de gemeente waarin inwoners wonen, hoelang inwoners woonachtig zijn in de provincie, of zij binnen of buiten de bebouwde kom wonen, de postcode, leeftijd en geslacht. Een volledig overzicht van de concepten en bijbehorende meetinstrumenten staat in Bijlage 2. Dit leverde een totale respons van 7.123 op.

Foutieve Gegevens

Vervolgens hebben we gecontroleerd op de juistheid van ingevulde postcodes, ID-codes en leeftijd. Voor respondenten uit Flevoland hebben we gekeken of de ingevulde postcodes overeenkwamen met postcodes uit Flevoland. Na controle zijn de foutieve postcodes (50) verwijderd. De bijbehorende respons is wel meegenomen in de analyse, omdat we weten in welke gemeente de respondent woonachtig is.

Naast de postcode hebben we ook gekeken naar foutief ingevulde ID-codes. Inwoners die geselecteerd waren via willekeurige steekproeven kregen een uitnodigingsbrief met daarin een unieke ID-code, die zij invulden in de vragenlijst. Foutief ingevulde ID-codes (115) hebben we verwijderd. De bijbehorende respons is wel meegenomen in de analyse.

Als laatste hebben we gekeken naar leeftijd. Sommige respondenten hadden een foutief geboortejaar of een foutieve leeftijd ingevuld. Het geboortejaar hebben

we omgerekend (12) en foutieve leeftijden (2) hebben we verwijderd. De bijbehorende respons is wel meegenomen in de analyse.

Identieke Rijen en ID-codes

ID-codes zijn gecontroleerd op dubbelingen. Hierbij hebben we 55 dubbele ID-codes gevonden. Bij nadere inspectie bleken de meeste van deze rijen te verschillen in responskenmerken, wat suggereert dat meerdere personen uit één huishouden met dezelfde code de vragenlijst hebben ingevuld. Indien dit het geval was, hebben we de respons meegenomen in de analyse. In gevallen waarin de respondentkenmerken (leeftijd, geslacht, inkomen en postcodecijfer) volledig overeenkwamen, zijn de dubbele rijen verwijderd. Daarbij is de meest volledig ingevulde vragenlijst behouden. Als er geen verschil in volledigheid was, is de eerst ingevulde vragenlijst behouden.

Daarnaast is gecontroleerd op bijna identieke rijen, waarbij een overeenkomst van 90% is gehanteerd als grenswaarde. Enkele rijen voldeden aan dit criterium, maar uit inspectie van achtergrondkenmerken bleek dat het om verschillende respondenten ging. Deze rijen zijn daarom niet verwijderd.

Her codering van de Anders Namelijk Categorie

In sommige vragen hadden respondenten de mogelijkheid om te kiezen voor ‘anders, namelijk’, waarbij zij zelf een antwoord konden formuleren. Dit was het geval bij huishoudsamenstelling en ervaren of verwachte problemen bij het vinden van een gewenste woning. De open antwoorden hebben we, waar mogelijk, gehercodeerd zodat deze binnen bestaande antwoordcategorieën konden worden opgenomen.

Voorbereiden van de Dataset

Samenvoeging van Willekeurige Steekproeven en paneldata

In dit onderzoek hebben we ervoor gekozen om de Flevolandse respons uit de willekeurige steekproeven en het I&O Research Panel samen te voegen in één gecombineerde dataset. We hebben dit gedaan om de resultaten te baseren op zoveel mogelijk informatie van Flevolandse inwoners, vooral wanneer we willen

kijken naar verschillen tussen groepen en op gemeenteniveau. Door de data te combineren, hebben we een grotere en meer diverse groep inwoners om de resultaten op te baseren, wat de betrouwbaarheid van de resultaten naar ons inzicht versterkt.

Voorafgaand aan de samenvoeging zijn de panel- en steekproefdata zorgvuldig vergeleken op achtergrondkenmerken (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau) en op de onderwerpen van ervaren brede welvaart. Uit de beschrijvende statistieken blijkt dat de verschillen tussen de twee minimaal zijn. Er waren geen aanwijzingen die duiden op selectiebias of verstoring van de representativiteit van de gecombineerde dataset. Aangezien zowel het panel als de steekproeven zijn gebaseerd op aselechte werving, zien wij voldoende aanleiding om de gegevens te combineren tot één dataset.

Weging

Om ervoor te zorgen dat de resultaten een goed beeld geven van de Flevolandse bevolking, hebben we gebruikgemaakt van weging. Dit betekent dat we in de analyses rekening houden met de samenstelling van de bevolking op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en gemeente. Door te wegen corrigeren we eventuele over- of ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in de steekproef. Dit zorgt ervoor dat de uitkomsten beter aansluiten bij de werkelijke verhoudingen binnen de Flevolandse bevolking.

De weging is gebaseerd op bevolkingscijfers van het CBS. Deze cijfers hebben we vergeleken met de steekproefproporties (zie het voorbeeld in het kader hieronder). Voor het berekenen van de weegfactor hebben we de volgende formule gebruikt:

Weegfactor = Populatieproportie ÷ Steekproefproportie

Voor elk achtergrondkenmerk hebben we één weegfactor berekend, die we vervolgens met elkaar hebben vermenigvuldigd tot één totale weegfactor (zie het voorbeeld in het kader hieronder). Voor de totale weegfactor hebben we de volgende berekening gebruikt:

Totale weegfactor = weegfactor_1 × weegfactor_2 × weegfactor_3 × weegfactor_4

Voor het gemiddelde van Flevoland hebben we gewogen op inwonersaantallen per gemeente, zodat de bevolkingssamenstelling zoveel mogelijk overeenkomt met de werkelijkheid. Om het minder complex te maken, hebben we voor de vergelijking tussen groepen binnen gemeenten en de vergelijking tussen gemeenten de totale weegfactor gebruikt, waarbij gewogen wordt op gemeente. We hebben de resultaten vergeleken inclusief en exclusief de weegfactor voor gemeenten. De verschillen in resultaten waren minimaal. Voor de andere provincies dan Flevoland hebben we niet gewogen op gemeente; hier heeft de weegfactor voor gemeente bij elke rij een waarde van 1 gekregen, oftewel elke rij telt evenveel mee. Indien er een missende waarde was bij een van de weegfactoren, dan was de waarde van die weegfactor ook 1. Voor het Nederlandse gemiddelde hebben we gewogen op inwonersaantallen per provincie.

Dit resulteert in twee weegfactoren:

1. Een totale weegfactor op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en gemeente, gebruikt voor de vergelijking van groepen binnen gemeenten, de vergelijking tussen gemeenten en het berekenen van het provinciale gemiddelde.
2. Een totale weegfactor op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, gemeente en provincie, gebruikt voor het berekenen van het Nederlandse gemiddelde.

Voorbeeld berekening weegfactor

Populatieproporties van gemeente Dronten volgens het CBS (2024)

Geslacht	Aantal inwoners	Relatief aantal
Man	17.962	50%
Vrouw	17.756	50%

Steekproefproporties van gemeente Dronten uit het onderzoek

Geslacht	Aantal respondenten	Relatief aantal
Man	316	54%
Vrouw	273	46%

Weegfactor voor mannen: $50\% / 46\% = 1.09$

Weegfactor voor vrouwen: $50\% / 54\% = 0.93$

Iedereen die vrouw is in de steekproef krijgt de weegfactor 1,09 en iedere respondent die man is krijgt een 0,93. Iedere respondent waarvan we niet weten of het een man of vrouw is of die anders heeft aangegeven krijgt de weegfactor 1. Op deze manier krijgen we voor elke respondent een weegfactor op alle achtergrondkenmerken. Bijvoorbeeld:

- De respondent is een vrouw (weegfactor 1,09 zoals net berekend);
- is 31 jaar oud (weegfactor 1,50)
- heeft een mbo 1 opleiding gevolgd (weegfactor 1,62);
- woont in gemeente Dronten (weegfactor 0,56)

Dit resulteert in de volgende totale weegfactor voor deze respondent:

Totale weegfactor: $1,09 \times 1,5 \times 1,62 \times 0,56 = 1,48$

Dat betekent dat de antwoorden van deze respondent 1,48 keer meetellen voor het resultaat.

Bij het toepassen van de weging hebben we ervoor gekozen om de weegfactor te maximeren op 3. Dit betekent dat de antwoorden van een respondent maximaal drie keer zo zwaar kunnen meewegen als die van een andere respondent. Hiermee voorkomen we dat een klein aantal respondenten met een zeer hoge weegfactor onevenredig veel invloed heeft op de uitkomsten. De waarde 3 is een veelgebruikte grens in onderzoeken waarin weging wordt toegepast.

We hebben gecontroleerd of er substantiële verschillen waren in de resultaten tussen de gewogen en ongewogen data. Dit bleek niet het geval te zijn. Tot slot hebben we onderzocht of een aparte weging van de paneldata ten opzichte van de steekproefdata noodzakelijk was, omdat de paneldata net andere steekproefproporties heeft dan de steekproefdata. Ook dit gaf geen substantieel andere uitkomsten.

Data-Analyse

De gegevens zijn geanalyseerd met behulp van beschrijvende statistieken. Om verschillen tussen groepen, zoals gemeenten, leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus, in kaart te brengen, hebben we verschillende statistische toetsen uitgevoerd. Voor alle databewerkingen en analyses hebben we gebruikgemaakt van Python. Alle analyses zijn uitgevoerd met de gewogen dataset.

Betrouwbaarheidsanalyse

Verschillende constructen, zoals emotionele eenzaamheid, ervaren bereikbaarheid, sociale cohesie en ervaren brede welvaart, zijn gemeten aan de hand van meerdere stellingen die samen een samengestelde maat voor het construct vormen. Om de interne consistentie en betrouwbaarheid van de samengestelde maten te meten, hebben we betrouwbaarheidsanalyses uitgevoerd. De Cronbach's alpha was voor alle samengestelde schalen boven de 0,7, wat wijst op een acceptabele tot goede betrouwbaarheid. Dit betekent dat de stellingen binnen de schalen voldoende samenhang hebben en hetzelfde construct meten. De samengestelde schalen en bijbehorende Cronbach's alpha zijn te vinden in Bijlage 2.

Beschrijvende Statistieken

Om een algemeen beeld te krijgen van de verdeling van de verschillende variabelen, hebben we frequenties en gemiddelden berekend. Dit hebben we gedaan om inzicht te krijgen in de resultaten per gemeente, provincie en het landelijke beeld. De beschrijvende statistieken vormen de basis voor verdere analyses.

T-Toets

Voor de vergelijking van gemiddelden tussen twee groepen hebben we onafhankelijke t-toetsen

uitgevoerd. Dit hebben we bijvoorbeeld gedaan om te onderzoeken of er een verschil was in de gemiddelden van de onderwerpen van ervaren brede welvaart tussen Nederland en Flevoland, en tussen de gemeenten. Bij de verschillen tussen gemeenten vergelijken we altijd één gemeente met de rest van de gemeenten om het overzichtelijk te houden.

Om de verschillen te duiden, hebben we gekeken naar de effectgrootte (Cohen's d). Dit geeft aan hoe groot het verschil is tussen de groepen. Voor de interpretatie van de effectgrootte hanteren we de volgende indeling: groot verschil (Cohen's $d \geq 0,50$), middelgroot verschil (Cohen's d tussen 0,20 en 0,50), klein verschil (Cohen's $d < 0,20$).

Chi-Kwadraattoets

Om te onderzoeken of er significante verschillen bestaan tussen groepen op categorische variabelen, hebben we gebruikgemaakt van chi-kwadraattoetsen. Hiermee hebben we gekeken naar verschillen tussen gemeenten en tussen Flevoland en Nederland op categorische variabelen, zoals de tevredenheid over de afstand tot voorzieningen. Daarnaast hebben we verschillen onderzocht in achtergrond- en houdingskenmerken, zoals leeftijd en mate van grip.

Wanneer de chi-kwadraattoets significant is ($p < 0,05$), voeren we pairwise vergelijkingen uit om te achterhalen welke groepen significant van elkaar verschillen. Omdat de chi-kwadraattoets bij grote steekproeven snel significant kan worden, kijken we aanvullend ook naar de effectgrootte (Cramér's V). Hierbij hanteren we de grenswaarden zoals vermeld in Tabel 20. Ook bij relatief zwakke verbanden kijken we naar de verschillen in percentages, aangezien deze binnen specifieke categorieën alsnog substantieel kunnen zijn.

Tabel 20. Grenzen om de effectgrootte (Cramér's V) te bepalen bij chi-kwadraattoets.

Tabelgrootte	Klein	Middel	Groot
2×2	0.10	0.30	0.50
≥3×3	0.07	0.21	0.35

Multivariate Regressieanalyses

Om te achterhalen wat de belangrijkste voorspellers zijn voor ervaren brede welvaart, hebben we verschillende multivariate regressieanalyses uitgevoerd. Voor elk onderwerp van ervaren brede welvaart, de samengestelde maat en de tevredenheid met het leven in het algemeen hebben we een regressieanalyse gedaan. We hebben dit voor alle onderwerpen op dezelfde manier gedaan met dezelfde voorspellers.

We hebben een Weighted Least Squares (WLS) model gebruikt omdat de Breusch-Pagan test sterke aanwijzingen gaf voor heteroscedasticiteit. Hierbij hebben we het gewicht van de weegfactor toegekend (waarbij wordt gewogen voor leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en gemeente). Scatterplots lieten zien dat er een lineaire relatie was tussen ervaren brede welvaart en de onafhankelijke variabelen (leeftijd en mate van grip). Er waren geen aanwijzingen voor multicollineariteit (VIF) en autocorrelatie (Durbin-Watson).

Leeftijd en mate van grip zijn als ordinale onafhankelijke variabelen opgenomen in het model. De categorische variabelen hebben we toegevoegd als dummyvariabelen. Om de complexiteit van het model te beperken en voldoende groepsgrootte te waarborgen voor een adequate statistische power, zijn sommige categorieën samengevoegd. Opleidingsniveau, inkomen, huishoudsamenstelling, aantal jaren woonachtig, stedelijkheid, woningtype, arbeidssituatie en geslacht zijn toegevoegd als dummyvariabelen. Eén van de dummyvariabelen is weggelaten en fungeert als referentiecategorie. Dit voorkomt tevens multicollineariteit. In Bijlage 3 staan de volledige uitkomsten van het model.

We hebben een gestandaardiseerd model gebruikt zodat BETA-coëfficiënten vergeleken kunnen worden. Een BETA geeft aan hoe sterk het verband is van de betreffende variabele met ervaren brede welvaart. We hanteren de volgende indeling: sterke voorspeller ($BETA \geq 0,250$), redelijk sterke voorspeller ($BETA$ tussen 0,075 en 0,250), zwakke voorspeller ($BETA < 0,075$).

Shapley Value Regressieanalyses

We hebben een Shapley Value regressieanalyse uitgevoerd om te bepalen welke onderwerpen van brede welvaart het meest bijdragen aan de tevredenheid met het leven in het algemeen. Deze methode berekent de gemiddelde marginale bijdrage van elke voorspeller aan het resultaat, door alle mogelijke combinaties van voorspellers te analyseren. Op basis hiervan ontstaat een rangorde van de belangrijkste voorspellers.

In dit rapport worden de Shapley values weergegeven als percentages, wat de relatieve bijdrage inzichtelijk maakt. Dit vergemakkelijkt de interpretatie, doordat het aangeeft hoeveel elk onderwerp van brede welvaart bijdraagt aan de verklaring van de tevredenheid met het leven, relatief ten opzichte van de andere onderwerpen. De som van alle bijdragen is 100%. Een onderwerp met een Shapley value van bijvoorbeeld 25% verklaart daarmee een kwart van de voorspelde uitkomst. Door deze waarden te normaliseren tot percentages wordt het eenvoudiger om de invloed van verschillende onderwerpen te vergelijken en vast te stellen welke het meest bepalend zijn voor de tevredenheid met het leven.

Bijlage 2. Concepten van de Vragenlijst

In Tabel 21 staan de concepten die in de vragenlijst zijn verwerkt weergegeven. De volledige vragenlijst kan worden opgevraagd via het emailadres odg@flevoland.nl.

Tabel 21. Concepten van de vragenlijst over ervaren brede welvaart in Flevoland.

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Ervaren brede welvaart 'hier en nu'	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je financiële situatie (je geldzaken) • Je lichamelijke gezondheid • Je mentale gezondheid • Je werk en/of andere dagelijkse bezigheden • Je hoeveelheid vrije tijd • Je opleidingskansen tot nu toe • Je sociale contacten (zoals familie, vrienden, kennissen) • Je woning of woonruimte • Je directe woonomgeving • De manier waarop mensen met elkaar omgaan in je buurt • De veiligheid in je buurt • Het groen en de natuur in je omgeving • De milieukwaliteit in je leefomgeving (zoals lucht, water, bodem, geluid) • De bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn (zoals supermarkt, werk of opleiding, openbaarvervoer) • Het culturele aanbod in de omgeving (zoals film, theater, musea)	Ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager De samengestelde maat is een gemiddelde van de 11 thema's van brede welvaart (exclusief de tevredenheid met het leven in het algemeen (welzijn) en de aantrekkelijkheid van het provincie landschap). Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,86	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Materiële welvaart	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je financiële situatie	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Arbeid & vrije tijd	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je werk en/of andere dagelijkse bezigheden • Je hoeveelheid vrije tijd	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Onderwijs	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je opleidingskansen tot nu toe	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Thema: Wonen	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je woning of woonruimte • Je directe woonomgeving	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Bereikbaarheid	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • De bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn (zoals supermarkt, werk of opleiding, openbaarvervoer)	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Gezondheid	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je lichamelijke gezondheid • Je mentale gezondheid	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Samenleving	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je sociale contacten (zoals familie, vrienden, kennissen) • De manier waarop mensen met elkaar omgaan in je buurt	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Cultuur	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Het culturele aanbod in de omgeving (zoals film, theater, musea)	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Veiligheid	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • De veiligheid in je buurt	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice 'Bewoners in Beeld' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Thema: Natuur	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Het groen en de natuur in je omgeving • <i>De aantrekkelijkheid van het Flevolandse/provincie landschap (geen onderdeel samengestelde maat)</i>	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice ' Bewoners in Beeld ' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Milieukwaliteit	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • De milieukwaliteit in je leefomgeving (zoals lucht, water, bodem, geluid)	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice ' Bewoners in Beeld ' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Thema: Welzijn	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven hoe tevreden of ontevreden je bent met... • Je leven in het algemeen	De 11 thema's van ervaren brede welvaart 'hier en nu' Tevredenheid op basis van rapportcijfer (1-10). Tevredenheidspercentages zijn gebaseerd op: tevreden = 7,6 of hoger, niet tevreden, niet ontevreden = 5,6 t/m 7,5, ontevreden = 5,5 of lager	Community of Practice ' Bewoners in Beeld ' (Nationaal Netwerk Brede Welvaart) & eerdere onderzoeken regionale planbureaus
Ervaren brede welvaart 'later'	Als je denkt aan je eigen situatie over 10 jaar, hoeveel zorgen maak je je dan over de volgende onderwerpen? • Je leven in het algemeen • Je financiële situatie (je geldzaken) • Je lichamelijke gezondheid • Je mentale gezondheid • Je werk en/of andere dagelijkse bezigheden • Je opleidingskansen • Je hoeveelheid vrije tijd • Je sociale contacten (zoals familie, vrienden, kennissen) • Je woning of woonruimte • Je directe woonomgeving • De manier waarop mensen met elkaar omgaan in jouw buurt • De veiligheid in jouw buurt • Het groen en de natuur in je leefomgeving • De milieukwaliteit in je leefomgeving (zoals lucht, water, bodem, geluid) • De bereikbaarheid van plekken die voor jou belangrijk zijn (zoals supermarkt, werk of opleiding, openbaar vervoer) • Het culturele aanbod in de omgeving (zoals film, theater, musea) • De aantrekkelijkheid van het Flevolandse landschap • Het klimaat (het weer over langere periode) • De energievoorziening	Ervaren brede welvaart 'later' 5- puntschaal van geen zorgen tot veel zorgen	Provincie Overijssel Brede Welvaart 2024 (arccgis.com) (aangepast overgenomen)

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Belangrijke thema's voor 'later'	Wat zijn volgens jou de belangrijkste thema's waar de overheid aandacht aan moet geven om te zorgen voor een goede kwaliteit van leven in Flevoland over 10 jaar? • Gezondheid • Financiële zekerheid • Onderwijs • Arbeidsmarkt • Vrije tijd • Cultureel aanbod • Wonen • Landschap • Bereikbaarheid • Groen en natuur • Energievoorziening • Sociale verbondenheid • Veiligheid • Milieukwaliteit (zoals lucht, water, bodem en geluid) • Klimaat (het weer over langere periode)	Belangrijke thema's voor 'later' De keuze om maximaal 5 thema's te selecteren	Provincie Overijssel Brede Welvaart 2024 (arctis.com) (aangepast overgenomen)
Wonen	Wat is de samenstelling van je huishouden? • Ik woon alleen • Ik woon samen met mijn partner (zonder thuiswonende kinderen) • Ik woon samen met mijn partner en (mijn) kind(eren) • Ik woon samen met (mijn) kind(eren) (eenoudergezin) • Ik woon met een vriend(in)/vrienden • Ik woon met mijn ouder(s)/verzorger(s) • Anders, namelijk	Huishoudsamenstelling	Woononderzoek Provincie Flevoland
Wonen	In wat voor woning woon je? • Koopwoning • Sociale huurwoning • Particuliere huurwoning	Type woning	Woononderzoek Provincie Flevoland
Wonen	Zou je binnen de komende vijf jaar willen verhuizen? • Ja, ik ben actief op zoek naar een nieuwe woning • Ja, maar ik ben niet actief op zoek • Ik wil misschien verhuizen • Nee, ik wil niet verhuizen	Verhuisbehoefte	Woononderzoek Provincie Flevoland
Wonen	Wat is de belangrijkste reden om te willen verhuizen? • Mijn huidige woning (bijvoorbeeld: te groot/te klein/te duur) • Mijn tuin of buitenruimte (bijvoorbeeld: te groot/te klein) • Mijn woonomgeving (bijvoorbeeld: voorzieningen, groen, veiligheid in de buurt) • Mijn gezondheid of de gezondheid van ander(en) in mijn gezin • De type woning (van koopwoning naar huurwoning of andersom) • Andere reden (bijvoorbeeld samenwonen/verhuizen familieleden/ andere baan)	Reden verhuisgeneigdheid	Woononderzoek Provincie Flevoland

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Wonen	Ervaar je of verwacht je problemen bij het vinden van de gewenste woning? (meerdere antwoorden mogelijk) • Nee, ik ervaar of verwacht geen problemen • Ja, te lange wachttijden bij woningcorporaties • Ja, te hoge koopprijzen en/of huurprijzen • Ja, te weinig aanbod op de gewenste plek • Ja, te weinig aanbod aan woningen voor senioren • Ja, te weinig aanbod aan koopwoningen • Ja, te weinig aanbod aan vrije sectorhuurwoningen • Ja, te weinig aanbod aan sociale huurwoningen • Anders, namelijk	Belemmeringen verhuizen	Woononderzoek Provincie Flevoland
Voorzieningen	Hoe tevreden of ontevreden ben je over de afstand van jouw woning tot de volgende voorzieningen in jouw woonomgeving? • Winkels voor dagelijkse boodschappen • Horecagelegenheden (zoals cafés en restaurants) • Openbaar vervoer (zoals bushaltes en treinstations) • Onderwijsvoorzieningen • Zorgvoorzieningen (zoals huisarts, apotheek, fysiotherapeut en tandarts) • Sportvoorzieningen • Sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte (zoals trapveldjes, openbare fitnessplekken en skateparken) • Speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar • Groen en natuur • Fiets- en wandelroutes • Zwemwater en zwemstranden • Ontmoetingsplekken (zoals buurthuizen en inloopcentra) • Voorzieningen om cultuur te bezoeken (zoals bibliotheek of bioscoop) • Voorzieningen om cultuur te beoefenen (muziek- of dansschool)	Afstand tot voorzieningen 5-puntschaal van heel tevreden naar heel ontevreden	n.v.t.
Voorzieningen	Hoe tevreden of ontevreden ben je over de kwaliteit van de volgende voorzieningen in jouw woonomgeving? Bij kwaliteit kun je denken aan of ze aansluiten bij jouw behoeften, en of ze toegankelijk, betaalbaar en goed onderhouden zijn. <i>Zie vorige vraag specificatie voorzieningen</i>	Kwaliteit van voorzieningen 5-puntschaal van heel tevreden naar heel ontevreden.	n.v.t.
Sociale contacten	Hoe vaak heb je contact met de volgende mensen? • Familieleden of gezinsleden die niet bij u thuis wonen • Vrienden, vriendinnen of echt goede kennissen • Buren	Frequentie sociale contacten 5-puntschaal van dagelijks tot zelden of nooit	CBS Sociale Samenhang en Welzijn: Link

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Sociale contacten	Kun je op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven in welke mate je de contacten met de volgende mensen als prettig ervaart? - Familieleden of gezinsleden die niet bij je in huis wonen - Vrienden, vriendinnen of echt goede kennissen - Buren	Kwaliteit sociale contacten Rapportcijfer (1-10)	n.v.t.
Eenzaamheid	In hoeverre zijn de volgende situaties op jou van toepassing? - Ik ervaar leegte om me heen - Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen - Ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen - Ik mis mensen om mij heen - Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel - Vaak voel ik me in de steek gelaten	Eenzaamheid Samengestelde maat van 6 stellingen gemeten op een 3-puntschaal (ja, min of meer, nee) Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,81	Eenzaamheidsschaal van De Jong Gierveld (De Jong Gierveld en Kamphuis, 1985) o.a. gebruikt in de GGD gezondheidsmonitor voor volwassenen Gezondheidsmonitors RIVM
Eenzaamheid	In hoeverre zijn de volgende situaties op jou van toepassing? - Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen - Ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen - Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel	Sociale eenzaamheid Samengestelde maat van 3 stellingen gemeten op een 3-puntschaal (ja, min of meer, nee) Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,78	Eenzaamheidsschaal van De Jong Gierveld (De Jong Gierveld en Kamphuis, 1985) o.a. gebruikt in de GGD gezondheidsmonitor voor volwassenen Gezondheidsmonitors RIVM
Eenzaamheid	In hoeverre zijn de volgende situaties op jou van toepassing? - Ik ervaar leegte om me heen - Ik mis mensen om mij heen - Vaak voel ik me in de steek gelaten	Emotionele eenzaamheid Samengestelde maat van 3 stellingen gemeten op een 3-puntschaal (ja, min of meer, nee) Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,79	Eenzaamheidsschaal van De Jong Gierveld (De Jong Gierveld en Kamphuis, 1985) o.a. gebruikt in de GGD gezondheidsmonitor voor volwassenen Gezondheidsmonitors RIVM
Betrokkenheid	Hoe vaak zet jij je in voor anderen en/of maatschappelijke doelen? - Zorg aan een familielid, vriend of kennis (mantelzorg) - Hulp aan burens (zoals planten water geven bij vakantie, op huisdieren passen, tuin snoeien) - Aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie (zoals eenzaamheid, niet goed voor zichzelf of anderen kunnen zorgen) - Vrijwilligerswerk	Betrokkenheid 5-puntschaal van dagelijks tot zelden of nooit	Burgerpeiling Waar Staat Je Gemeente

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Sociale cohesie	In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? • De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks • De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om • Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen • Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen • Ik heb veel contact met andere buurtbewoners • Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt • Als ik op vakantie zou gaan of langere tijd afwezig zou zijn, zou ik mijn huissleutel aan de burens durven te geven • In deze buurt durven de mensen elkaar aan te spreken op onwenselijk gedrag	Sociale cohesie Samengestelde maat van 8 stellingen. Gesteld op een 5-puntschaal van helemaal eens tot helemaal oneens. Voor de samengestelde maat is dit omgerekend naar een cijfer van 0 tot 10 (door: 10 delen door 32). Zie berekening: Link Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,89	CBS Sociale Samenhang en Welzijn: Link
Verbondenheid	In hoeverre voel jij je verbonden met ...? • Jouw buurt • Jouw gemeente • De provincie Flevoland • Nederland	Verbondenheid 4-puntschaal van sterk tot helemaal niet	Het PON & Telos Veerkrachtmonitor 2020
Vertrouwen in anderen	Vind je over het algemeen dat de meeste mensen wel te vertrouwen zijn of vind je dat je niet voorzichtig genoeg kan zijn in de omgang met mensen? • De meeste mensen zijn wel te vertrouwen • Je kan niet voorzichtig genoeg zijn in de omgang met andere mensen	Vertrouwen in anderen	CBS Sociale Samenhang en Welzijn: Link
Veiligheid	Hoe vaak voel jij je onveilig in jouw buurt?	Ervaren veiligheid 5-puntschaal van nooit tot vaak	Veiligheidsmonitor CBS, antwoordcategorieën geoptimaliseerd
Arbeid	In welke provincie werk of studeer je? • Flevoland, in dezelfde provincie als waar ik woon • Flevoland, in een andere gemeente dan waar ik woon • Groningen • Friesland • Drenthe • Overijssel • Gelderland • Utrecht • Noord-Holland • Zuid-Holland • Zeeland • Noord-Brabant • Limburg • Buiten Nederland	Werk/studeerlocatie	n.v.t
Reistijd	In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken? • Ik ben tevreden met mijn reistijd van en naar werk en/of school • Ik zou graag dichterbij huis werken en/of studeren	Ervaren reistijd	CBS Monitor Brede Welvaart (aangepast overgenomen)

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Bereikbaarheid	In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande uitspraken? Rekening houdend met mijn huidige reismogelijkheden... - kan ik mijn gewenste dagelijkse activiteiten makkelijk uitvoeren - kan ik mijn leven leiden zoals ik dat wil - kan ik alle activiteiten uitvoeren die ik wil - is de bereikbaarheid van mijn gewenste activiteiten goed	Ervaren bereikbaarheid Samengestelde maat van 4 stellingen gemeten op een 5-puntschaal (helemaal eens-helemaal oneens) Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,91	Ervaren bereikbaarheid wordt gemeten met de 'Perceived Accessibility Scale' (PAC), ontwikkeld door Lättman et al. (2016, 2018). Deze schaal wordt o.a. gebruikt door het Kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid (Link)
Gezondheid	Hoe is over het algemeen jouw gezondheid?	Ervaren gezondheid 5-puntschaal van zeer goed tot zeer slecht	GGD gezondheidsmonitor voor volwassenen (Link)
Grip	In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? - Ik voel me vaak hulpeloos bij het omgaan met de problemen van het leven - Soms voel ik dat ik een speelbal van het leven ben - Er is weinig dat ik kan doen om belangrijke dingen in mijn leven te veranderen - Wat er in de toekomst met me gebeurt, hangt voor het grootste deel van mezelf af - Ik heb weinig controle over de dingen die me overkomen - Sommige van mijn problemen kan ik met geen mogelijkheid oplossen	Mate van grip Samengestelde maat van 6 stellingen. Dit is ingedeeld in categorieën: zeer weinig controle (gemiddelde minus één standaarddeviatie), grote middengroep, zeer veel controle (gemiddelde plus één standaarddeviatie) Betrouwbaarheidsanalyse: Cronbach's Alpha = 0,70	Mastery-schaal van Pearlin en Schooler (1978), o.a. gebruikt door de WRR / GGD gezondheidsmonitor volwassenen
Vertrouwen overheid	Hoeveel vertrouwen heb jij in...? - De gemeentelijke overheid - De provinciale overheid - De landelijke overheid	Vertrouwen in de overheid 5-puntschaal van heel veel vertrouwen tot helemaal geen vertrouwen	Gebaseerd op CBS sociale meetlat (aangepast)
Participatie	In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stellingen? - De provincie luistert naar de mening van haar inwoners - Ik heb goed zicht op wat de provincie doet - De provincie geeft alle inwoners de kans om mee te praten over provinciale kwesties (zoals fiets- en wandelroutes, bedrijventerreinen, bouwen in het groen of regionale energie) - De provincie betreft inwoners voldoende bij haar plannen en activiteiten - Inwoners krijgen van de provincie voldoende ruimte om initiatieven te realiseren	Participatie provincie 5-puntschaal van helemaal eens tot helemaal oneens	Quickscan participatie provincie Flevoland
Participatie	In hoeverre ben jij het eens of oneens met onderstaande stellingen over jouw gemeente? - Ik voel me als inwoner betrokken bij het ontwikkelen van het beleid van de gemeente - De gemeente luistert naar haar inwoners - Er zijn voldoende manieren waarop ik als inwoner mijn mening kenbaar kan maken bij de gemeente - De gemeente betreft inwoners bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen	Participatie gemeenten 5-puntschaal van helemaal eens tot helemaal oneens	Burgerpeiling Waar Staat Je Gemeente en Het PON & Telos onderzoek voor Rekenkamer Valkenswaard (2022)

Concept	Vraag	Indicator en totstandkoming score	Afkomstig van
Achtergrondvragen	In welke gemeente woon je? • Almere • Dronten • Lelystad • Noordoostpolder • Urk • Zeewolde • Ik woon buiten Flevoland	Gemeente	n.v.t
Achtergrondvragen	Hoelang woon je al in de provincie Flevoland? • Korter dan 5 jaar • 5 tot 10 jaar • Langer dan 15 jaar	Aantal jaar woonachtig in Flevoland	n.v.t
Achtergrondvragen	• Wat zijn de vier cijfers van jouw postcode? • Wat is de eerste letter van jouw postcode?	Binnen/buiten bebouwde kom	n.v.t
Achtergrondvragen	Woon je binnen of buiten de bebouwde kom? • Binnen de bebouwde kom • Buiten de bebouwde kom • Weet ik niet	Postcode	n.v.t
Achtergrondvragen	Wat is je leeftijd in hele jaren?	Leeftijd	n.v.t
Achtergrondvragen	Wat is je geslacht? • Man • Vrouw • Anders • Wil ik niet zeggen	Geslacht	n.v.t
Achtergrondvragen	Wat is de hoogte van het bruto jaarinkomen van jouw huishouden? Het bruto-inkomen is het inkomen vóór aftrek van belasting en premies • Tot €25.000 per jaar • €25.000 tot €44.000 per jaar • €44.000 tot €88.000 per jaar • Wil ik niet zeggen • Weet ik niet	Inkomen	n.v.t
Achtergrondvragen	Hoe moeilijk of makkelijk kan jouw huishouden de afgelopen 12 maanden rondkomen?	Moeite met rondkomen 5 puntschaal van zeer makkelijk tot zeer moeilijk	NIBUD
Achtergrondvragen	Wat is je hoogst afgeronde opleiding (met diploma of getuigschrift)? • Lagere school/basisonderwijs/geen onderwijs • Vmbo/mavo/mbo-1 • Vwo/havo • Middelbaar beroepsonderwijs (mbo-2, mbo-3, mbo-4) • Hoger beroepsonderwijs (hbo) • Wetenschappelijk onderwijs (wo)	Opleiding	Indeling volgens CBS
Achtergrondvragen	Welke situatie is het meest op jou van toepassing? • Loondienst • (zelfstandig) ondernemer • Werkloos/werkzoekend • (ten dele) arbeidsongeschikt • Gepensioneerd • Huisvrouw/-man • Scholier/student • Anders	Arbeidssituatie	n.v.t

Bijlage 3. Resultaten Regressieanalyse

In Tabel 22 wordt met plussen en minnen aangegeven of er sprake is van een verband tussen een achtergrond- of houdingskenmerk (voorspeller) en een (onderwerp van) ervaren brede welvaart. Een plus (+) betekent dat een hogere waarde op de voorspeller samenhangt met een hogere score op het onderwerp. Een min (-) dat een hogere score op de voorspeller samenhangt met een lagere score op het onderwerp. Bij categorische variabelen (zoals geslacht,

opleidingsniveau of migratieachtergrond) wordt de relatie weergegeven ten opzichte van de referentiecategorie. Een plus betekent dan dat de betreffende categorie een hogere score heeft dan de referentiegroep; een min betekent een lagere score. De hoeveelheid plussen of minnen geeft aan hoe sterk de relatie is. Een leeg vakje betekent dat er geen significante relatie is gevonden.

Voorbeelden:

Voor de voorspeller mate van grip is er met het onderwerp leven in het algemeen een sterke positieve relatie (+++). Dat wil zeggen dat inwoners die een hogere mate van grip ervaren meer tevredenheid ervaren over het leven in het algemeen. Voor de voorspeller leeftijd is er met het onderwerp woning een matig positieve relatie (++). Dit betekent dat over het algemeen hoe ouder een inwoner is, hoe hoger de gerapporteerde tevredenheid met de woning.

Voor de voorspeller geslacht is het vakje leeg bij het onderwerp veiligheid. Dit betekent dat de tevredenheid met de veiligheid in de buurt niet verklaard wordt door verschillen tussen mannen en vrouwen. Bij het onderwerp tevredenheid met het culturele aanbod vinden we wel een matig positieve relatie (++) voor geslacht. Dit betekent dat verschillen in de tevredenheid met de veiligheid in de buurt deels verklaard wordt door verschillen tussen mannen en vrouwen. Vrouwen zijn over het algemeen vaker tevreden met het culturele aanbod in de buurt dan mannen.

Tabel 22. Overzicht van voorspellers op de onderwerpen van brede welvaart

Voorspellers	ervaren brede welvaart	financiële situatie	werk/dagbesteding	hoeveelheid vrije tijd	opleidingskansen	woning	woonomgeving	bereikbaarheid	lichamelijke gezondheid	mentale gezondheid	sociale contacten	omgang in buurt	culturele aanbod	veiligheid in buurt	natuur en groen	landschap	milieukwaliteit	leven in het algemeen
Mate van grip	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	++	+++	+++	+++	+++	++	+++	++	++	++	+++
Leeftijd	+++	+++	++	+++	++	++	+++	++		+++	++	+++	+++	++	++	+++	++	++
Arbeidssituatie t.o.v. werkloos/ arbeidsongeschikt:																		
- Student of Huisman/-vrouw	++	++	++	--	+++	++		++	+++	+++	++	++			++	++	++	++
- Gepensioneerd	++	+++	+++		+++				+++	+++	+++							++
- Werkenden	++	+++	+++	---	+++			++	+++	+++	++						++	++
Inkomen (boven het sociaal minimum t.o.v. sociaal minimum)	++	++	++	++	++			++	++				++					
Type woning t.o.v. sociale huur:																		
- Particuliere huur				--	--							++						
- Koopwoning		++				++	++					++		++				
5 jaar woonachtig in Flevoland of langer t.o.v. minder dan 5 jaar woonachtig in Flevoland		+												--	--		--	
Huishoudsamenstelling t.o.v. alleenwonende:																		
- Alleenstaande ouder		--	++	--							++							
- Met ouders/vrienden		--	+			--	-	--						++	++			
- Met partner met of zonder kinderen	+		++			++					++				++		++	++
Opleiding t.o.v. maximaal vmbo, mavo of mbo-1:																		
- Havo, vwo, of mbo-2 tot mbo-4					++							++						
- Hbo / wo		++			+++											--		
Stedelijke gemeente (t.o.v. landelijke gemeente)			-			--	--				--	--	++	--		++	--	
Geslacht (vrouw t.o.v. man)				--		+		--	--	-			++					

Als de indicator een sterke voorspeller is (BETA-coëfficiënt ≥ 0.250) dan wordt dit aangeduid met +++ (sterk positief verband) en --- (sterk negatief verband). Als de indicator een matige voorspeller is (BETA tussen 0.250 – 0.075) wordt dit aangegeven met ++/-- en bij een zwakke voorspeller (BETA-coëfficiënt > 0.075) met +/-.

PROVINCIE FLEVOLAND

Colofon

Dit is een uitgave van:

Expertiseteam Onderzoek, Data en
Geo-informatie
Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E odg@flevoland.nl
W www.flevoland.nl

Augustus 2025

